

IV A
Valsts Statistiskā Pārvalde.

Foto T

Bureau Statistique de l'Etat en Latvia.

Latvijas pirmās tautas skaitišanas rezultati. 1920. g.

Résultats du premier recensement en Latvia en 1920.

II. Lauksaimneeciba.

Agriculture.

(Pirma daļa.)

(I. partie.)

Cand. oec. J. Bokaldera eevads un redakcija.

Introduit et rédigé par J. Bokalder.

1920
Mai
apelt.

Rīgā, 1921. g.

Riga, en 1921.

~~33~~
L
~~1314~~

Ty 4

Valsts Statistiskā Pārvalde.
Bureau Statistique de l'Etat en Latvia.

339

L
339
Latvija
Fot

Latvijas pirmās fautas skaitīšanas rezultati. 1920. g.

Résultats du premier recensement en Latvia en 1920.

II. Lauksaimniecība.

Agriculture.

(Pirma daļa.)

(I. partie.)

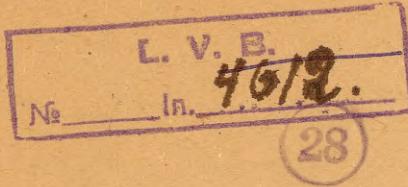
Cand. oec. J. Bokaldera eevads un redakcija.

Introduit et rédigé par J. Bokalder.

Rīgā, 1921. g.

Riga, en 1921.

B-2
L-

0809069101

parle 9/5/99 22

Satura rādītajs. Table de matières.

- Preekšvārds. Avant propos.
Latvijas lauksaimniecība 1920. gadā. L'agriculture en Latvia en 1920.
Tabele № 1. Aramzeme. Champs.
Tabele № 2. Sējumi. Emblavures.
Tabele № 3. Mājlopi. Animaux domestiques.
Tabele № 4. Nedzīvais inventars. Inventaire.
Tabele № 5. Ēku stāvoklis un raksturs. Etat des bâtiments en rapport à leur désignation.
Tabele № 6. Ēku stāvoklis un materials. Etat des bâtiments en rapport aux matériaux de construction.
Tabele № 7. Ēku raksturs un materials. Répartition des bâtiments selon les matériaux de construction.
Tabele № 8. Ēku raksturs. Répartition des bâtiments selon leur désignation.
Tabele № 9. Aramzeme, mājlopi un ēkas atsevišķos pagastos. Répartition des champs, bu bétail et des bâtiments par communes rurales.

Preekšvārds.

Pirmā vispārigā ļaužu skaitišana Latvijā 14. junijā 1920. gadā uz visceesako bija saistīta ar lauksaimneecisku skaitišanu. Abas šis skaitišanas noriteja veenā un tai pašā laikā — paraleli — ar kopeju personalu un organizaciju. Ari skaitamās veenibas — apdzivotas veetas — pagastu apraksti un apdzivotu veetu saraksti abām skaitišanm kopeji. Speciāli lauksaimneecibas skaitišanai peemērota tikai tā sauktā saimneecibas liste (Nr. 3 lauku apgabaleem un Nr. 3a preekšpilsētam un meesteem). Pēdejo, pēc ļaužu skaitišanas principa, vajadzeja sastādit par katru apdzivotu veetu, kas teritoriali un saimneeciski šķirta no citām līdzīgām apdzivotām veetam.

Saimneecibas, resp. apdzivotas veetas liste sastāveja no 136 jautajumeem, no kureem leelakā daļa (53) zimejās uz ēkam, — 19 uz mājlopeem, 18 uz sējumeem, 14 uz nedzīvo inventaru un pārejee uz cīteem sīkakeem jautajumeem (zemes leetošanu un apdzivotas veetas personu sarakstu).

Šajā krājumā, — kurš ir tikai veena tautas skaitišanās publicejamo materialu daļa — sakopoti galvenām kārtam svarigako saimneecibas listes daļu kopsavilkumi pa aprīķeem vaj pa atsevišķiem pagasteem. Sikakas saimneecibas listes materiaļa grupešana un apstrādašana atstāta vēlakam laikam.

Lauksaimneeciska skaitišana izdarita visā Latvijā, izņemot 11 Ilukstes apriņķa pagastus un pēc Latvijas-Kreevijas meera liguma vēlaku pēveenotos apgabalus (bij. Ostrovas un Drīsas āpriņķu daļas). Gar Igaunijas robežu skaitītie apvidi sakrit ar valsts robežu. Salidzinot 1920. gada zinas ar atteicīgiem pirmskara skaitīleem, tikko minētās teritorialās neveenadības dēļ sīkumos neizbēgamas dažas nepilnības.

Skaitišana eekrita tādā laikā, kad vispārejee apstākļi valsts lauksaimneeciskai skaitišanai nebija sevišķi labvēlīgi. Neraugoties uz šādeem nelabvēligeem apstākleem un dažām nepilnībam pašā skaitišanas darbā, skaitišanas rezultati galvenos jautajumos ir pilnīgi apmeerinoši.

Latvijas lauksaimneeciba 1920. g.

Latvijas lauksaimneeciba 1920. gadā vēl pilnigi atrodas zem kara gadu postijumu un sastrēgumu eespaida. Tas ir pirmsais gads, kad pēc kara briesmam Latvijas lauksaimneeks puslidz meerigos apstāklos vareja sākt savas izraknātās un aizlaistās druvas kopt un sistās rētas dzeedēt. Kas vairakus gadus no veetas plicinats un postits, to pat vislabakos apstāklos isā laikā atjaunot nevar. Vispārīgee lauksaimneecibas apstākļi pagājušā gadā turpretim seviški labvēlīgi nebija. Tadēļ lauksaimneecibas statistikai vēl pārak beeži jaapstājās pee kara laika sekū konstatešanas, seviški nopolstītos apvidos.

I. Aramzeme. Vispirms, leelā mērā ir samazinajees aramzemes daudzums Latvijā. Pirms kara zem tirumeem atradās pāri par $1\frac{1}{2}$ milijona desetinas. 1920. gadā turpretim aramzemes regisrets vairs tikai ap 1.106.000 desetinu, ta tad aramzeme pamazinājusēs par 413 tūkstoši desetinam; ar cīteem vārdeem, no pirmskara aramzemes zaudeis vismaz $\frac{1}{4}$ vaj $27,21\%$ (skat. tuvaku tabeli № 1). Peeskaitot teoretiski izrēkinato visas Ostrovas aprinka preeveenotās daļas platibū un Drisas un Ilukstes aprinku daļas, aramzemes kopplatiba pacelas līdz 1.185.000 desetinam.

Jau pirms kara aramzemes procents Latvijā bijis samērā zems, caurmērā tikai ap 28% , kamēr citās zemēs tas bija eevērojami augstaks. Vācijā, peemēram, aramzeme aiznēma 49% no visas zemes kopplatibas, Anglijā — 48% , Dānijā — 44% , Italijā — 46% , Belgijā — 43% , Holandē — 28% un t. t. Tagad pēc kara samērā zemais aramzemes procents Latvijā kļuvis vēl zemaks: no 28 procentiem tas noslēdejis uz 20% . Zem aramzemes tagad atrodas vairs tikai veena peektdāla no visas zemes.

Uz katru tautas skaitīšanā saskaititu apdzivotu veetu Latvijā caurmērā iznāk tikai ap 10 desetinas aramzemes, eeskaitot muižas un citas leelās saimneecibas. Vidzemē gan aramzemes platiba veenā atsevišķā apdzivotā veetā sneedzās līdz 20 desetinam un dažos aprinkos pat vēl vairak*).

Pa ilgeem kara gadeem leeli klajumi pirmskara tirumu pārvērtās par atmatu. Kādreiz auglīgei tirumi un viļņojošas druvas pārvērtušās par zāles laukeem, krūmajeeem, vaj pat par nederigu zemi caur tranšejam, daudzajeeem eerakumeem un dzeloñdrāšu aizžogojumeem. Atmatas kopplatiba 1920. gadā aiznēma tanis apgabaloši, kuros notika skaitīšana 448.556 des. (pēc tabeles № 9), vaj, peeskaitot ari vēlak preeveenotus rajonus, ap 475.000 desetinas.

Atmatas lauku kopplatiba (448.556 des.) aizaņem $29,53\%$ no pirmskara aramzemes. Aramzeme turpretim samazinājusēs tikai par $27,21\%$ (tabele № 1). Tas izskaidrojams ar to, ka, pirmkārt, atsevišķos gadījumos aramzeme ari pa kara laiku pēplēsta klāt un tā tad pavairojusēs. Otrkārt, dažreiz nepareizi ir uzdota sējumu platiba nezinašanas vaj veenkāršas noslēpšanas dēļ un tadēļ atmata māksligi pavairota. Tas īpaši zīmejas uz Latgali, kur uzdota samērā leela no jauna eestrādatas aramzemes un ari atmatas platiba.

Nenoteikta vispāreja stāvokļa dēļ, saimneēciska sastrēguma, zirgu, vispār mājlopu un cilveku trūkuma dēļ, kā ar citu še neminetu apstākļu dēļ, atmata sastopama leelakā vaj

*) Tautas skaitīšanā par apdzivotu veetu uzlūkotas saimneecibas, kas teritoriali un saimneeciski šķirtas veena no otras. Apdzivotas veetas ne katrreiz sakrit ar saimneecibam, kuru skaits parasti ir leelaks par apdzivotu veetu skaitu (pēc Apgādības Ministrijas 1920. g. skaitīšanas Latvijā ir ap 170.000 saimneecisku veenibū). Apdzivotas veetas jēdzeens nesakrit ari ar īpašuma jēdzeenu. Īpašumu ir eevērojami mazak nekā apdzivotu veetu. Līdzšinējā Baltijas agrarstatistika par skaitamo veenibu uzlūkoja īpašumu, bet 1916. gada Viskreevijas lauksaimneeciskā skaitīšana — saimneecibas.

mazakā mērā viscaur Latvijā, — katrā pagastā, pat tādos, kureem kara briesmas teeši pāri nav gājušas. Ir aprīki, kur atmatas ir samērā maz: tādi ir Ventspils aprīkis ar $8,65\%$ atmatas (salidzinot ar pirmskara aramzemes platibū), Valmeeras apr. ar $12,89\%$, vaj Leepajas aprīkis ar $14,2\%$. No otras puses ir ari tādi aprīki, kur leelakā daļa pirmskara tirumu guļ neapstrādati, peem. Jaunjelgavas apr. ar $54,96\%$ atmatas un Jelgavas aprīkis ar 53% atmatas (skat. tūvak tabeli № 9). Visvairak atmatas ir Zemgalē, vismazak — Kurzemē.

Vēl leelaka dažadiba atmatas ziņā sastopama atsevišķu pagastu starpā. Pagastu, kuros nemaz nebūtu atmatas nav pavisam, bet — no otras puses — ir daudz pagastu gar Daugavas un Leelupes krasteem, kuri pārvērtušes par pilnigu postažu. Visvairak atmatas (relativi) ir sekošos izpostitos pagastos, kuros atmatas ir vairak nekā 50% , salidzinot ar 1914. gada aramzemi.

Nr pēc kārtas	Pagastu nosaukums	Aprīka nosaukums	1920. g. atmata	
			desetinas	% no 1914. g. aramzemes
1	Aizkraukles pagasts	Rigas aprīkis	2.557,36	76,71
2	Bolderajas „	„ „ „	59,65	62,45
3	Doles „	„ „ „	1.984,47	76,40
4	Ikšķiles „	„ „ „	2.296,83	63,41
5	Intēkalna „	„ „ „	640,31	53,59
6	Jumpravas „	„ „ „	2.196,94	65,96
7	Kastrānas „	„ „ „	1.912,95	63,05
8	Kokneses „	„ „ „	2.400,68	53,00
9	Leelvārdes „	„ „ „	2.079,12	66,57
10	Mores „	„ „ „	1.251,61	53,78
11	Olaines-Beeriāu pagasts	„ „ „	587,11	82,51
12	Rembates „	„ „ „	2.474,25	66,05
13	Ropažu „	„ „ „	1.910,92	53,95
14	Salaspils „	„ „ „	704,45	64,74
15	Skrīveru „	„ „ „	2.886,57	77,51
16	Slokas „	„ „ „	226,11	60,14
17	Suntažu „	„ „ „	2.048,35	60,03

№ pēc kārtas	Pagastu nosaukums	Aprīķa nosaukums	1920. g. atmata		№ pēc kārtas	Pagastu nosaukums	Aprīķa nosaukums	1920. g. atmata	
			desetinas	% no 1914. g. arāmzemes				desetinas	% no 1914. g. arāmzemes
18	Lamiņu	„	748,64	60,43	43	Penkules	„	2.276,66	54,64
19	Pūres	„	686,22	52,30	44	Pēterneeku	„	696,10	82,35
20	Abavas	„	838,10	51,64	45	Platones	„	1.874,86	51,73
21	Anneneeku	„	2.036,08	51,07	46	Zaļeneeku	„	5.474,15	64,28
22	Bēnes	„	1.334,50	56,04	47	Šķibes	„	2.873,15	70,77
23	Iles	„	844,32	52,94	48	Tetelmindes	„	650,96	72,01
24	Leel-Aucees pagasts	„	2.363,68	58,30	49	Vec-Svirlaukas	„	727,21	52,82
25	Ozolneeku	„	2.051,81	53,93	50	Vilcees	„	3.165,66	57,10
26	Šlokānbeku	„	967,26	68,34	51	Volgundes	„	936,01	68,24
27	Stūru	„	1.027,58	75,09	52	Greenvaldes	„	1.930,42	55,92
28	Tukuma-mežk.	„	233,87	57,67	53	Leel-Eecavas	„	2.468,27	51,30
29	Vecmoku	„	836,25	50,16	54	Mercendorfas	„	269,41	64,63
30	Cērkstes	„	643,09	57,13	55	Vecmuižas	„	2.020,87	52,30
31	Auru	„	3.053,85	70,04	56	Daudzevas	„	Jaunjelgavas aprīķis	1.108,25
32	Bērzmuižas	„	2.382,80	59,06	57	Ērbērgu	„	1.255,75	52,91
33	Brambērges	„	2.544,96	74,50	58	Eekengrāves	„	1.128,83	67,59
34	Dobeles	„	3.886,73	53,09	59	Kurmanes	„	1.641,83	60,37
35	Emburgas	„	1.720,05	55,25	60	Leel-Zalvas	„	1.324,17	56,40
36	Garozas	„	1.081,20	66,74	61	Lindes	„	2.292,82	66,58
37	Kalnīceema	„	956,79	79,44	62	Mēmeles	„	1.443,41	50,79
38	Krona-Vircavas	„	2.528,69	51,86	63	Neretas	„	2.520,53	50,59
39	Leel-Platones	„	1.382,88	65,23	64	Salas	„	1.644,77	53,60
40	Līvbērzes	„	1.186,97	59,87	65	Saukas	„	3.961,57	56,62
41	Naudītes	„	3.964,14	71,52	66	Sēpils	„	3.381,42	73,74
42	Ozolneeku	„	1.939,73	72,96	67	Sērenes	„	1.817,00	57,74

Nr. pēc kārtas	Pagastu nosaukums	Aprīņķa nosaukums	1920. g. atmata	
			desetinas	% nn 1914. g. aramzemes
68	Seces	Jaunjelgavas aprīņķis	2.371,23	53,44
69	Sunāksta	" "	2.175,52	67,04
70	Vārenbrokas	" "	769,40	70,26
71	Varkavas	Daugavpils aprīņķis	4.375,24	60,18
72	Bērzgala	Rēzeknes	3.501,62	67,05

No visas 1920. gada aramzemes teesī zem sējumeem atrodas nepilnas $\frac{2}{3}$ (61,20 %) vaj 676.663 desetinas. Pārejā aramzeme aiznemta ar ābolīnu un zālem vaj ar papuvi. Samērā augsts ir ābolīna un zālu procents: 18,95 % vaj gandrīz $\frac{1}{5}$ no visas aramas zemes; seviški augsts tas ir Kurzemē. Abolīna un zālu samērā leelais daudzums tagadejos apstāklos it nebūt nerunā par labu stipri attīstītai, intensivai lauksaimneecibai un ar to saveenotai lopkopibai; ari šai parādībā spilgti atspoguļojas kara laika sekas.

Pirms kara visā Latvijā ar ilggadīgām zālem un ābolīnu bija aiznemtas 225—230.000 desetinas, vaj apmēram 15% no visas aramzemes. Tagad ābolīna un zālu lauki aiznem ari 209.472 desetinas; šo lauku kopplatība pamazinajuses ļoti mazā mērā. Ja pirms kara ābolīna lauki aiznēma ap 15% no visas aramzemes, tad turpretim tagad tee aiznem 18,25 %; tā tad relativi ābolīna un zālu lauki pat ir paleelinajušes par kādeem 3 procentiem. Bet vairak kā pusi no šeem ābolīna laukeem aiznem 3—5 gadigais ābolīns. Ja jau pirms kara ābolīna raža nebija augsta — ap 130 pudi no 1 desetinas — tad tagad šādi 3—5 gadigi ābolīna lauki izdod visai maz; sliktakos gadijumos tee maz atšķiras no atmatas klajumeem vaj no dabīgām ganibam. Raksturigi, ka taisni izpostitos apvidos, peemēram, Zemgalē, 3—5 gadiga ābolīna un zālu ir vismaz 2 reizes vairak, kā 1 un 2 gadigas; tāpat tas ir ari izpostītā Rīgas aprīņķi. Un tadēl samērā leelā ābolīna lauku platība un 3—5 gadigā ābolīna lauku pārsvars tagadejos apstāklos raksturo pēckara saimneckošanu, kad zirgu un darba spēku trūkuma dēļ lauksaimneeki ir speesti paturet mazvērtīgos ilggadīgos ābolīnu un zālu laukus.

Ja visā Latvijā ābolīna lauku procents sneedzas gandrīz līdz 19%, tad turpretim Latgalē — pastāvot pa leelakai daļai sādžu koplaukeem un uzlabotai trislauku zistemai — ābolīna lauku ir vismaz 3 reizes tik maz, kā pārejā Latvijā; tee aiznem tikai 5,82 % no visas aramzemes. Un šai ziņā Latgale vēl arveen vairak līdzinajas tuvakām Kreevijas gubernām, nekā Latvijas intensivai laukkopibai.

Papuves kopplatība līdz ar visu aramzemi ir ari samazinajuses. No 350.000 desetinam meera laikos ta noslēdūjuse uz 219.469 desetinam 1920. gadā. Bet procentuāli papuves platība ir palikuse tāda pat, kā senak; pirms kara un ari tagad tā aiznem apmēram

$\frac{1}{5}$ no aramzemes. Ja normalos laikos papuvi parasti izleetoja vasarajas vaj citu augu sēšanai līdz tam laikam, kamēr to aiznēma zeemas sēja, tad tagad šāda papuves izmantošana reti sastopama. Samērā augstais papuves procents Latgalē no veenas puses izskaidrojams ar valdošām nedaudzu lauku zistemām un, no otras puses, — ar dažām nepilnibam sējumu uzrādišanā. Katrā ziņā papuves procents Latgalē ir samērā augstaks, nekā pārejtos Latvijas apgabalošos. Mazleit augstaks papuves procents nopostitos aprīņķos norāda uz lēnu — pagaidam vēl loti gausu — dzives atjaunošanos un sējumu lauku paplašinašanos.

Par nozēlošanu pagājušā gada neizdevīgais rudens daudzā ziņā trauceja zeemas sējai nolemtu lauku kārtigu apsēšanu. Pēc Valsts Statistiskās Pārvaldes brīvprātīgo korespondentu ziņojumeem 53,47 % gadijumos visā Latvijā nav apsēti visi zeemas sējai nodomatee un sagatavotee lauki. Vidzemē neapsēti visi lauki 29,71 % gadijumos, Kurzemē pat 75,29 % gadijumos. Vēl arveen dažadi nelabvēlīgi eemesli aizkavē lauku kārtigu apsēšanu.

Aprīņķi	Zeemaju lauku neapsēšanas eemesli													
	Ecesūtīto ziņu skaitis	Absolutee skaitli							% / %					
		Darba roku trūkums	Zirgu trūkums	Mēslu trūkums	Sēklas trūkums	Leetāra laika dēl	Citi pārejē eemesli	Darba roku trūkums	Zirgu	Mēslu	Sēklas trūkums	Leetāra laika dēl	Citi pārejē eemesli	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Vidzeme														
Rīgas . . .	56	5	13	17	14	5	2	8,93	23,21	30,36	25,00	8,93	3,57	
Valmeeras . .	21	1	2	5	7	6	—	4,76	9,53	23,81	33,33	28,57	—	
Cēsu . . .	48	6	6	21	7	7	1	12,50	12,50	43,75	14,58	14,59	2,08	
Valkas . . .	9	2	1	3	1	1	1	22,22	11,11	33,34	11,11	11,11	11,11	
Visā Vidzemē:	134	14	22	46	29	19	4	10,45	16,42	34,33	21,64	14,18	2,98	
Kurzeme														
Leepajas . . .	33	6	7	9	7	3	1	18,18	21,21	27,27	21,21	9,10	3,03	
Aizputes . . .	47	4	10	13	9	8	3	8,51	21,28	27,66	19,15	17,02	6,38	
Ventspils . . .	13	2	4	—	1	3	3	15,39	30,76	—	7,69	23,08	23,08	
Kuldīgas . . .	33	4	11	2	6	10	—	12,12	33,33	6,06	18,19	30,30	—	
Talsu . . .	47	—	14	6	8	19	—	—	29,79	12,76	17,02	40,43	—	
Tukuma . . .	34	1	7	5	3	16	2	2,94	20,59	14,70	8,83	47,06	5,88	
Jelgavas . . .	50	2	4	5	1	35	3	4,00	8,00	10,00	2,00	70,00	6,00	
Bauskas . . .	42	3	5	5	3	25	1	7,14	11,91	11,91	7,14	59,52	2,38	
Jaunjelgavas .	29	7	12	2	2	4	2	24,14	41,37	6,90	6,90	13,79	6,90	
Ilukstes . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Kurzemē:	328	29	74	47	40	123	15	8,84	22,56	14,33	12,19	37,50	4,58	
Visā Latgalē:	21	4	7	2	3	2	3	19,05	33,33	9,52	14,29	9,52	14,29	
Visā Latvijā:	483	47	103	95	72	144	22	9,73	21,32	19,67	14,92	29,81	4,55	

Augšā mineto eemeslu dēļ, galvenām kārtam zirgu, darbu roku un mēslu trūkuma dēļ visi zeemas sējai nodomatee lauki nav apsēti un tadēl zeemaju sējumu lauku paplašinašanās

tekošā gadā pa daļai aizkavesees. Atjaunojoties izpostitai lauksaimneecibai, tomēr sējumu paplašināšanās ees spēji uz preekšu.

II. Sējumu platiba. Teeši ar sējumeem (bez āolina un papuves) 1920. gadā bija aizņemtas 676.664 desetinas, tas ir eevērojami vairak kā gadu eepreekš. (Skat. tuvaki tabeli Nr. 2). Tikko pīvestā skaitli nav eerēkinati sīkei sējumi pilsētās un meestos.

Peeskaitot 11 Ilukstes aprīnka pagastus, bijušā Ostrovas apr. pīveenotas daļas sējumus (ap 24—25.000 desetinu) un Drisas aprīnka daļu (ar 6^{1/2} tūkst. des.) Latvijas sējumu platiba sneedzas līdz 726.730 des.

*) Skaitli par Vidzemi un Kurzemi nēmti no apgādības ministrijas faktiskeem materialeem, un par Latgali izrēkinati teoretiski; tadēl 1919. g. zīmām var būt tikai apmēra skaitļu nozīme.

**) 1920. gadā Latvijā izdaritas 2 lauksaimneeciskas skaitišanas: pirmā no Valsts Statistiskās Pārvaldes (sākot ar 14. juniju) un otrā no apgādības ministrijas preekš nodevu sadališanas no 25. līdz 28. jūlijam.

Neraugotees uz to, ka skaitišanas izdaritas dažadā laikā, ar pavism citadeem nolūkeem un citadu kaititaju sastāvu, to rezultati maz atšķiras veeni no otreem. Caurmērā starpība nesasneidz pat 5% vaj

Galveno lauku augusējumu platiba desetinas Latvijā:

	1913. gada	1919. gada**)	1920. gada
Rudzi	326.400	153.100	180.900
Kveči	31.400	12.700	14.400
Auzas	289.800	175.800	198.000
Meeži	182.700	91.100	113.800
Mistris	—	35.000	42.600
Kartupeļi	78.100	43.800	45.900
Lini	61.600	15.600	28.600
Kopā	970.000	527.100	623.600**

nepilnas 30.000 desetinas un ta uzlūkojama par visai neecigu. Tas rāda ka nelabvēlīgee skaitišanu apstākki un dažreiz eedzīvotaju neuzticiga izturešanas tomēr nav leelā mērā traucejusi skaitišanas darbus, kuru rezultati tadēl uzskatami par apmeerinošiem; tee samērā pareizi statistiski attēlo lauksaimneecibas stāvokli.

Vienigi apgādības ministrijas datos kartupeļu dēstijumu platiba Latgalē uzdotā nesamērīgi augstu: gan driz 2 reizes tik augsta, kā visas Kurzemes kartupeļu lauku platiba. No otras pusēs, tautas skaitišanas zīmās zīru sējumi uzdoti augstaki caur to, ka teem peerēkinati citi sējumi (daļa no sakau dārzeem). Šādas sīkas, nepilnības protams, maz var grozīt vispārejo ainu.

Sējumu platiba Latvijā 1920. g.
(Apgādības ministrijas un tautas skaitišanas datu salīdzinajums)
Emblavures en Latvia en 1920

1	Kveči Froment	Rudzi Seigle	Meeži Orge	Auzas Avoine	Mistris Céréales, mélangées	Zirai Pois	Kartupeļi Pommes de terre	Lini Lin	Kopā bez āolina (gr. 4—11) Total excepté le trèfle				
									e	n	d	e	s
									2	3	4	5	6
Vidzeme	5.620	53.790	43.150	84.260	12.200	3.900	14.520	14.580					232.020
	4.869	54.503	43.234	83.448	14.048	4.095	15.410	14.849					234.456
	-13,36%	+1,32%	+0,19%	-0,96%	+15,15%	+5,00%	+6,13%	+1,84%					+0,11%
Kurzeme	8.770	60.060	34.070	77.420	21.630	6.320	12.700	5.880					226.850
	8.532	63.837	36.397	81.586	24.343	6.889	15.741	6.634					243.959
	-2,71%	+6,29%	+6,83%	+5,38%	+12,54%	+9,00%	+23,95%	+12,82%					+7,54%
Latgale	980	51.270	29.580	33.110	3.930	6.650	23.860	3.730					153.110
	973	61.702	33.665	32.278	4.025	10.879	13.890	6.435					163.847
	-0,71%	+20,34%	+13,81%	-2,51%	+2,42%	+63,59%	-41,70%	+72,52%					+7,01%
Latvija.	15 370	165.120	106.800	194.790	37.760	16.870	51.080	24.190					611.980
	14.374	180.042	113.296	197.312	42.416	21.863	45.041	27.918					642.262
	-6,48%	+9,04%	+6,08%	+1,29%	+12,33%	+29,60%	-11,82%	+15,41%					+4,95%

Peezime. Pee procentu (%) aprēkinašanas apgādības ministrijas dati, pirmā rindā, peeli dzināti 100 un izrēkināti par cik procentiem tautas skaitišanas dati ir leelaki vaj mazaki par apgādības ministrijas zīmām.

1919. gadā bija palikuse gandrīz tikai puse no pirmskara galveno lauku augu sējumu platibas; turpretim 1920. g. zem sējumeem jau atrodās turpat $\frac{1}{3}$ no pirmskara platibas. Pēnemot, ka pateesā sējumu platiba 1919. gadā bija eevērojami augstaka, pat ari tad nenoleedzami redzam, ka pastāv noteikta vispāreja tendence sējumu platibu pavaidot. Ja ari šī tendence dzīvē nav tik spilgti novērojama, kā to rāda augšā pīvestee skaithi, tad ta tomēr pastāv un nākotnē droši veen izpaudisees vēl noteiktaki.

Latvijā sējamo labibu un augu savstarpejās procentualās atteecībās pa kara gadeem sevišķas leelas pārgrozības nav notikušas. Ir gan leelā mērā samazinajusēs ar šim labibam apsētās arāzemes platiba, bet to veeta (procenti) vispārejā sējumu kopplatiba palikuse gandrīz līdzšinejā.

Atsevišķu lauku augu veeta (procentos) sējumu kopplatibā pirms kara un tagad.
Répartition des céréales et des fruits de champs (%) en rapport à la superficie totale avant la guerre et maintenant.

Gadi Années	R u d z i S e i g l e	K v e e š i F r o m e n t				M e e ũ i O r g e		A u z a s A v o i n c	P ā k š u a u g i Plantes à cosses				G r i k i		L i n i		K a r t u p e l i		P ā r e j e e s ē j u m i *) Diverses autres semences		K o p ā E n s e m b l e						
		zeemas d'hiver		vasaras d'été		zeemas d'hiver			zirni pois		pupas haricots		Sarrasin		Lin		Pommes de terre		desetīnas en déciatines		%						
		desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%		desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%	desetīnas en déciatines	%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Vidzeme . . .	1920. g.	52.809	21,23	1.694	0,68	1.661	0,67	3.208	1,29	43.235	17,38	83.448	33,56	3.882	1,56	212	0,09	2.006	0,81	14.849	5,97	15.410	6,20	26.276	10,56	248.690	100,00
	1909.—1913. g.	72.398	25,44	417	0,15	1.747	0,61	1.793	0,63	59.974	21,07	88.864	31,23	4.289	1,51	210	0,07	778	0,27	34.346	12,07	19.448	6,83	337	0,12	284.601	100,00
Kurzeme un Zem- gale	1920. g.	61.987	24,34	1.851	0,73	6.369	2,50	2.164	0,85	36.397	14,29	81.586	32,04	6.265	2,46	625	0,25	124	0,05	6.633	2,61	15.741	6,18	34.904	13,70	254.646	100,00
	1909.—1913. g.	127.286	30,54	740	0,18	23.282	5,60	1.272	0,30	67.695	16,24	142.916	34,29	9.178	2,20	553	0,13	165	0,04	11.958	2,87	30.030	7,21	1.666	0,40	416.741	100,00
Latgale . . .	1920. g.	60.762	35,06	939	0,54	541	0,31	432	0,25	33.665	19,42	32.278	18,62	8.222	4,75	2.658	1,53	189	0,11	6.435	3,71	13.890	8,02	13.317	7,68	173.328	100,00
	1909.—1913. g.	119.720	44,69	475	0,18	908	0,34	831	0,31	47.136	17,60	48.255	18,01	7.849	2,93	1.549	0,58	178	0,07	17.421	6,50	23.350	8,71	204	0,08	267.876	100,00
Visa Latvija . .	1920. g.	175.558	25,94	4.484	0,66	8.571	1,27	5.804	0,86	113.297	16,74	197.312	29,16	18.369	2,71	3.495	0,52	2.319	0,34	27.917	4,13	45.041	6,66	74.497	11,01	676.664	100,00
	1909.—1913. g.	319.404	32,96	1.632	0,17	25.937	2,68	3.896	0,40	174.805	18,03	280.035	28,89	21.316	2,20	2.312	0,24	1.121	0,12	63.725	6,57	72.828	7,51	2.207	0,23	969.218	100,00

Pēc tikko pīvestās tābeles redzams, ka visleelakā pārmaina notikuse zeemas rudzu sējumu ziņā: pirms kara rudzu lauki aiznēma $\frac{1}{3}$ (32,96%) no visa sējuma kopplatibas, tagad turpretim tee aiznem vairs tikai apmēram $\frac{1}{4}$ (25,94%). Zemes grūtā apstrādašana, inventara, sēklu, kapitala un darba spēka trūkums bez šaubam apgrūtina zeemaju lauku

paplašināšanu; ar to galvenām kārtam izskaidrojama ari vasaras rudzu un kveešu pastiprinata sēšana, salīdzinot ar pirmskara gadeem. Bet ari šai gadījumā pateesibā šī pārmaina nav tik spēja, kā to rāda tikko pīvestee tābeles skaithi. Jo galvenā rudzu sējas pamazināšanās pēc tābeles novērojama Latgalē, kur caur nepilnigu ziņu uzdošanu ta māksligi paleelinata. Pateesibā zeemas rudzu lauku pamazināšanās procents ir līdzīgs Kurzemes vajlabakā gadījumā Vidzemes procentam, kur rudzu lauku procents noslidejis uz leju tikai par 4—6 punkteem (procenteem).

Zeemas kveešu lauku veeta visu sējumu starpā ari eevērojami samazinajuses. Ja pirms kara Kurzemē kveešu lauki aiznēma 5,60% no viseem sējumeem, tad tagad tee aiznem vairs tikai 2,50%, vaj uz pusi mazak. Kurzeme un it sevišķi Jelgavas līdzenuums,

*) Pārejo sējumu skaitli eerēkinati ari mistra sējumi 42.416,47 des. un kanepu, vīku un citu mazak svarigi augu lauki.

caur kārta laiku postijumeem un caur kveešu zemes atstāšanu atmatā, leelā mērā zaudejis savu kveešu zemes raksturu.

Citu lauku augu procentalais stāvoklis ir palicis gandrīz tāds pats, kā pirms kara. Stipri izmainījusēs veenigi pārejo lauku augu rubrika (eedalijums 25 un 26) caur to, kā pirms

kara statistika atseviški neregistreja ar mistru apsētos laukus, kuri 1920. gada skaitīšanas iznākumos viscaur uzdoti atseviški un eeskaititi pārejo augu rubrikā. Mistru sējumu platiba ir eevērojami leela — 42 416 desetinas, un ta atstāj ari teešu eespaidu uz auzu un meežu lauku procentu, bet uz rūdu un kveešu tāpat ari citu augu relativeem skaitīleem ta nekādu teešu eespaidu atstāt nevar.

Pārmainas sējumu platibā vislabaki raksturo ne tikdaudz tikko pēvestee atseviško augu procentualee skaitī, cik galveno labibu platibas pamazinašanās vaj pavairošanās skaitī.

No visām labibam visvairak ir samazinajusēs zeemas kveešu platiba: palikuse tikai $\frac{1}{3}$ vaj 33,05 % no pirmskara laukeem; zeemas rūdu lauki samazinajušees visā Latvijā uz pusi: 319.404 desetinu veetā pirms kārta tagad apsēj vairs tikai ap 175.558 des., vaj ap 55%. Tāpat stipri ir ceetuši linu lauki. Pirms kārta ar lineem apsēja veselas 63.725 des., 1920. gadā turpretim vairs tikai 27.917 des. vaj 43,81 %. Samērā mazak samazinajušees ir meežu sējumi (apmēram par 45%) un auzu lauki samazinajušees tāpat par nepilnām 30%.

Pavairojušees ir vasaras kveešu (par 50%) un ipaši vasaras rūdu sējumi (gandrīz triskārtīgi); tāpat pēauguši ari griku sējumi, ipaši Vidzemē.

Galveno augu sējumu platibas samazinašanas vaj pavairošanas pa kārta gadeem

Décroissement et accroissement de la surface ensemencée de céréales et de principaux fruits de champs pendant les années de guerre

Gadi Années		Rudzi Seigle				K v e e ū F r o m e n t				Meeži		Auzas		Pākšu augi Plantes à cosse				Griki		Lini		Kartupeli Pommes de terre		Pārejee sējumi*) d'autres		Kopā Ensemble	
		zeemas d'hiver		vasaras d'été		zeemas d'hiver		vasaras d'été		Orge		Avoine		zirai pois		pupas haricots		Sarrasin		Lin		Lin		Pommes de terre		d'autres	
		desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0	desetīnas en déciatines	%/0										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Vidzemē	1909.—1913. g.	72.398	100,00	417	100,00	1.747	100,00	1.793	100,00	59.974	100,00	88.864	100,00	4.289	100,00	210	100,00	778	100,00	34.346	100,00	19.448	100,00	337	100,00	284.601	100,00
	1920. g.	52.809	72,94	1.694	406,24	1.661	95,08	3.208	178,92	43.235	72,99	88.448	93,91	3.882	90,51	212	100,95	2.006	257,34	14.849	43,23	15.410	79,24	26.276	7.797,03	248.690	87,38
Kurzemē un Zemgalē kopā	1909.—1913. g.	127.286	100,00	740	100,00	23.282	100,00	1.272	100,00	67.695	100,00	142.916	100,00	9.178	100,00	553	100,00	165	100,00	11.958	100,00	30.030	100,00	1.666	100,00	416.741	100,00
	1920. g.	61.987	48,70	1.851	250,13	6.369	27,36	2.164	170,13	36.397	53,77	81.586	57,09	6.265	68,26	625	113,02	124	75,15	6.633	55,47	15.741	52,42	34.904	209,51	254.646	61,10
Latgalē	1909.—1913. g.	119.720	100,00	475	100,00	908	100,00	831	100,00	47.136	100,00	48.255	100,00	7.849	100,00	1.549	100,00	178	100,00	17.421	100,00	23.350	100,00	204	100,00	267.876	100,00
	1920. g.	60.762	50,75	939	197,68	541	59,58	432	51,99	33.665	71,42	32.278	66,39	8.222	104,76	2.658	171,59	189	106,18	6.435	36,94	12.890	59,49	13.317	652,79	173.328	64,70
Visā Latvijā	1909.—1913. g.	319.404	100,00	1.632	100,00	25.937	100,00	3.896	100,00	174.805	100,00	280.035	100,00	21.316	100,00	2.312	100,00	1.121	100,00	63.725	100,00	72.828	100,00	2.207	100,00	969.218	100,00
	1920. g.	175.558	54,96	4.484	274,75	8.571	33,05	5.804	148,97	113.297	64,81	197.312	70,46	18.369	86,17	3.495	151,17	2.319	206,87	27.917	43,81	45.041	61,85	74.497	3.375,49	676.664	69,82

Salīdzinot 1920. gada sējumu platibu ar 5 pēdējo pirmskara gadu (1909.—1913. g.) caurmēra platibu, redzam, ka no pirmskara sējumeem palikušas tikai 69,82 % vaj nedaudz vairak par divam trešdaļam. Kopejā Latvijas sējumu platiba, peerēkinot no Kreevijas peedalitos apgabalus ir eevērojami leelaka par tabelē uzdoto un sneedzas pēc 727.000 des.

Vidzeme (izaemot Rīgas apriaki) vismazak ir ceetuse caur sējumu samazinašanos: zaudets tikai ap 13% no visas pirmskara sējumu platibas. Daudz leelakā mērā ceetuse Kurzeme (ipaši Zemgale) un Latgale. Pēdējā sējumu platiba pateesibā ir samazinajusēs mazak, kā tikko pēvestā tabelē, caur nepilnigu ziņu uzdošanu.

*) Pārejo sējumu skaitli eerēkinati ari mistra sējumi: Vidzemē 14.048,57 des., Kurzemē 16.510,98 des. un Latgalē 4.025,17 des., kopā 42.416,47 des.

III. Raža. Pa kara gadeem Latvijas lauki ir ļoti noplicinati; zirgu, cilveku spēka ka arī lauksaimniecibas riku un mašinu trūkuma dēļ tos nevareja peenācigi apstrādat. Majlopu samazinašanas un māksligu mēslu eevešanas pārtraukšana nelāva vairakus gadus no veetas laukus kārtigi mēslot. Šādi un citi nelabvēlīgi kara laika apstākļi ir leelā mērā mazinājuši zemes ražošanas spējas. 1920. gadā visam tam vēl preeveenojas neizdevigais laiks: sausums pavasarī un slapjums rudenī. Tadēļ 1920. gada ražas ir neparasti zemas.

No šīs tabelēs redzam, ka raža pa leelakai daļai ir vaj nu videja vāja ar 4—5 procentiem neražas gadījumu. Raža, kas raksturota kā laba, ir tāda pat kā videja pirmskāra raža.

Salīdzinot ar meera laiku ražam, dabujam mazapmeerinošu ainu. No 1 desetinas visā Latvijā ražots pudu:

	Zeemas rudzu	Zeemas kveešu	Meežu	Auzu	Zirau	Kartupeļu	Linu ūdedru
Caurmērā par 1909.—1913. g.	62	82	60	61	51	535	27
1920. gādā	43	50	38	38	49	559	27

Ražas raksturojums un videjā raža no 1 pūrveetas (pudos) 1920. gadā.

Description de la récolte en Latvia et la moyenne par pourvête en pouds en 1920

Labibas nosaukums Dénomination des céréales	Eesūtito ziņu skaits Nombre des dates reçues		Ražas raksturojums un videjā raža (pudos). Teicama Excellente Laba Bonne Videja Moyenne Vāja Faible Neraža Mauvaise										Description de la récolte et la moyenne en pouds Videjā raža no 1 pūrveetas (pudos) Moyenne sur 1 pourvête					
	Kopā Ensemble	0/0	Eesūtito ziņu skaits Nombre des dates reçues		Teicama Excellente		Laba Bonne		Videja Moyenne		Vāja Faible		Neraža Mauvaise		Videjā raža no 1 pūrveetas (pudos) Moyenne sur 1 pourvête			
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Zeemas rudzi Seigle d'hiver .	509	100,00	—	—	—	25	4,91	21,84	227	44,60	16,98	241	47,35	11,51	16	3,14	5,00	14,25
Vasaras rudzi Seigle d'été .	254	100,00	—	—	—	6	2,36	18,50	93	36,62	14,20	135	53,15	9,41	20	7,87	4,45	10,99
Kopā:	763	100,00	—	—	—	31	4,06	21,19	320	41,94	16,17	376	49,28	10,75	36	4,72	4,72	13,17
Zeemas kveeši Froment d'hiver	438	100,00	6	1,37	37,00	62	14,16	26,65	228	52,05	17,75	130	29,68	10,57	12	2,74	3,50	16,89
Vasaras kveeši Froment d'été .	391	100,00	2	0,51	45,50	33	8,44	23,42	224	57,29	16,43	116	29,67	10,46	16	4,09	4,69	15,15
Kopā:	829	100,00	8	0,97	39,13	95	11,46	25,53	452	54,52	17,10	246	29,67	10,52	28	3,38	4,14	16,07
Meeži Orge	509	100,00	—	—	—	10	1,96	22,10	217	42,64	15,14	272	53,44	10,81	10	1,96	5,20	12,76
Auzas Avoine	507	100,00	—	—	—	21	4,14	22,47	226	44,58	14,62	239	47,14	9,75	21	4,14	5,47	12,27
Mistris Céréales mélangées .	466	100,00	—	—	—	34	7,30	20,03	252	54,07	15,52	167	35,84	10,29	13	2,79	3,62	13,64
Zirni Pois	476	100,00	21	4,41	30,38	111	23,32	23,62	205	43,07	15,72	122	25,63	9,89	17	3,57	2,94	16,28
Kartupeļi Pommes de terre .	511	100,00	7	1,37	324,29	166	32,49	239,97	248	48,53	176,08	84	16,44	97,07	6	1,17	31,17	186,48
Linsēklas Graines de lin .	466	100,00	1	0,21	18,00	44	9,45	13,84	252	54,07	9,69	156	33,48	6,65	13	2,79	3,62	9,02
Linu ūdedras Fibres de lin .	442	100,00	1	0,22	30,00	33	7,47	15,24	212	47,96	8,03	181	40,96	5,29	15	3,39	2,47	7,33
Sakaņugi Plantes à racine .	471	100,00	4	0,85	567,50	143	30,36	334,02	239	50,74	227,50	69	14,65	112,09	16	3,40	43,56	241,76
Rudzu salmi Paille de seigle .	479	100,00	—	—	—	44	9,19	62,82	237	49,48	45,37	194	40,50	28,40	4	0,83	11,00	41,04
Meežu salmi Paille de fromeut .	480	100,00	—	—	—	14	2,92	52,14	173	36,04	31,10	283	58,96	20,26	10	2,08	7,50	25,78
Auzu salmi Paille d'avoine .	480	100,00	—	—	—	21	4,38	46,67	199	41,46	32,87	247	51,46	20,76	13	2,70	7,15	27,44

Galveno labibu raža tā tad pamazinajusēs par veenu trešdaļu, salidzinot ar visas Latvijas caurmēra ražam pirms kara. Vidzemes un ipaši Kurzemes ražas bija pat eevērojami augstakas par šim caurmēra ražam.

Tagad šis videjās ražas no desetinas vaj pūrveetas stipri samazinajušās un samazinašanas tendences vareja novērot arī jau agrakos gados. 1919. gadā, peemēram, Vidzemē, pēc apgādības ministrijas ziņam, no 1 desetinas ražots ap 66 pudi, 76 pudu veetā meera laikos un meežu 55 pudi, 67 pudu veetā.

Līdz ar sējumu samazinašanos par 30% un ar ražas spēju krišanos, eevāktās labibas daudzums Latvijā pagājušā gadā ir neecigs. Dibinotees uz lauksaimneecibas skaitišanas sējumu platibas dateem un uz brivprātīgo korespondentu ziņam par ražu 1920. gadā, dabujam sekošu eevāktas labibas daudzumu atsevišķas Latvijas daļas:

Šādi aprēķinatu eevāktā labibā daudzums ir apmēram uz pusi mazaks kā 1913. g. kurš lauksaimneeciskā ziņā bija izdevīgs gads.

Galvenās labibas eevākts (pudos):

	1913. gadā	1919. gadā	1920. gadā
Rudzi . . .	19.916.300	9.034.800	7.266.100
Kveeši . . .	2.625.300	785.600	646.400
Auzas . . .	18.806.400	9.490.700	6.897.500
Meeži . . .	11.687.200	5.103.800	4.059.700
Mistris . . .	—	2.096.700	1.769.600
Kartupeļi . . .	36.263.100	21.026.900	22.862.800
Lini { sēklas šķeedra . . .	1.593.000 2.059.000	295.800 358.100	645.600 585.300
Kopā . . .	92.950.300	48.192.400	44.733.000

Eevāktās labibas un augu daudzums 1920. g.

Récolte des céréales et des fruits de champs en 1920.

Aprīņķi Districts	Zeemas rudzi Seigle d'hiver	Vasaras rudzi Seigle d'été	Zeemas kveeši Froment d'hiver	Vasaras kveeši Froment d'été	Meeži Orge	Auzas Avoine	Mistris Céréales mélangées	Zirni Pois	Kartupeļi Pommes de terre	Linu sēklas Graines de lin	Linu šķeedras Fibres de lin	Saknaugi Plantes à racine
	Eevāktās labibas un augu daudzums 1920. g. Récolte des céréales et des fruits de champs en 1920.											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vidzeme												
Rigas apriņķis	395,0	24,0	6,0	57,1	259,0	579,0	121,5	46,5	2.292,0	53,0	53,0	1.735,5
Cēsu "	488,1	31,5	20,0	39,5	452,0	866,5	138,0	95,5	2.010,5	83,0	83,0	1.880,1
Valmeeras "	871,5	2,5	33,0	34,5	498,5	936,5	207,0	17,0	2.825,0	142,5	124,5	1.504,0
Valkas "	779,1	4,0	35,0	32,0	371,1	823,5	123,5	47,1	2.049,1	58,5	58,5	1.113,1
Vidzeme . . .	2.533,7	62,0	94,0	163,1	1.580,6	3.205,5	590,0	206,1	9.176,6	337,0	319,0	6.232,7
Kurzeme												
Leepajas apriņķis	233,0	6,5	21,0	6,0	77,5	250,0	28,0	12,0	1.092,0	14,0	6,1	281,0
Aizputes "	231,1	7,5	21,5	16,0	100,0	419,0	37,0	23,0	1.004,0	15,0	8,5	289,0
Kuldīgas "	261,0	3,1	41,0	14,5	160,0	327,0	116,0	31,0	840,5	20,0	7,0	509,5
Ventspils "	162,1	12,0	11,0	11,1	66,0	168,5	27,0	11,1	1.053,5	13,5	12,0	156,0
Talsu "	293,0	9,5	17,5	12,0	208,0	272,0	91,5	27,5	1.535,0	19,0	15,1	440,5
Tukuma "	235,0	1,5	35,5	7,0	146,0	256,5	133,5	44,5	557,5	11,5	11,5	631,5
Jelgavas "	303,0	5,5	88,0	2,0	290,5	306,5	341,0	59,5	645,1	33,5	28,0	1.261,0
Bauskas "	258,0	3,0	28,1	6,1	194,5	281,5	196,5	21,0	378,0	33,0	29,0	743,0
Jaunjelgavas apr.	292,5	7,1	2,5	5,0	108,0	252,5	50,0	41,5	817,0	25,0	25,0	709,5
Ilukstes (pusapr.)	162,0	1,0	3,0	2,5	34,5	108,0	16,1	20,0	411,5	10,0	10,0	218,1
Kurzeme . . .	2.430,7	56,7	269,1	82,2	1.385,0	2.641,5	1.036,6	291,1	8.334,1	194,5	152,2	5.239,1
Latgalē	2.154,5	28,5	22,5	15,5	1.094,1	1.050,5	143,0	315,1	5.352,1	114,1	114,1	2.974,5
Latvija *)	7.118,9	147,2	385,6	260,8	4.059,7	6.897,5	1.769,6	812,3	22.862,8	645,6	585,3	14.446,3

*) Bez vēlak preevenotām bij. Ostrovas un Drisas apriņķu daļam un bez 11 Ilukstes apriņķa pagasteem. Šai tabelē ziņas nemtas apaļos skaitlos un tadēl sīkumos nesakrīt ar zemak preevestās tābeles atteicīgēm skaitļiem.

Brivprātīgo korespondentu ziņojumos dažreiz var novērot tendenci ražas pamazinat; tāpat registroto sējumu platiba ir mazleet mazaka par pateeso. Caur to eevāktās labibas daudzums pateesībā ir nedaudz leelaks, nekā augšā aprēķinatais.

1920. gadā ražoto lauku produktu daudzums ir uz pusi mazaks, kā pirms kara un pat mazaks par 1919. gadā saražoto produktu daudzumu*). Eestajotees meerigeem ražošanas apstākļiem sējumu platība paplašinajas un līdz ar to ar laiku eevērojami celsēs ari eevākto labibn kopraža. Bet pagājušā gadā nelabvēlīgu darbu un lauku novakšanas apstāklī dēļ eegūto labibu pudu skaits ir īoti zems.

Salīdzinot 1920. gada skaitlus ar atteecigeem pirmskara skaitleem, redzam, ka ražoto labibu eeguvums pagājušo gadu teešam ir zems: dažu labibu eevākts tikai $\frac{1}{3}$ no pirmskara daudzuma. Galveno lauku augu ražots:

Zeemas rūdzu ražots (tūkstošos pudos):

	Apriaki	Pirms kara	1920. gadā
Rigas*)	1.349	395	
Cēsu	1.160	488	
Valmeeras	1.695	872	
Valkas	1.032	779	
Jelgavas. . . .	1.291	303	
Bauskas	1.121	258	

Gadi Années	Rudzi Seigle		Kveesi Froment		Mēeži Ogre		Auzas Avoine		Kartupeļi Pommes de terre		Lini — Lin				
	pudos en pouds	%	pudos en pouds	%	pudos en pouds	%	pudos en poups	%	pudos en pouds	%	Sēklas — Graines	Šķeedra — Fibres			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Vidzemē	9.—1913. g. 1920. g.	5.555.364 2.593.706	100,00 46,67	234.790 255.128	100,00 108,66	4.043.258 1.580.006	100,00 39,08	5.461.708 3.204.218	100,00 58,67	11.774.140 9.175.952	100,00 77,93	867.924 335.903	100,00 38,70	1.042.380 318.134	100,00 30,52
Kurzemē un Zemgalē kopā	9.—1913. g. 1920. g.	9.197.140 2.482.990	100,00 27,00	2.036.380 346.788	100,00 17,03	4.507.100 1.382.994	100,00 30,68	9.416.180 2.639.265	100,00 28,03	18.382.080 8.332.284	100,00 45,33	365.860 191.983	100,00 52,48	381.120 150.522	100,00 39,49
Latgalē	9.—1913. g. 1920. g.	5.099.440 2.182.544	100,00 42,80	76.497 37.782	100,00 49,39	1.992.712 1.094.027	100,00 54,90	2.143.220 1.050.181	100,00 49,00	8.793.600 5.352.064	100,00 60,86	317.578 114.042	100,00 35,91	421.104 114.042	100,00 27,08
Visā Latvijā	9.—1913. g. 1920. g.	19.851.944 7.259.240	100,00 36,57	2.347.667 639.698	100,00 27,25	10.543.070 4.057.027	100,00 38,48	17.021.108 6.893.664	100,00 40,50	38.949.820 22.860.300	100,00 58,69	1.551.362 641.928	100,00 41,38	1.844.604 582.693	100,00 31,59

Visvairak caur karu ir ceetuse kveešu raža. Peelīdzinot pirmskara Latvijas kveešu ražu gadā simtām, tagad Latvija spēj dot tikai $27,25\%$ no tā. Galvenee kveešu apgabali — Jelgavas un Bauskas apriaki — guļ pa leelakai daļai neapstrādati. Veens pats Jelgavas apriakis deva 1913. gadā gandrīz pusi (922.000 pudus no 2.280.000 pudeem) no Kurzemes kveešu ražas; ari Bauskas apriakis ražoja 416.000 pudus kveešu. 1920. gadā turpretim Jelgavas apriaki saražots vairs tikai ap 90.000 pudeem (87.822 pudi zeemas un 1.888 pudi vasaras kveešu), vaj $\frac{1}{10}$ no pirmskara kvantuma. Ari Bauskas apriaki ražoti nepilni 35.000 pudi. Kveešu ražošana Vidzemē pa kara gadeem pat cēlusēs.

Tāpat eevērojamā mērā ir samazinajusēs linu šķeedras ražošana, gandrīz par $\frac{2}{3}$; no pirmskara ražoto linu daudzuma 1920. gadā eevākts tikai ap 583.000 pudi vaj $31,59\%$ no pirmskara lineem. Visvairak linu ražošana samazinajusēs Latgalē un Vidzemē.

Ari rūdzus Latvijā 1920. gadā ražoja tikai nedaudz vairak par $\frac{1}{3}$ ($36,57\%$) no pirmskara vairuma. Šai ziņā visleelako eespaidu atstāj atkal Latvijas maizes klēts — Kurzeme.

*) Ziņas par 1919. gadu nemtas no apgādības ministrijas materialeem, izrekinot atteecigus skaitlus par Latgali teoretiski.

Jaunjelgavas	1.142	293
Ilukstes	998	ap 150
Tukuma	1.076	235
Talsu	817	293
Ventspils	493	162
Kuldīgas	607	261
Aizputes	998	231
Leepajas	582	233
Daugavpils	1.731	
Rēzeknes	1.111	2.155
Ludzas	1.282	

Vēl deesgan eevērojamus zāudejumus uzrāda meežu ražošana un atkal galvenām kārtam Kurzemē; meežu 1920. gadā ražots $38,48\%$ no pirmskara daudzuma. Tas pats jateic ari par auzu eevākumu. Jelgavas apriakis peemēram 1913. gadā deva 1.284.000 pudi

*) Ziņas par Vidzemes un Latgales apriakeem pirms kara nemtas no „Урожай 1911 года“ un zīmējas uz 1911. gadu, par Kurzemē ziņas ir par 1913. gadu.

auzu un 1.001.000 pudus meežu, 1920. gadā turpretim ražots tikai ap 300.000 pudu katras no šim labibam. Kartupeļu, ziräu, linsēklu, saknaugu eeguvums 1920. gadā vispār nav tik nelabvēlīgs, kā eepreekšmineto labibu ražošana. Jo galveno labibu ražošana samazinajuses par $\frac{2}{3}$, turpretim kartupeļu, linsēklu un ari saknaugu ražošana samazinajuses apmēram uz pusī.

Caur kāra postijumeem Kurzeme leelā mērā zaudejuse savu Lātvijas maizes klēts nozīmi. To rāda rāzoto produktu procentualais vairums. Vidzemē, Kurzemē un Latgalē no 1909.—1913. caurmērā veenā gadā un 1920. gadā rāzots:

R u d z u	M e e ž u	A u z u	K a r t u p e ļ u
1909./13. g.	1920. g.	1909./13. g.	1920. g.
Vidzemē	27,98% 35,73%	38,35% 38,94%	32,09% 46,48%
Kurzemē	46,32% 34,21%	42,75% 34,09%	55,32% 38,29%
Latgalē	25,70% 30,06%	18,90% 26,97%	12,59% 15,23%
Latvija	100,00	100,00	100,00

Je seviški neizdevigu dabas, laika un darba apstākļu dēļ 1920. gads lauksaimneecisku produktu ražošanā uzlūkojams par ārkārtīgi neizdevigu; tas tadēļ uzlūkojams vairak kā iznēmuma gads, bet nē kā normals un raksturigs pēckara laika lauksaimneecisks gads. Latvijas pēckara ražošanas spējas ir eevērojami augstakas, nekā tās spēja izpaustees neizdevīgā 1920. gadā. Un nākotnē šis spējas ātri paeaugs.

Pirms kāra Kurzeme deva gandrīz pusī no visas rudzu ražas (46,32%), pagājušā gadā vairs tikai $\frac{1}{3}$ (34,21%). No viseem zeemas kveešiem pirms kāra Kurzeme ražoja 91,76%, bet 1920. gadā vairs tikai zeemas un vasaras kveešus kopā 54,21%. Tā tad Kurzemē nozīme Latvijas apgādāšanā ar nepeeceesamakeem pārtikas līdzekleem caur kāra postijumeem leelā mērā mazinajuseš. Pirms kāra Kurzeme no viseem Latvijas lauku augeem (bez ābolina) deva gandrīz pusī (ap 48%); 1920. gadā ta vareja dot tikai nedaudz vairak par veenu trešdaļu. Līdz ar to pēcāng pārejo Latvijas apgabalu, iņaši Vidzemes nozīme lauku augu ražošanā. Izdevīgakos gados Kurzemes loma eevērojami pacelsees; tāpat atjaunojot visaugligakos, bet tagad galīgi izpostitos Zemgales apvidus, Kurzeme atkal kļūs par galveno Latvijas labibas ražotaju.

IV. Nedzīvais inventars. Uz pēdējo gadu ražas samazinašanos bez cīteem nelabvēligeem apstākleem, jūtamu eespaidu nereti atstāj zemes nepeeeteekošā apstrādašana. Trūkst cilveku un mājlopu darba spēka. Bet ir ari zaudets pa kāra gadeem un pēckara pārejas laiku nedzīvais inventars. Pēdejais nav tik leelā mērā postits un iznīcinats, kā dzīvais inventars; tāpat kāra postijumi nav šai gadījumā tik spilgti novērojami, kā uzskatot leelos atmatas laukus. Tomēr ari nedzīvais inventars ir daudz ceetis no kāra postijumeem. Un zaudetas ir taisni pašas vissarežitakās un dārgakās lauksaimneecibas mašinas un riki.

Arklu skaits preekš kāra un tagad:

1910. gada*)		1920. gadā	
Arklu kopskaitis	No teem spīlu arklu	Arklu kopskaitis	No teem spīlu arklu
Vidzemē	91.997	40.628	95.149
Kurzemē	110.656	44.225	103.325
Latgalē	106.573	53.643	103.868
Kopā Latvija	309.226	138.496	302.342
			133.357

*) Статистика Российской Империи LXXIX. Сельско-хозяйственные машины и орудия въ Европейской и Азиатской Россіи въ 1910 г. Изд. Центрального статистического комитета. С. П. 1913. г.

Peelaižot, ka no Kreevijas eestādem 1910. gadā uzdotais arklu skaits ir par mazu (uz ko norāda skaitli par Vidzemē) un ka pēdējos pirmskara gados arklu skaits ir pavairojees, redzam tomēr ka Latvija samērā maz ir zaudejuse arklu. Tāpat ecešu pirms kāra (1910. gadā) skaitija ap 300.000; 1920. gadā turpretim saskaititas 226.805 ecešas. Tikko minetee svarigeem zemes apstrādašanas riki pa kāra gadeem ir gan nodiluši un nostrādati (strādajot bez vajadzīgeem izlabojumeem), bet to skaits samazinajes samērā maz. Arklu starpā tāpat ka pirms kāra spīlu arklu eeneem pārak leelu veetu — veselas 44,11%.

Nesalidzinami vairak ir ceetušas komplacetakās mašinas. Labibas plaujamo mašinu palikušas tikai 11.032; tāpat zāles plāveji saskaititi 11.671. Sējmašinas registretas ari tikai 3522 un lokomobiles — 2042. (Skat. tuvaku tabeli Nr. 4.) Bez tam daudzas no tikšo minetēm mašinam ir bojatas vaj pat galīgi samaitatas un prasa eevērojamus remonta darbus. Tadēļ pārpalikušo svarigako mašinu skaits kļūs visai zems.

Trūkst pilnigi noteiktu ziāu (izaemot trūcīgas augšā mineto avotu ziāas) par lauksaimneecibas mašinu skaitu pirms kāra visā Latvijā. Vienīgi 1916. gada skaitli Vidzemē dod neteešu aizrādījumu uz deezgan prāvo lauksaimneecibas mašinu skaitu Latvijā. Tad Vidzemē peem. saskaititas ap 5900 plaujamas mašinas, ap 7000 zāles plāveju, nepilni 2000 sējmašinu, $4\frac{1}{2}$ tūkstoši zirgu grābekļu, ap 5300 kuļmašinu, 16.400 vētijamas mašinas, $21\frac{1}{2}$ tūkstoši separatoru, 2670 linu mašinu un pāri par 6.000 ekselmašinu.

Jau šis isās ziāas rāda, ka moderno lauksaimneecibas mašinu skaits pirms kāra Latvijā bijis ļoti augsts. Bez tam izcilus veetu lauksaimneecibas mašinu skaita ziāā eeaēma nevis Vidzeme, bet Zemgales lidzenums; tur mašinu skaits, salidzinot ar zemes platību bija visai augsts. Tadēļ ari vēl tagad, pēc viseem kāra postijumeem, Zemgales aprīkos dažu lauksaimneecibas mašinu skaits ir pat leelaks, nekā Vidzemē, kura samērā mazak ceetuse no kāra un okupacijas saimneekošanas. Uzkritoši mazi ir Latgales lauksaimneecisko mašinu skaitli, kaut gan āramzemes un saimneecibu tur ir ļoti daudz.

V. Dzīvais inventars. ļoti sāpigi Latvijas lauksaimneeciba sajuta un vēl arveen sajūt mājlopū skaita samazinašanos, caur nemitigakām kāra rekvizicijām, evakuaciju, sērgam, izkaušanu un cīteem kāra laika postijumeem. Jau pirms kāra Latvijas mājlopū skaits, salidzinot ar tās platību, nebija leels. Uz 1 kv. kilometra kopplatības Latvija tureja tikai 14 leellopus, 5 zirgus, 16 aitas un 8 cūkas. Nostādot Latviju šo samērā skaitlu ziāā blakus citām lauksaimneeciski attīstītām zemem, redzam, ka Latvijss lopkopibas attīstības apstākļi nav bijuši seviški labvēlīgi. Danijā, peemēram, pirms kāra uz tās pašas platības vareja izturet 57,84 leellopus, 13,73 zirgus, 37,67 cūkas un 18,65 aitas. Vācijā attīcīgēe skaitli ir: 37 leellopi, 8,4 zirgi, 40,54 cūkas un 10.73 aitas.

Salidzinot mājlopū ar samērā neleelo Latvijas eedzīvotaju skaitu pirms kāra un tagad, dabujam gan preekš Latvijas daudz labvēlīgakus skaitlus:

	Zirgi		Leellopi		Aitas		Cūkas	
	Uz 100eedz.*)	Uz 1 kv. kilom.	Uz 100 eedz.	Uz 1 kv. kilom.	Uz 100 eedz.	Uz 1 kv. kilom.	Uz 100 eedz.	Uz 1 kv. kilom.
Visā Latvija 1913. g.	12	5,06	35,74	14,41	39	15,73	21,82	8,80
1920. g.	16	3,96	48	11,78	61	14,96	30	7,36

*) Eedzīvotaju skaits 1913. gadā pēcāns 2 $\frac{1}{2}$ miljoni, bet 1920. g. 1 $\frac{1}{2}$ miljoni.

Tikai Danijā (19,40) un Eiropas Kreevijā (26) pirms kara zirgu skaits uz 100 eedzivota jeem bija leelaks nekā Latvijā. Vācijā atteecigais skaitlis ir pat tikai 7. Uz 100 eedzivota jeem Danija iztureja daudz vairak leellopus — 82, tāpat Somija, Zveedrija un Norvegija — 48; pārejo valstju skaitli ir tādi pat kā Latvijā, vaj pat vēl eevērojami zemaki (Vācijā 31). Tagad pēc kara lopkopibas stāvoklis Latvijā ir kļuvis daudz sliktaks. Neraugoties uz bagatīkām plavam un plašām ganibam Latvijā uz 1 kv. kilometru, var iztoret pat vēl eevērojami mazaku lopu skaitu, nekā pirms kara. Visvairak ir pamazinajušes zirgu un leellopu relativee skaitli, tadēl, ka zaudeti visvairak ir taisni šee svarigakee un vērtigakee mājlopi; siko mājlopū uz 1 kv. kilometru tura tikai nedaudz (veenu) mazak nekā pirms kara. Mājlopū skaits uz 100 eedzivota jeem turpretim tagad āreji izleekas vēl daudz labvēligaks, kā 1913. gadā, bet tas galvenām kārtam izskaidrojams ar to, ka Latvijas cedzivota ju skaitis ārkārtigi samazinajes: no $2\frac{1}{2}$ miljoneem tas noslidejis uz $1\frac{1}{2}$ miljona (apaļos skaitlos) 1920. gada. Tadēl īoti augstais mājlopū skaits uz 100 eedzivota jeem ari šai gadījumā neraksturo vis augsto lopkopibas stāvokli, bet gan eedzivota ju skaita spējo mazinašanos caur nemitīgām kārā vētram.

Kā tas teešam ir tā, to rāda atsevišķu mājlopū zemais kopskaits pat vēl pagājušā gadā, kād jau lopu skaits, caur lopu energisku eeaudzešanu un citem lidzekleem pamazam un noteiki peeauga. Ja 1919. gadā Latvija bija zaudejuse apmēram $\frac{1}{3}$ no sava pirmskara lopu skaita, tad turpretim 1920. gadā lopu skaita pamazinašanas iztaisa vairs tikai nepilnu $\frac{1}{5}$ (17%). Tomēr atsevišķu mājlopū zaudejums ari tagad ir vēl īoti jūtams.

Mājlopū skaits 1913. un 1920. g.* — Effectif de bétail en 1913 en 1920

Apgabali	Zirgi Chevaux		Leellopi Bétail à cornes		Aitas Moutons		Cūkis Pores		Kopā Total de bétail	
	Skaits (tūkstošos) Nombre en milliers	%								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vidzeme . . .	{ 1913. g. 90	100,00	355	100,00	425	100,00	185	100,00	1.055	100,00
	{ 1920. g. 82	91,11	313	88,17	368	86,59	172	92,97	935	88,63
Kurzeme . . .	{ 1913. g. 76	100,00	165	100,00	138	100,00	88	100,00	467	100,00
	{ 1920. g. 49	64,47	139	84,24	228	165,21	96	109,09	512	109,63
Zemgale . . .	{ 1913. g. 66	100,00	185	100,00	168	100,00	117	100,00	536	100,00
	{ 1920. g. 41	62,12	104	56,22	108	64,29	80	68,38	333	62,13
Kurzeme u. Zemgale . . .	{ 1913. g. 142	100,00	350	100,00	306	100,00	205	100,00	1.003	100,00
	{ 1920. g. 90	63,38	243	69,43	336	109,80	176	85,85	845	84,25
Latgale . . .	{ 1913. g. 88	100,00	207	100,00	265	100,00	167	100,00	727	100,00
	{ 1920. g. 73	82,95	174	84,06	231	87,17	108	64,67	586	80,61
Latvija	{ 1913. g. 320	100,00	912	100,00	996	100,00	557	100,00	2.785	100,00
	{ 1920. g. 245	76,56	730	80,04	935	93,88	456	81,87	2.366	84,95

*) 1920. g. skaitlos uzdots tikai skaitīšanā registroto mājlopū daudzums, bez zirgeom, kuru atrāšanas veeta nezinama.

Zirgu skaits samazinajes vēl arveen par apmēram 70.000, leellopu par 165—170.000, cūku par 92.000 un aitu par 60.000 vaj pavisam par pusmiljona mājlopū. (Skat. tuvaku tabeli № 3.)

Tikko pīvestos skaitlos eerēkinata ari Ilukstes apriņķa neskaitītā daļa (11 pagasti) ar apmēram 6000 zirgeom, ar 14—15.000 leellopeem, ar 12.000 aitam un ar 8000 cūkam.

Ar Latvijas-Kreevijas meera ligumu pīveenotā Ostrovas apriņķa daļā, teoretiski rekinot, ir ap $18\frac{1}{2}$ tūkstoši leellopu, 25.000 aitu un 11.000 cūku. Drīsas apriņķa daļā var rekinat gandrīz 2000 zirgu, ap 4000 leellopu, $5\frac{1}{2}$ tūkstoši aitu un nepilni 4000 cūku.

Tā tad mājlopū skaits Latvijas jaunajās robežās ir sekošs: apmēram 261.000 zirgu, 768.000 ragulopu, 977.000 aitu un 480.000 cūku. Salidzinot pirmskara mājlopū skaitlus ar tagadejeem, pīveenotas Ostrovas un Drīsas apriņķu dalas eepreeksējs tabelā nav nemtas vērā.

Visvairak sajūtama zirgu skaita samazinašanas: iztrūkst vēl ap $\frac{1}{4}$ no pirmskara zirgu skaita. Tadēl ari Latvijas lauksaimniecība sāpigi sajūt lopu darba spēka trūkumu, un šī trūkuma dēļ nevar atmatas laukus atjaunot un jau eestrādato zemi kārtigi apstrādat. Tapat no leellopu skaita vēl iztrūkst $\frac{1}{5}$, salidzinot ar āttecīgeem 1913. gada skaitleem. Jau pirmskara kopejais leellopu skaits Latvijā, salidzinot ar citu lauksaimniecīku kulturvalstu skaitleem, nebūt augsts. Jo Latvijas rationela lopkopiba atrodas tikai savas attīstības sākumā. Ar laiku leellopu skaits eevērojami pavairotos un pat dubultotos; dabiskee un tirdzneeciskee apstākļi šai zinā mums ir visai labvēligi. Tagad caur kara postu leellopu skaits ne tikai nav pavairojes, bet eevērojami samazinajes un taisni šo mājlopū skaita pamazinašanos lopkopiba vissāpigaki sajūt. Tas pats jateic ari par cūkkopibū, kura uzvisceesako arveen saistas ar lopkopibū. Ari cūku skaits tāpat kā leellopu skaits samazinajes par $\frac{1}{5}$ (81,87%). Daudz mazak ir ceetuse aitkopibū.

Visvairak (relativi un ari abzoluti) mājlopū ir zaudejuši Zemgales intenzivas lauksaimniecības apgabali, pār kureem gāja leelā kāra ugunsjoslas un kur kārā sākumā eedzivotajus līdz ar lopeem un mantu ar varu izdzina no viņu mājam. Tur no pirmskara zirgu skaita palikušas nepilnas divas trešdaļas (62,18%), no leellopeem nedaudz vairak par pusi (56%), no cūkam — 68,38% un no aitam — 64,29% vaj pavisam nepilnas $\frac{2}{3}$ (62,13%) no pirmskara kopejā mājlopū skaita. Vismazak ir zeetuse Vidzeme un Kurzeme.

Uzkrītoss ir stipris aitu un cūku skaita pīaugums Kurzemes apgabala apriņkos. Visā pārejā Latvijā ari šo mājlopū skaits ir manami pamazinajes un nevis pavairojes. Šis Latvijas daļas mājlopū kārā sākumā vairumā neaizdzina projām, kā tas notika Zemgalē. Vācu okupacijas laikā vairak audzeja sīkos lopus, un leelee lopi vairak ceeta no nodevam un rekvizicijam. Ar to pa daļai izskaidrojama šī parādiba.

Pēc Kurzemes gubernas statistiskās komisijas zinam aitu Kurzemes apgabala bija 1900. gadā 163.307, 1912. gadā — 145.062, bet 1913. gadā 138.000; Zemgalē: 1900. gadā — 254.834 aitas, 1912. gadā — 176.447 aitas un 1913. gadā 168.000 aitas. Cūku skaits tanis pašos gados Kurzemes apg. — 71.754, 88.058, 88.000; Zemgalē — 104.581, 113.810 117.009.

Pēc Viskreevijas Centralās statistiskās komisijas zinam („Ежегодник РОССИИ“) aitu 1914. gadā visā Kurzemes gubernā bija 277.044 un cūku 172.177, pēc gubernas statistiskās komisijas zinam 1913. gadā (kuras pīvestas tabelē) aitu bija 306.000, bet cūku 205.000.

Tikko pīvestee dažadee avoti norāda, ka aitu un cūku kopskaitli Kurzemes apgabala daudz veens no otra neatšķiras, kaut gan ir zinams eemeslis domat, ka tie uzdoti

pārak zemu. Bet citu ticamaku pirmskara skaitļu trūkst. Atleek 1920. gada skaitli. Eedzivotos pašreiz drīzak gan pastāv tendence pamazinat mājlopu skaitu, nekā paleelinat.

Aitu un cūku skaits pēeaug visos Kurzemes aprinkos no veetas, ta tad nav nejaušas dabas un bez tam maz atšķiras no apgādības ministrijas skaitiem. Visu šo eemeslu dēļi adomā, ka augšā minēti parādibai nav statistisks raksturs veen, bet tā izskaidrojama ar īpatnejeem veetejeem apstākļiem.

Tikko pēvestās tabelēs skaitli atšķiras no agraki publiceteem tapēc, kā par Kurzemi zinas nemtas pēc gubernas statistiskeem izdevumeem (Обзоръ Курляндской губ. 1913 г. un ne pēc „Ежер. РОССИИ“, kur skaitli mazaki un par Latgali ari pēc veetejām ziņam).

Līdz ar lopu skaita spēju samazinašanos dažos Latvijas apgabaloš leelā mērā ir izmainījusēs šo apgabalu pašreizejā nozīme visas Latvijas lopkopibas attistibā. Zemgalē pirms kāra atradās $\frac{1}{5}$ no Latvijas mājlopeem, tagad tikai 14%; visvairak zaudets ir leellopu. Tāpat relativi samazinajes, kautgaū daudz mazakā mērā, lopu skaits Latgalē: tur līdz kāram atradās 26,11% no Latvijas mājlopeem, tagad vairs tikai nepilna $\frac{1}{4}$ (24,77%).

Mājlopi (procentos) atsevišķos Latvijas apgabaloš 1913 un 1920. g.

Répartition du bétail en Latvia par provinces (pourcentage) en 1913 et en 1920

Apgabali	Zirgi		Leellopi		Aitas		Cūkas		Kopā	
	Provinces	1913.g.	1920.g.	1913.g.	1920.g.	1913.g.	1920.g.	1913.g.	1920.g.	1913.g.
1	2)	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vidzemē . . .	28,12	33,47	38,93	42,88	42,67	39,36	33,22	37,72	37,88	39,52
Kurzemē . . .	23,75	20,00	18,09	19,04	13,85	24,38	15,80	21,05	16,77	21,64
Zemgalē . . .	20,63	16,73	20,29	14,25	16,87	11,55	21,00	17,55	19,24	14,07
Kurzemē u. Zemgalē	44,38	36,73	38,38	33,29	30,72	35,93	36,80	38,60	36,01	35,71
Latgalē . . .	27,50	29,80	22,69	23,83	26,61	24,71	29,98	23,68	26,11	24,77
Latvijā . . .	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Vidzemes un it īpaši Kurzemes apgabalu skaitliska nozīme lopkopibā caur kāra postījumeem ir cēlusēs. Vidzemē pirms kāra atradās ap 38% mājlopu, tagad 39,52%. Ja nebūtu izpostītais Rīgas apriakis, tad Vidzemē vēl daudz spilgtaki varetu novērot mājlopu

procentualo skaitļu pēeaugumu. Jo, peemēram, Kurzemes apgabalā mājlopu procentualais skaitlis 1920. gadā (21,64%) ir eevērojami leelaks, nekā 1913. gadā (16,77%).

Ja jau atsevišķi Latvijas apgabali skaitliska stāvokļa un pārmaiņu ziņā uzrāda visleelako dažadību, tad tas vēl leelakā mērā teicams par atsevišķiem aprīkeem.

Mājlopu skaita pamazinašanas

Diminution de l'effectif de bétail

A p r i n k a n o s a u k u m s	Z i r g i C h e v a u x		L e e l l o p i B é t a i l à c o r n e s		A i t a s M o u t o n s		C ū k a s P o r c e s	
	Skaits (tūkstošos) Nombre en milliers	%/₀/₀						
Vidzeme								
Rigas . . .	1913. g.	21	100,00	79	100,00	81	100,00	40
	1920. g.	18	85,71	60	75,95	41	50,62	31
Valmeeras . . .	1913. g.	21	100,00	83	100,00	120	100,00	50
	1920. g.	19	90,48	72	86,75	110	91,67	52
Cēsu . . .	1913. g.	26	100,00	106	100,00	116	100,00	43
	1920. g.	24	92,31	97	91,51	112	96,55	42
Valkas . . .	1913. g.	22	100,00	87	100,00	108	100,00	52
	1920. g.	21	95,45	84	96,55	105	97,22	47
Visā Vidzemē	1913. g.	90	100,00	355	100,00	425	100,00	185
	1920. g.	82	91,11	313	88,17	368	86,59	172
Kurzeme								
Leepajas un Aizputes . . .	1913. g.	31	100,00	64	100,00	53	100,00	36
	1920. g.	20	64,52	51	79,69	83	156,60	36
Ventspils . . .	1913. g.	11	100,00	28	100,00	20	100,00	14
	1920. g.	8	72,73	24	85,70	38	190,00	15
Kuldīgas . . .	1913. g.	18	100,00	38	100,00	36	100,00	18
	1920. g.	11	61,11	35	92,11	54	150,00	22
Talsu . . .	1913. g.	16	100,00	35	100,00	29	100,00	20
	1920. g.	10	62,50	29	82,86	53	182,76	23
Visā Kurzemē	1913. g.	76	100,00	165	100,00	138	100,00	88
	1920. g.	49	64,47	139	84,24	228	165,21	96
Zemgale								
Tukuma . . .	1913. g.	12	100,00	33	100,00	26	100,00	16
	1920. g.	7	58,33	24	72,73	36	138,46	14
Jelgavas un Bauskas . . .	1913. g.	29	100,00	81	100,00	75	100,00	57
	1920. g.	20	68,97	48	59,26	47	62,67	43

Aprīķa nosaukums	Zirgi Chevaux		Leellopi Bétail à cornes		Aitas Moutons		Cūkas Porcs		
	Skaits (tūkstošos) Nombre en milliers	%/%							
Jaunjelgavas . .	1913. g.	13	100,00	38	100,00	40	100,00	26	100,00
	1920. g.	9	69,23	24	63,16	16	40,00	17	65,38
Ilukstes . .	1913. g.	12	100,00	33	100,00	27	100,00	18	100,00
	1920. g.	11	91,67	24	72,73	21	77,78	15	83,33
Visā Zemgalē	1913. g.	66	100,00	185	100,00	168	100,00	117	100,00
	1920. g.	47	71,21	120	64,86	120	71,43	89	76,07
Kurzemē un Zemgalē . .	1913. g.	142	100,00	350	100,00	306	100,06	205	100,00
	1920. g.	96	67,61	259	74,00	348	113,72	185	90,24
Latgale									
Daugavpils . .	1913. g.	33	100,00	58	100,00	89	100,00	53	100,00
	1920. g.	27	81,82	52	89,66	70	78,65	37	69,81
Rēzeknes . .	1913. g.	27	100,00	68	100,00	86	100,00	50	100,00
	1920. g.	22	81,48	52	76,47	74	86,05	32	64,00
Ludzas . .	1913. g.	28	100,00	81	100,00	90	100,00	64	100,00
	1920. g.	24	85,71	70	86,42	87	96,67	39	60,94
Visā Latgalē	1913. g.	88	100,00	207	100,00	265	100,00	167	100,00
	1920. g.	73	82,95	174	84,06	231	87,17	108	64,67
Visā Latvijā	1913. g.	320	100,00	912	100,00	996	100,00	557	100,00
	1920. g.	251	78,44	746	81,80	947	95,08	465	83,48

Ir aprīķi, kuros no galvenajeem mājlopeem — ragu lopeem — zaudets vēl apmēram $\frac{1}{3}$; tādi ir, peemēram, Rīgas aprīķis, kur, salīdzinot ar pirmskara lopu skaitu, atlikuši 65%. Tāpat Jaunjelgavas aprīķi atlikuši no 38.000 leellopu tikai 24.000, Jelgavas un Bauskas aprīķi — no 81.000 tikai 48.000.

Tas pats, kaut gan ne tik leelā mērā, teicams ari par zirgeem, no kureem Rīgas aprīķis zaudejis vismaz $\frac{1}{4}$ (25,63%), Jaunjelgavas gandrīz 30%, Jelgavas un Bauskas aprīķi 30%, Tukuma pat ap 40%. Bet, kā to rāda vēlākā tābele (skat. 19 l. p.), pat šīnis nopostitos aprīķos novērojama spēcīga lopu skaitliska pēcāngšana. Peemēram, Rīgas aprīķi leellopu skaits 1920. gadā ir par kādeem 12.000 leelaks, nekā 1916. gadā, kad aprīķis vēl tik briesmīgi nebija izpostīts.

No otras pusēs, ir aprīķi, kuros mājlopus skaits ir gandrīz tāds pats, kā pirms kara. Valkas aprīķi pagājušā gadā uzglabajušās 95,28% no pirmskara leellopu skaita un 90 $\frac{1}{2}$ % no senakā zirgu daudzuma. Tāpat Kuldīgas aprīķi no 38.000 leellopu ir palicis apaļos skaitlos 35.000. Ari Ventspils aprīķi no 28.000 mājlopų atlikuši 24.000. Kurzemes apgabala aprīķos var pat novērot tendenci sīko lopu spējai pēcāngšanai, pārspējot pat pirmskara atteecigos skaitlus. Šī tendence nav tik spilgta, kā augšā pēvestās tabelēs, jo pirmskara oficialee skaitli uzdoti pārak zemi, bet pilnīgi noleegt to pēc pašreizejeem dateiem nevar.

*) Nav eerēkinati 5,577 zirgi, kuru atrašanas veeta nezinama.

Atseviški aprīķi nav veenadi no kāra nopostiti un nav veenadā mērā zaudejuši mājlopus, tadēl ari tagad lopu daudzums atsevišķos apvidos un aprīķos ir visai neveenads. Eeaudzinot mājlopus, ar laiku pamazām izlīdzinajas šī kāra apstākļu radītā neveenadiba, bet pašreiz viņa vēl spilgti ir novērojama, kā to rāda sekosā tābele.

Mājlopi uz 100 eedzivotajeem un uz 1 kv. kilometru aprīķos 1913. un 1920. gadā

Répartition du bétail sur 100 habitants et sur 1 kilomètre carré par districts en 1913 et en 1920

Aprīķi Provinces	Zirgi Chevaux		Leellopi Bétail à cornes		Aitas Moutons		Cūkas Porcs					
	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)	Uz 100 eedziv. Sur 100 habitants	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)	Uz 1 kv. Sur 1 kilomètre carré	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)	Uz 100 eedziv. Sur 100 habitants	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)	Uz 1 kv. Sur 1 kilomètre carré				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vidzeme												
Rigas apr. .	1913. g.	21	3,04	3,43	79	11,42	12,92	81	11,71	13,25	40	5,78
	1920. g.	18	6,44	2,95	60	21,43	9,81	41	14,64	6,71	31	11,07
Valmeeras apr.	1913. g.	21	15,93	4,30	83	62,97	16,96	120	91,05	24,52	50	37,94
	1920. g.	19	18,82	3,88	72	71,33	14,47	110	108,97	22,48	52	51,51
Cēsu	1913. g.	26	11,65	4,68	106	77,20	19,06	116	84,41	20,86	43	31,32
"	1920. g.	24	22,15	4,32	97	89,53	17,45	112	103,36	20,14	42	38,76
Valkas	1913. g.	22	15,01	3,66	87	59,34	14,49	108	73,67	17,99	52	35,47
"	1920. g.	21	20,05	3,50	84	80,17	13,99	105	100,22	17,49	47	44,86
Visā Vidzemē.	1913. g.	90	8,12	3,98	355	32,05	15,73	425	38,37	18,83	185	16,70
	1920. g.	82	13,80	3,64	313	52,70	13,87	368	61,95	16,30	172	28,95
Kurzeme*)												
Leepajas un	1913. g.	31	14,93	6,73	64	30,81	13,91	53	25,51	11,51	36	17,33
Aizputes apr.	1920. g.	20	14,24	4,34	51	36,30	11,08	83	59,80	18,03	36	25,63
Ventspils apr.	1913. g.	11	17,71	3,52	28	45,09	8,96	20	32,57	6,28	14	22,54
	1920. g.	8	18,69	2,55	24	56,08	7,68	38	88,79	12,15	15	35,05
Kuldīgas	1913. g.	18	24,49	5,58	38	51,70	11,77	36	48,98	11,15	18	24,49
"	1920. g.	11	21,80	3,40	35	69,36	10,84	54	107,01	16,73	22	43,59
Talsu	1913. g.	16	23,92	5,08	35	52,32	11,11	29	43,35	9,20	20	29,89
"	1920. g.	10	20,53	3,18	29	59,54	9,20	53	108,81	16,82	23	47,22
Visā Kurzemē	1913. g.	76	18,53	5,39	165	40,22	11,69	138	33,64	9,78	88	21,45
	1920. g.	49	17,40	3,47	139	49,21	9,85	228	80,93	16,16	96	33,99

*) Zinas par Kurzemi nemitas no gubernas statistiskās komisijas izdevuma „Обзоръ Курл. губ. за 1913 г.“ Pēc tā paša avota gadu agrak Kuldīgas apr. bija ap 45.000 aitu un 26.675 cūkas

Mājlopi uz 100 eedzīvotajiem un uz 1 kv. kilometru aprinkos 1913. un 1920. gadā

Répartition du bétail sur 100 habitants et sur 1 kilomètre carré par districts en 1913 et en 1920

Aprīki Provinces	Zirgi Chevaux			Leellopi Bétail à cornes			Aitas Moutons			Cūkas Porcs				
	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)		Uz 100 eedzīv. Sur 100 habitants	Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)		Uz 100 eedzīv. Sur 100 habitants	Uz 1 □ kilom. Sur 1 kilomètre carré		Skaits (tūkstošos) Nombre (en milliers)		Uz 100 eedzīv. Sur 100 habitants	Uz 1 □ kilom. Sur 1 kilomètre carré		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Zemgale														
Tukuma apr.	12	19,97	5,30	33	54,91	14,58	26	43,26	11,49	16	26,62	7,07		
1920.g.	7	19,36	3,09	24	66,38	10,61	36	99,57	15,91	14	38,72	6,19		
Jelgavas un	29	16,25	5,87	81	45,38	16,38	75	42,02	15,19	57	31,93	11,53		
Bauskas apr.	20	19,91	4,05	48	47,77	9,79	47	46,78	9,51	43	42,80	8,70		
Jaunjelgavas	13	17,31	3,73	38	50,59	10,89	40	53,26	11,47	26	34,62	7,46		
apr.	9	22,35	2,58	24	59,61	6,88	16	39,74	4,59	17	42,22	4,88		
Ilukstes apr.	12	16,13	5,40	33	44,35	14,85	27	36,29	12,15	18	24,19	8,10		
1920.g.	11	24,22	4,74	24	52,83	10,80	21	46,23	9,45	15	33,02	6,77		
Visā Zemgalē	66	17,01	5,11	185	47,66	14,33	168	43,29	13,01	117	30,15	9,06		
1920.g.	47	21,14	3,64	120	53,98	9,29	120	53,98	9,29	89	40,03	6,89		
Kurzemē un	142	17,79	5,25	350	43,84	12,95	306	38,33	11,32	205	25,68	7,59		
Zemgalē	96	19,02	3,55	259	51,31	9,58	348	68,94	12,88	185	36,65	6,85		
Latgale														
Daugavpils	33	10,56	7,51	58	18,63	13,26	89	28,47	20,26	53	16,95	12,06		
apr.	27	15,62	6,10	52	30,08	11,84	70	40,49	15,93	37	21,40	8,42		
Rēzeknes apr.	27	15,55	6,62	68	39,47	16,68	86	49,54	21,10	50	28,80	12,27		
1920.g.	22	16,20	5,40	52	38,21	12,76	74	54,47	18,13	32	23,56	7,85		
Ludzas	28	17,51	5,35	81	50,66	15,47	90	56,28	17,19	64	40,03	12,21		
n	1920.g.	24	17,61	4,58	70	51,33	13,37	87	63,85	16,62	39	28,62	7,45	
Visā Latgale	88	13,62	6,42	207	32,04	15,10	265	41,01	19,33	167	25,85	12,19		
1920.g.	73	16,40	5,33	174	39,10	12,70	231	51,91	16,86	108	24,27	7,88		
Visā Latvijā	320	12,54	5,06	912	35,74	14,41	996	39,03	15,73	557	21,82	8,80		
1920.g.	251	16,26	3,97	746	48,32	11,79	947	61,34	14,96	465	30,12	7,33		

Mājlopu skaits uz 1 kv. kilometru zemes kopplatibas, izņemot nedaudzus gadījumus Kurzemē, pa leelakai daļai ir pamazinajees. Leetojot šos skaitlus neizbēgami bez kara postijumeem jaeevēro ari attecīga aprinka dabiskee apstākli: cik aprinki aramzemes, pļavu, ganibu un mežu. Ja Ventspils aprinki, peiemēram, uz 1 kv. kilometru kā pirms kara tā tagad iznāk samērā visai maz mājlopu, tad tas izskaidrojams gandrīz veenigi ar leelo mežu daudzumu minetā aprinki. Salidzinot turpretim pirmskāra skaitlus ar attecīgeem skaitleem 1920. gadā, redzam kādas sekas lopu skaita samazinašanās ziņā.

Salidzinot mājlopu skaitlus ar eedzīvotaju skaitleem (uz 100 eedzīvotajeem), kā visā Latvijā, tāpat ari atsevišķos aprinkos ar reteem iznēmumeem (Kurzemes apgabalā) dabujam visai labvēligus skaitlus, kādus sastopam tikai attīstītakās lopkopibas zemēs.

Valstis	Zirgi		Leellopi		Cūkas		Aitas	
	Uz 1 k. klm.	Uz 100 eedz.						
1. Danija . . .	13,73	19,40	57,84	81,75	37,67	53,24	18,65	26,36
2. Vācija . . .	8,36	6,97	37,31	31,08	40,54	33,77	10,73	8,94
3. Belgija . . .	8,92	3,54	62,15	24,66	28,89	18,16	8,00	3,17
4. Anglija ar Uelsu	9,28	3,89	37,84	15,85	13,91	5,83	113,39	47,49
5. Somija . . .	1,03	11,05	4,57	48,86	1,19	12,72	3,52	37,64
6. Francija . . .	6,01	8,14	27,41	37,13	12,87	17,43	30,70	41,58
7. Holande . . .	9,58	5,59	59,29	34,60	36,85	21,50	26,01	15,18
8. Norvegija . . .	0,57	7,48	3,68	48,31	1,11	14,63	4,52	59,41
9. Rumanija . . .	6,58	11,92	19,71	35,71	13,01	23,58	43,06	78,03
10. Kreevija (Eiropas)	5,09	26,24	7,72	39,77	2,59	13,36	8,88	45,79
11. Zveedrija . . .	1,43	10,66	6,55	48,70	2,32	17,22	2,30	17,12
12. Šveice . . .	3,49	3,83	34,95	38,43	13,81	15,14	3,91	4,29
13. Serbija . . .	3,16	5,24	19,81	32,87	17,92	29,73	79,06	131,16*)

Pateesibā šinis skaitlīs atspoguļojas veenigi Lavijas eedzīvotaju skaita spēja samazinašanās.

Samērā neleelo Latvijas eedzīvotaju skaitu, no kara satricinātā lopkopiba varēs puslidz apmeerinoši apgādat ar gaļas un peena produktem vēl vairak tadēl, ka ārejee tirgi pašreiz maz var nonemt šos produktus. Daudz vairak lauksaimniecība ceeš no lopu darba spēka trūkuma. Eedzīvotaju skaiti tomēr nemitigi aug; noplicinātie lauki un ari intenzīvā lauksaimniecība prasa lopu skaita spēju pavairošanu, tadēl lopu skaits pavairosees arī nākotnē. Uz to noteikti norāda starp citu intenzīvā jaunlopu audzešana, seviški kāda izpostītos apgabaloš.

*) Pēc Hickmana Taschenatlas 1912. g.

Leelopu vecuma grupas Vidzemē*)
Effectif de bétail à cornes en Latvia (L'âge)

Aprīki Districts	Gadi Années	Līdz 1 gadam Jusqu'à 1 an		No 1—2 gadeem de 1 à 2 ans				2 gadi veci un vecaki de 2 ans et plus				Leelopi Bétail à cornes					
		teli Veaux	%	teles Génisses	buļi Taurellons	Kopā (gr. 5 u. 6) Ensemble	%	govis un teles Vaches et gé- nisses	buļi un vērti Taureaux et boeufs	Kopā (gr. 9 u. 6) Ensemble	%	Pavisam leelopi Total de bétail à cornes	Gadi Années	Līdz 1 g. (gr. 3) Jusqu'à 1 an	no 1—2 g. (gr. 7) de 1 à 2 ans	2 gad. veci un vecaki (gr. 11) de 2 ans et plus	Pavisam (gr. 13) Ensemble
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Rigas	1913	10.619	13,53	8.636	3.621	12.257	15,61	54.062	1.562	55.624	70,86	78.500	1913	100,00	100,00	100,00	100,00
	1916	9.085	22,93	—	—	9.343	23,59	20.990	194	21.184	53,48	39.612	1916	85,55	76,22	38,08	50,46
	1919	9.820	25,29	5.463	1.053	6.516	16,78	22.498	—	22.498	57,93	38.834	1919	92,47	53,16	40,45	49,47
	1920	14.899	29,00	8.528	2.323	10.851	21,12	25.173	451	25.624	49,88	51.374	1920	140,30	88,53	46,07	65,44
Valmeeras	1913	11.317	13,68	9.560	3.536	13.096	15,84	55.543	2.748	58.291	70,48	82.704	1913	100,00	100,00	100,00	100,00
	1916	16.175	23,28	—	—	17.359	24,99	34.718	1.220	35.938	51,73	69.472	1916	142,93	132,55	61,65	84,00
	1919	9.803	16,28	13.366	3.043	16.409	27,25	34.006	—	34.006	56,47	60.218	1919	86,62	125,30	58,34	72,81
	1920	17.047	23,97	10.723	2.732	13.455	18,91	38.843	1.782	40.625	57,12	71.127	1920	150,63	102,74	69,70	86,00
Cēsu	1913	17.954	16,88	11.532	5.518	17.050	16,04	70.220	1.095	71.315	67,08	106.319	1913	100,00	100,00	100,00	100,00
	1916	22.347	29,58	—	—	16.385	21,68	36.585	239	36.824	48,74	75.556	1916	124,47	96,10	51,64	71,07
	1919	17.920	22,24	14.999	3.046	18.045	22,39	44.614	—	44.614	55,37	80.579	1919	99,81	105,83	62,56	75,78
	1920	24.921	25,75	15.584	4.200	19.784	20,44	51.288	792	52.080	53,81	96.785	1920	138,80	116,04	73,03	91,03
Valkas	1913	13.338	15,25	10.049	4.410	14.429	16,54	57.641	1.996	59.637	68,21	87.434	1913	100,00	100,00	100,00	100,00
	1916	19.868	25,99	—	—	17.199	22,50	38.916	464	39.380	51,51	76.447	1916	148,96	118,95	66,03	87,43
	1919	12.234	18,14	11.990	3.144	15.134	22,44	40.065	—	40.065	59,42	67.433	1919	91,72	104,67	67,18	77,12
	1920	18.991	22,80	11.864	3.636	15.500	18,60	47.630	1.189	48.819	58,60	83.310	1920	142,38	107,42	81,86	95,28
Vidzemē	1913	53.228	15,00	39.777	17.085	56.862	16,02	237.466	7.401	244.867	68,98	354.957	1913	100,00	100,00	100,00	100,00
	1916	67.475	25,85	—	—	60.286	23,09	131.209	2.117	133.326	51,06	261.087	1916	126,77	106,02	54,45	73,55
	1919	49.777	20,15	45.818	10.286	56.104	22,71	141.183	—	141.183	57,14	247.064	1919	93,52	98,67	57,66	69,60
	1920	75.858	25,07	46.699	12.891	59.590	19,69	162.934	4.214	167.148	55,24	302.596	1920	142,51	104,79	68,26	85,25

*) Zinas par 1913. gadu nemtas no bij. Vidzemes landratu kolegijas lopu skaitīšanas pirmmaterialeem, par 1916. gadu pēc Viskreevijas launksaimnieciskas skaitīšanas zinas 1916. gadā, par 1919. gadu pēc apgādības ministrijas eecirkļu pārziņu ziņojumeem un par 1920. gadu pēc tautas skaitīšanas materialeem.

Noteiktas zinas par nožēlošanu preejamas veenigi par Vidzemi. Bet ari tās skaidri norāda, ka pa kārā laiku visvairak ir zaudets peena lopu: 2 gadi veci un vecaki ragu lopi. Līdz ar to leelā mērā preeaudzis teļu un jaunlopu skaits: to visā Vidzemē ir pat par 20.000 vairak, nekā pirms kāra. Ja pirms kāra teļu līdz 1 gadam bija tikai 15%, tad tagad to ir jau 25%, ta tad, preeaugums par veseleem 10 procentiem. Peelidzinot pirms kāra teļu skaitu simtam, tagadejais teļu skaitlis paceļas līdz 142⁵. Tāpat, kaut gan ne tik spēji, ir preeaudzis jaunlopu (no 1—2 gadeem) skaits, no simta uz 105. Divi gadi vecus un vecakus leellopus veena pate Vidzeme veen turpretim ir zaudejuse ap 75.000. (sk. 18. l. p.)

Līdzigu parādību novērojam ari pree zirgeom.

Zirgu vecums Vidzemē*)

Effectif de chevaux en Latvia (L'âge)

Aprīki Districts	Gadi Années	Zirgi līdz 3 gad. Chevaux jusqu'à 3 ans	%	Darba zirgi Chevaux de travail		Pavisam (gr. 3 un 5) Total de chevaux	Gadi Années	Zirgi Chevaux		
				vecaki par 3 gad. de plus de 3 ans	%			Jīdz 3 gad. (gr. 3) jusqu'à 3 ans	3 gad. un vecaki (gr. 5) de 3 ans et plus	pavisam (gr. 7) total de chevaux
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rigas . . .	1913	2.683	12,89	18.131	87,11	20.814	1913	100,00	100,00	100,00
	1916	3.592	19,50	14.828	80,50	18.420	1916	133,88	81,78	88,50
	1919	2.424	16,21	12.531	83,79	14.955	1919	90,35	69,11	71,80
	1920	1.926	12,44	13.551	87,56	15.477	1920	71,79	74,74	74,36
Valmeeras . . .	1913	3.589	16,94	17.591	83,06	21.180	1913	100,00	100,00	100,00
	1916	4.598	21,26	17.033	78,74	21.631	1916	128,11	96,83	102,13
	1919	4.639	26,48	12.882	73,52	17.521	1919	129,26	73,23	82,72
	1920	3.857	21,17	14.363	78,83	18.220	1920	107,47	81,65	86,02
Cēsu . . .	1913	3.685	14,46	21.804	85,54	25.489	1913	100,00	100,00	100,00
	1916	5.079	19,01	21.635	80,99	26.714	1916	137,83	99,22	104,81
	1919	5.010	21,50	18.287	78,50	23.297	1919	135,96	83,87	91,40
	1920	4.228	17,51	19.915	82,49	24.143	1920	114,73	91,34	94,61

*) Rigas aprīka un tapat citu aprīku zirgu skaitā par 1913. g. nav eerēkinati leelako pilsētu zirgi.

Aprīki Districts	Gadi Années	Zirgi līdz 3 gad. Chevaux jusqu'à 3 ans	%	Darba zirgi Chevaux de travail		Pavisam (gr. 3 un 5) Total de chevaux	Gadi Années	Zirgi Chevaux		
				vecaki par 3 gad. de plus de 3 ans	%			Gadi Années	līdz 3 gad. (gr. 3) jusqu'à 3 ans	3 gad. un vecaki (gr. 5) de 3 ans et plus
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Valkas . . .	1913	2.998	13,34	19.468	86,66	22.466	1913	100,00	100,00	100,00
	1916	3.849	16,35	19.689	83,65	23.538	1916	128,39	101,14	104,77
	1919	3.984	22,43	13.779	77,57	17.763	1919	132,89	70,78	79,07
	1920	3.728	18,34	16.604	81,66	20.332	1920	124,35	85,29	90,50
Vidzemē . . .	1913	12.955	14,40	76.994	85,60	89.949	1913	100,00	100,00	100,00
	1916	17.118	18,96	73.185	81,04	90.303	1916	132,03	95,05	100,39
	1919	16.057	21,83	57.479	78,17	73.536	1919	123,94	74,65	81,75
	1920	13.739	17,57	64.433	82,43	78.172	1920	106,05	83,69	86,91

Ja pirms kāra zirgu līdz 3 gadeem bija tikai 14,40% no visa zirgu kopskaita, tad tagad to ir daudz vairak (17,57%) un pat vēl vairak nekā pirms kāra. Jēru līdz 1 gadam pirms kāra bija 49,92%, bet tagad 50,19% no aitu un aunu kopskaita; sivenu līdz 4 mēnešiem bija 59,09%, tagad — 61,29% no visu cūku skaita. Siko mājlopū eeaudzešana neprasa tik ilga laika, kā zirgu vaj leelopū audzešana, tadēļ ari jēru un sivenu relativee skaiti nekāp tik spēji, kā teļu un kumeļu atteicīgē skaiti.

Šī spēcīgā mājlopū eeaudzešanas tendence, kura novērojama leelakā vaj mazakā mērā visā Latvijā leecina, ka lopkopiba, vismaz skaitliskā zinā, samērā ātri atkal atdzīvosees un, eestājotees normaleem apstākļiem, attistisees vēl daudz tālak nekā pirms kāra*)

VI. Nopostītie apgabali. Visspilgtaki kārā posts izpaužas ēku postijumos: ēkas, blakus plašajeem atmatas klajumeem, vēl ilgi būs mēmee kārā šausmu un iznīcības leeci-neeki. Mājlopū skaiti samērā ātri eeaug, atjaunojas un uzlabojas nedzīvais inventars; ar laiku ari atmatas lauki pamazam samazinasees vaj kultivesees. Bet ēku jauncelšana un

*) Salīdzinot apgādības ministrijas un tautas skaitīšanas zinas par lopu skaitu Latvijā redzam, ka mājlopū kopskaiti īoti maz (par 1,83%) atšķiras veens no otra.

Turpretim atsevišķu mājlopū kopskaiti un atsevišķu apgabalu skaiti jau deezgan stipri šķiras. Tam par eemeslu var būt dažadi skaitīšanas laiki, kas leelu ēspādu atstāj mājlopū skaitā vispār un uz sikajiem

remontešana prāsis daudz ilgaku laiku un īoti leelas pūles. Šis darbs klūst vēl grūtaks caur to, ka, novācot drupas un atjaunojot dzīvi, līdz ar to jastrāda ari dzives jaunveidošanai un agrarreformai. 1920. gadā ēku atjaunošanas darbs turpretim sācees vēl visai neleelos apmēros.

Ja jarunā par Latvijas izpostiteem apvideem, tad tos vislabaki noteikt ar pilnigi un pa daļai nopostito lauku ēku proporcionalo daudzumu. Kurā saimneecibā nav galveno vajadzigako saimneecibas ēku, tā vēl nevar domat par pilnigu dzīves atjaunošanu. Kā nav gandriz neveena pagasta, kurā neatrodas aizlaistu atmatas lauku; tāpat nav ari neveena aprinka, kur teeši vaj neteeši caur kāra laika notikumeem nebūtu grautas un sapostitas lauksaimneeciskas un citas ēkas. Visa Latvija leelakā vaj mazakā mērā ir izpostits un caur karu saimneeciski novājinats apgabals. Bet ja janoteic visvairak ceetuše apgabali un postijumu pakāpe, tad to vislabaki raksturo ēku stāvoklis atheeigā apgabalā. Pēdejēe parasti atrodas tur, kur kādreiz ilgaku laiku no veetas gājuse pāri ugunsjosla, kur zeme izrakta ar tranžējam un sapita ar drašu aizzōgojumeem. Gar Daugavas abeem krasteem, pa Jelgavas augligo līdzenumu un ap Sloku, Tukumu, kur atrodas visleelakee atmatas lauki,

kur samērā visvairak zaudets no pirmskara ražam un mājloopeem, turpat redzamas ari visleelakās drupu kaudzes.

Visā Latvijā pilnigi nopostitu ēku skaits ir: 83,402; no tām 5.124 ēkas ir pilsētu dzīvojamās ēkas. Pirmā tautas skaitīšanā pilsētās skaitīja tikai dzīvojamās ēkas. Bez dzīvojamām ēkam pilsētās, protams, ir nopostitas ari citas ēkas, kuras augšeja skaitli nav ecerēkinatas. Tāpat skaitīšanas nav notikušas toreis okupētā Ilukstes apriņķa daļā. Tadēl pilnigi nopostito lauku ēku skaits Latvijā faktiski ir vēl leelaks — ap 85.000. No visām Latvijas lauku ēkam veena desmitā daļa (10,53%), tā tad pilnigi noslaucita no zemes virsus; no tām atlikušās veenigi drupu kaudzes, vaj viņu atrašanās veetu nemaz pat nevar vairs atrast.

Vēl vairak ir tādu ēku, kuras gan nav pilnigi noslaucitas no zemes virsus, bet kuras ir pa daļai bojatas un nopostitas; tās pēc pamatīga remonta vaj pārbūves var atkal leetot. Šādu ēku skaits visā Latvijā uz laukeeni sneedzas vismaz līdz 104,576 un istaisa 14,06 procentu no kopejā ēku skaita. Tām japeeveeno vismaz vēl 11,856 pa daļai nopostitas dzīvojamas ēkas pilsētās. Kopejais pa daļai nopostitu ēku skaits tā tad sasneedz vismaz $116\frac{1}{2}$ tūkstošus.

Mājlopi. Salīdzinoša tāble ar tautas skaitīšanas un apgādības Ministrijas ziām 1920. gadā*)

A p g a b a l i	Z i r g i			L e e l o p i			Aitas un jēri	C ū k a s				
	Darba zirgi veeaki par 3 gad.	Kumeiki	K o p ā	Bulī vecaki par 1 gadu	Govis veca- kas par 2 g.	Jaunlopi		K o p ā	Cūkas veca- kas par 4 mēnešiem*	Siveni līdz 4 mēn.	K o p ā	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Vidzemē	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	65.534 67.829 + 3,50%	13.827 13.905 + 0,56%	79.361 81.734 + 2,99%	14.057 17.310 + 23,4%	161.260 171.087 + 6,10%	128.178 124.974 - 2,50%	303.495 313.371 + 3,25%	320.961 338.185 + 14,71%	67.785 66.708 - 1,59%	106.869 105.637 - 1,15%	174.654 172.345 - 1,35%
Kurzemē	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	36.434 48.747 + 6,35%	9.584 10.032 + 4,67%	46.018 48.779 + 6,00%	5.977 8.124 + 35,92%	63.514 71.748 + 12,96%	60.109 59.252 - 1,43%	129.600 139.124 + 7,83%	195.052 227.809 + 16,79%	49.883 50.369 + 0,97%	40.760 46.023 + 12,91%	90.643 96.392 + 6,34%
Zemgalē	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	35.419 34.629 - 2,23%	6.423 6.027 - 6,17%	41.842 40.656 - 2,83%	4.903 6.012 + 22,62%	48.904 50.109 + 2,46%	49.114 47.803 - 2,67%	102.921 103.924 + 0,97%	97.428 107.543 + 10,38%	40.674 35.860 - 11,84%	39.672 44.535 + 12,28%	80.346 80.395 + 0,06%
Kurzemē un Zemgalē	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	71.853 73.376 + 2,12%	16.007 16.059 + 0,32%	87.860 89.435 + 1,79%	10.880 14.136 + 29,92%	112.418 121.857 + 8,40%	109.223 107.055 - 1,98%	232.521 243.048 + 4,53%	292.480 335.352 + 14,66%	90.557 86.229 - 4,78%	80.432 90.558 + 12,55%	170.989 176.787 + 3,39%
Latgalē	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	60.032 62.197 + 3,61%	11.503 10.826 - 5,88%	71.545 73.023 + 2,08%	4.802 4.110 - 14,41%	102.345 115.618 + 12,97%	48.069 54.274 + 12,91%	155.216 174.002 + 12,10%	189.568 230.547 + 21,62%	65.743 57.246 - 12,92%	54.168 50.674 - 6,45%	119.911 107.920 - 9,93%
Visā Latvijā	{Apg. min. dati Tautas skait. dati	197.419 203.402 + 2,03%	41.337 40.790 - 5,89%	238.756 244.192 + 3,61%	29.739 35.556 + 19,50%	376.023 408.562 + 8,65%	285.470 286.303 + 0,29%	691.232 730.421 + 5,67%	803.009 934.084 + 16,33%	224.085 210.183 - 6,20%	241.469 246.869 + 2,24%	465.554 457.052 - 1,83%

mājloopeem īpaši. Tā ka Apgādības Ministrijas skaitīšana notika par $1\frac{1}{2}$ mēneša vēlakū, tad ar to pa daļai izskaidrojams, peiemēram, leelaks cūku skaitīšanā pēc Apgādības Ministrijas ziām. Zemgales skaitīšanā Apgādības Ministrijai ir leelaki pa daļai tadēl, kā skaitīti daži pagasti, kuros tautas skaitīšanu neizdzarija. Sējumu platiņas skaitīšanā tautas skaitīšanā bija eevērojami augstaki, mājlopu kopskaitīšanā turpretim ir zemaki (izņemot

Kurzemes apgabalu, kurā starp citu energiskaki popularizeja skaitīšanas mērķus un nozīmi). Šis diferences var gan radīt interesī speciāli statistiskā ziābā uz vispārejcem masu skaitīšanām tās taustamu eespaidu neatstāj un vispārejtos slēdzeenus mainīt nevar.

*) Procenti šai tabelē norāda, par cik tautas skaitīšanas ziās ir leelakas vaj mazakas, nekā apgādības ministrijas ziās.

No visām Latvijas apriņķu ēkam (bez eevērojamakām pilsētam un meisteem) pilnigi vaj pa daļai nopostitas $\frac{1}{4}$ no visām ēkam, vaj kopā ar pilsētu dzīvojamām ēkam vismaz 200,000.

Pa atsevišķiem apriņķiem nopostitas un pa daļai nopostitas ēkas sadalas šādi:

Apriņķi	Nopostitas ēkas		Pa daļai nopost. ēkas	
	Skaits	%	Skaits	%
Rigas	24,111	40,56	11,936	20,08
Cēsu	1,932	2,79	4,649	6,71
Valmeeras	921	2,28	2,460	6,08
Valkas	508	6,84	1,818	8,00
Vidzemes apr.	27,472	11,96	20,863	9,08
Bez tam Vidz. pils. un meestos dzīv. ēkas	2,872	—	6,994	—
Tukuma	2,323	13,58	3,801	22,14
Jelgavas	6,410	22,36	9,468	33,04
Bauskas	4,671	22,80	5,278	25,76
Jaunelgavas	15,408	44,54	9,549	27,60
Ilukstes (pusapriņķis)	2,593	23,86	1,758	16,18
Zemgales apr.	31,403	28,10	29,854	26,71
Bez tam pils. un meestos dzīv. ēkas	894	—	1,860	—
Talsu	908	4,23	3,090	14,40
Ventspils	855	4,92	2,478	14,28
Kuldīgas	687	3,36	1,960	9,60
Aizputes	440	2,84	773	4,99
Leepajās	429	2,10	886	4,34
Kurzemes apr.	3,319	3,48	9,187	9,66
Bez tam pils. un meestos dzīv. ēkas	288	—	1,050	—
Daugavpils	8,544	7,75	12,828	11,65
Rēzeknes	4,247	4,50	16,524	17,51
Ludzas	3,293	3,21	15,320	14,95
Latgales apr.	16,084	3,24	44,672	14,54
Bez tam pils. un meestos dzīv. ēkas	1,071	—	1,952	—

Visvairak ēku nopostīts Zemgalē (Jaunelgavas, Jelgavas, Bauskas apriņķos, laba daļa Tukuma un Ilukstes apriņķos), Rigas apriņķī un pa daļai arī Daugavpils apriņķī. Bet arī tikko minētos apriņķos atrodam stūrišus un pagastus, kuri samērā mazak ceetuši, kā pārejā apriņķu daļa. (Skat. tuv. tabeli № 5).

Visā Latvijā ir 124 pagasti, kuros ēku ir nopostīts pāri par videjeem skaitleem, t. i. vairak kā 10 procenti. Ja šos desmit procentus pēnemam par video ēku un līdz ar to arī vispareju postijumu koeficientu visā Latvijā, tad visi tie pagasti, kuros ēkas nopostītas vēl leelakos apmēros, uzskatami par visvairak ceetušiem, — par nopostītem apgabaleem šaurākā nozīmē*). Un šādu pagastu ir vairak kā $\frac{1}{4}$ (22,6%). Un arī šo visvairak ceetušo pagastu starpā sastopami tādi, kuros gandrīz visas ēkas noslaucītas no zemes virsus. Tādi

*) Par nopostīto apgabalu visraksturigako pazīmi še pēnemta ēku postijumu apmēri. Atmatas procentualā platība, dzīvā un nedzīvā inventara zaudejumu apmēri var rasties arī daudzu citu eemeslu dēļ, bet ne teesī caur kāru postijumeem; tadēļ tie ir gan arī visai svarīgas nopostīto apgabalu pazīmes, bet ne pašas tipiskakās.

peemēram ir, Tomes pagasts Bauskas apriņķi, kurā palikušas veselas vairs tikai trīs ēkas. Tāpat Skrīveres vaj Leelvārdes un Smārdes pag. paglabušās tikai nedaudzās ēkas.

124 pagastu saraksts, kuru ēkas visvairak nopostītas

Nr. pēc karta	Apriņķa nosaukums	Pagasta nosaukums	Pilnīgi nopostītu ēku		Ēku kopskaita
			%	skaits	
No 10%—20%					
1	Rigas apriņķis	Āderkašu pagasts	18,57	176	948
2	" " "	Adažu " " " " "	15,15	377	2.489
3	" " "	Bebru " " " " "	12,52	149	1.190
4	" " "	Bolderajas " " " " "	15,77	44	279
5	" " "	Kempu " " " " "	11,40	48	421
6	" " "	Kēču " " " " "	18,29	182	995
7	" " "	Laubēra Ozolu pagasts	18,21	134	736
8	" " "	Lēdurgas " " " " "	16,23	215	1.325
9	" " "	Pabažu " " " " "	18,56	144	776
10	" " "	Paltmales " " " " "	19,92	242	1.215
11	" " "	Salas " " " " "	14,71	115	782
12	" " "	Vidrižu " " " " "	16,03	147	917
13	Cēsu	Līvu " " " " "	10,53	30	285
14	" " "	Veetalvas-Odzeenas pag.	12,04	173	1.437
15	Valmeeras apriņķis	Leel-Straupes pagasts	10,56	92	871
16	Aizputes apriņķis	Lažas " " " " "	12,31	41	333
17	" " "	Seeksātes " " " " "	14,95	32	214
18	Talsu	Engures-Ridelu " " " " "	15,21	179	1.177
19	Ventspils	Popes " " " " "	11,89	216	1.817
20	Bauskas	Bauskas " " " " "	12,68	138	1.088
21	" " "	Bruknas " " " " "	10,54	51	484
22	" " "	Krona-Missas " " " " "	18,54	163	879
23	" " "	Stelpes " " " " "	14,82	159	1.073
24	" " "	Vec-Saules " " " " "	18,66	209	1.120
25	" " "	Codes " " " " "	16,61	139	837
26	Jelgavas	Auru " " " " "	13,94	86	617
27	" " "	Džūkstes " " " " "	13,02	206	1.582
28	" " "	Elejas " " " " "	16,64	117	703
29	" " "	Jaun-Svirlaukas " " " " "	14,66	183	1.248
30	" " "	Jēkabneeku " " " " "	13,88	104	749
31	" " "	Leel-Vircavas " " " " "	17,53	122	696
32	" " "	Penkules " " " " "	13,03	99	760
33	" " "	Platones " " " " "	19,31	118	611
34	" " "	Vec-Svirlaukas " " " " "	10,90	70	642
35	Jaun-Jelgavas apriņķis	Erberges " " " " "	10,28	99	963
36	" " "	Eekengrāves " " " " "	13,92	103	740
37	" " "	Ilsu " " " " "	12,05	53	440
38	" " "	Kurmenes " " " " "	16,10	155	963
39	" " "	Neretas " " " " "	12,02	174	1.448
40	" " "	Saukas " " " " "	14,24	349	2.451
41	Ilukstes apriņķis	Asares " " " " "	12,82	76	593
42	" " "	Bebrenes " " " " "	16,91	409	2.418
43	Tukuma	Leel-Auces " " " " "	14,23	104	731
44	" " "	Vec-Auces " " " " "	12,71	107	842

Nr. pēc kārtas	Aprīķa nosaukums	Pagasta nosaukums	Pilni gatavoti ēku		Ēku kopskaits
			%	skaits	
No 20%—30%					
45	Rigas aprīķis . . .	Biriau pagasts . . .	27,06	318	1.175
46	" " . . .	Katlakalna pagasts . . .	21,66	357	648
47	" " . . .	Lēdmanes . . .	29,43	156	530
48	" " . . .	Piaku . . .	29,84	612	2.051
49	" " . . .	Plāteres . . .	27,82	205	737
50	" " . . .	Ropažu . . .	29,10	454	1.560
51	" " . . .	Siguldas . . .	23,38	289	1.236
52	" " . . .	Ulbrokas-Stopiņu pagasts . . .	25,38	182	717
53	Bauskas . . .	Baldones . . .	28,93	353	1.220
54	" " . . .	Jaun-Saules . . .	20,73	158	762
55	" " . . .	Leel-Eečavas . . .	28,42	498	1.752
52	" " . . .	Mežotnes . . .	20,05	226	1.127
57	Jelgavas . . .	Emburgas . . .	26,98	255	945
58	" " . . .	Krona-Vircavas . . .	29,09	327	1.124
59	" " . . .	Svētes . . .	24,15	221	915
60	Daugavpils aprīķis . . .	Krustpils . . .	27,23	1.676	6.154
61	" " . . .	Liksnas . . .	21,22	1.750	8.246
62	" " . . .	Līvanu . . .	26,85	1.655	6.164
No 30%—40%					
63	Rigas aprīķis . . .	Jaunpils pagasts . . .	30,44	533	1.751
64	" " . . .	Kastrānas . . .	35,72	320	896
65	" " . . .	Keipēnes . . .	31,32	145	463
66	" " . . .	Leelais . . .	34,61	334	965
67	" " . . .	Nītaures . . .	39,75	487	1.225
68	" " . . .	Nurmuižu . . .	36,56	163	495
69	" " . . .	Turaidas . . .	30,26	171	565
70	Bauskas . . .	Greenvaldes . . .	34,85	489	1.403
71	" " . . .	Vecmuižas . . .	34,40	709	2.061
72	Jelgavas aprīķis . . .	Bramberges . . .	33,57	232	691
73	" " . . .	Līvbērzes . . .	30,50	201	659
74	" " . . .	Volgundes . . .	39,92	489	1.225
75	Jaunjelgavas . . .	Valles . . .	30,40	752	2.474
76	Ilukstes . . .	Rubeņu . . .	36,90	648	1.756
77	Tukuma . . .	Slampes . . .	32,65	175	536
No 40%—50%					
78	Rigas aprīķis . . .	Inčukalna pagasts . . .	44,66	272	609
79	" " . . .	Kokneses . . .	49,23	1.055	2.143
80	" " . . .	Krapes . . .	44,23	326	737
81	" " . . .	Mores . . .	42,68	379	888
82	" " . . .	Sējas . . .	44,79	361	806
83	" " . . .	Stukmanu . . .	43,25	615	1.422
84	Jelgavas . . .	Tetelmindes . . .	42,82	316	738
85	Jaunjelgavas aprīķis . . .	Daudzevas . . .	45,09	317	703

Nr. pēc kārtas	Aprīķa nosaukums	Pagasta nosaukums	Pilni gatavoti ēku		Ēku kopskaits
			%	skaits	
No 20%—30%					
86	Jaunjelgavas aprīķis . . .	Sunakstes pagasts . . .	44,12	627	1.421
87	" . . .	Varenbrokas . . .	41,78	178	426
88	Ilukstes . . .	Cērkstes pagasts . . .	41,74	235	563
89	Tukuma . . .	Slokanbekas pagasts . . .	45,29	250	552
No 50%—60%					
91	Rigas aprīķis . . .	Krimuldas pagasts . . .	50,77	463	912
92	" . . .	Mālpils . . .	57,46	846	1.474
93	" . . .	Rikteres . . .	52,12	234	449
94	" . . .	Viskaļu . . .	51,83	226	436
95	Bauskas . . .	Mercendorfas . . .	50,16	162	323
96	Jelgavas . . .	Garožes . . .	53,96	599	1.110
97	" . . .	Kalnceema . . .	58,82	650	1.105
98	Jaunjelgavas aprīķis . . .	Dignajas . . .	57,90	2.678	4.625
99	" . . .	Seces . . .	58,52	1.291	2.206
100	Ilukstes aprīķis . . .	Biržu . . .	59,50	2.245	3.773
101	" . . .	Dveetes . . .	56,69	1.034	1.824
102	" . . .	Pilskalnes . . .	59,54	254	430
103	Tukuma . . .	Ozolneku . . .	55,18	853	1.546
104	" . . .	Tukuma-Mežkunga pag . . .	56,94	160	281
No 60%—80%					
105	Rigas aprīķis . . .	Allažu pagasts . . .	63,33	734	1.159
106	" . . .	Slokas . . .	66,39	1.290	1.943
107	" . . .	Salaspils . . .	69,41	758	1.092
108	" . . .	Ikšķiles . . .	70,36	1.510	2.146
109	" . . .	Jumpravas pagasts . . .	71,04	979	1.378
110	" . . .	Suntažu . . .	75,38	698	926
111	" . . .	Aizkraukles . . .	76,76	773	1.007
112	" . . .	Rembates . . .	79,74	1.090	1.367
113	Jelgavas . . .	Ozolneku . . .	70,58	967	1.370
114	" . . .	Peterneku . . .	73,08	399	546
115	Jaunjelgavas aprīķis . . .	Lindes . . .	60,72	7.9	1.250
116	" . . .	Lašu . . .	62,53	579	926
117	" . . .	Sērenes . . .	72,57	1.148	1.582
118	" . . .	Salas . . .	77,41	1.737	2.244
80% un vairak					
119	Rigas aprīķis . . .	Doles pagasts . . .	80,91	1.568	1.938
120	" . . .	Olaines-Beeriau pagasts . . .	87,56	549	627
121	" . . .	Skriveru . . .	88,54	1.283	1.449
122	" . . .	Leelvārdes . . .	92,98	1.166	1.254
123	Bauskas . . .	Tomes . . .	98,36	419	426
124	" . . .	Lives-Bramberges . . .	95,03	459	483
125	Jaunjelgavas aprīķis . . .	Sērpils . . .	80,81	1.933	2.392

Bez tikko pīvesteem visvairak nōpostiteem pagasteem, ir vēl 70 pagasti, kuros pilnigi nōpostito ēku ir 5—10 procenti, tā tad ari samērā prāvs vairums. (Skat. tuvaku tabeli № 9.)

Pagastu platiba, kuros pilnigi nōpostitas vairak kā puse no visām ēkam aiznem apmēram $7\frac{1}{2}$ procentus no visas Latvijas teritorijas; tee pagasti, kuros ēku postijumi sneedzās 10—50% aiznem ap 17,1% no Latvijas kopplatibas. Ar eiteem vārdeem, pagasti kurus pēc augšā aprādītā raksturojuma varetu apzīmet par visvairak ceetušem aiznem 24,6% no Latvijas teritorijas. Pilnigi izpostita tā tad ir vismaz $\frac{1}{4}$ no visas Latvijas. Ari daudzi pārejee apvidi un pagasti, kuri nav eeskaititi šīnis visvairak ceetušos apgabaloš, ir daudz postiti un daudz ceetuši*).

VII. Lauku ēkas. Uz katru lauku apdzīvotu veetu, neeeskaitot pilsētas un leelakos meestus, caurmērā iznāk visā Latvijā apaļos skaitlos 5 saimneeciskas ēkas. Šis ēku skaitlis pateesibā tīkai tadēl ir tik zems, kā Latgalē atrodas puse no Latvijas registretām apdzīvotām veetam (70.537; skat. tuvaku tabeli № 1) un kā tur katrā apdzīvotā veetā sastopamas tikai 4 ēkas. Turpretim Vidzemē un ari Kurzemē katrā apdzīvota veeta apbūveta ar 7—8 ēkam. Vēl leelaks ēku skaits sastopams muižās. Katrā muižas centrā, bez pus-muižam, mežsargu mājam un citām saimneeciskām veenibam, kuras neatrodas pašā muižā, sastopamas 27—30 dažadas ēkas. Neteešu aizrādījumu pār muižu ēku daudzumu un raksturu dod sekošā tābele, kas sastādīta pēc zemkopibas ministrijas 1920. gada vasarā, no muižu pārziņiem caur valsts zemju inspektoreem eesūtitām anketam.

Ēku skaits muižas centros 1920. g.

Apriaka nosaukums	Muižu skaits	Ē k a s															
		Dzīvojamas ēkas		Kūtis un stalhi		Šķūni		Klētis		Jauktas ēkas		Rūpneecib. ēkas		Pārejas ēkas		Kopā	
		Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Rigas	46	210	22,58	189	20,32	156	16,77	75	8,07	45	4,84	30	3,23	225	24,19	930	100,00
Cēsu	86	549	20,72	556	20,99	686	25,90	183	6,91	91	3,44	70	2,64	514	19,40	2.649	100,00
Valkas	94	695	20,03	634	18,28	825	23,78	294	8,48	141	4,06	94	2,71	786	22,66	3.469	100,00
Vidzeme .	226	1.454	20,63	1.379	19,57	1.667	23,65	552	7,83	277	3,93	194	2,75	1.525	21,64	7.048	100,00
Leepajas	35	167	21,27	148	18,85	200	25,48	61	7,77	59	7,52	22	2,80	128	16,31	785	100,00
Aizputes	52	207	18,92	198	18,10	278	25,41	55	5,03	62	5,67	16	1,46	278	25,41	1.094	100,00
Ventspils	22	102	18,96	128	23,79	130	24,16	28	5,20	30	5,58	25	4,65	95	17,66	538	100,00
Talsu	65	323	15,73	434	21,13	570	27,75	105	5,11	140	6,82	59	2,87	423	20,59	2.054	100,00
Kurzeme .	174	799	17,87	908	20,31	1.178	26,35	249	5,57	291	6,51	122	2,73	924	20,66	4.471	100,00
Tukuma	53	262	18,93	284	20,52	331	23,92	75	5,42	64	4,62	28	2,02	340	24,57	1.384	100,00
Jelgavas	18	67	18,16	83	22,49	85	23,04	20	5,42	8	2,17	11	2,98	95	25,74	369	100,00
Bauskas	38	169	22,75	163	21,94	144	19,38	44	5,92	42	5,65	13	1,75	168	22,61	743	100,00
Jaunjelgavas	17	71	24,48	62	21,98	55	18,96	24	8,28	10	3,45	8	2,76	60	20,69	290	100,00
Ilukstes	17	98	21,21	78	16,88	127	27,49	20	4,33	40	8,66	10	2,17	89	19,26	462	100,00
Zemgalē .	143	667	20,54	670	20,63	742	22,85	183	5,63	164	5,05	70	2,15	752	23,15	3.248	100,00
Kurzemē un Zemgalē .	317	1.466	18,99	1.578	20,44	1.920	24,87	432	5,60	455	5,89	192	2,49	1.676	21,72	7.719	100,00
Kopā**) . .	543	2.920	19,77	2.957	20,02	3.587	24,29	984	6,66	732	4,96	386	2,62	3.201	21,68	14.767	100,00

*) Nopostitee apgabali pašreiz ir pats visraksturīgais Latvijas saimneeciskais rajons, ar kuru jarēkinajas atrisinot kautkuru saimneeciskās dzīves jautajumu. Šo nōpostito apgabalu norobežojumu ipašā saimneeciskā joslā vajadzes peepaturet vēl ilgus gadus uz preeķšu. Tabelē № 9 dod ari dažus elementus preeķš pārejo Latvijas lauksaimneecības tipisko rajonu raksturošanas; šīs ziņas tomēr ir un paleek pārejas laika ziņas un tadēl dažreiz

tās nevar uzlūkot par peeteekoši raksturīgām. Pilnīga lauksaimneecīku rajonu konstatešana ir tadēl tālakās nākotnes darbs, kad būs sakrajees peeteekoši daudz faktisku un skaitlisku materialu.

**) Ziņas par pārejeem apriakeem un muižam nav eesūtitas.

Muižas no pārejām lauku apdzivotām veetām ēku zinā atšķiras caur to, ka tur bez katrā saimneecībā parastām ēkam samērā ir daudz rūpneecisku un citu tāmlīdzigu ēku (pārejās un jauktas). Dzivojamās ēkas, kuru vērtiba un nozīme muižas saimneecībā arveen atraduses izcilus veetā, daudzo muižu ēku starpā skaitliskā zinā nav leeli, nepilni 20 procenti no ēku kopskaita.

Latvijas videjās un mazās saimneecībās — izņemot pa daļai Latgali — ēku skaits ir deezgan leels. Ēkas parasti celtas dažados laikos un bez stingras eepreeksparedzetas situacijas un saimneecības plāna; daudzas no tām, kas senak bija pilnigi nepeeceesamas, peemēram, seena šķūni un rījas, tagad klūst pa daļai vaj pavism nederigas. Bet kapitals, kas eeguldīts šinis ēkās pat pirms kara bija kreetni prāvs.

Pēc lauksaimneeciskas 1912./13. gadu anketas zinam Cēsu un Valmeeras aprinkos mazgruntnieku videjas mājas (ap 125 pūrveetam kopplatibas)

dzīvoj.	ēkas	vērtiba	sneedzas	līdz	850	rub.	zeltā	vaj	31,34%	no	visu	saimn.	ēku	vērtibas
kūts	un	stalnu	"	"	450—600	rub.	zelta	vaj	23,67%	no	visu	ēku	vērtibas	klētis
"	"	"	250—300	"	"	"	13,25%	"	"	"	"	"	"	rijas
"	"	"	530—600	"	"	"	17,63%	"	"	"	"	"	"	šķūni (bez labibas šķūneem)
			100	"	"	"	6,21%	"	"	"	"	"	"	u. t. t.

Sādas videjas mājas visu ēku caurmēra vērtiba pēc tā laika vērtējumeeem sneeedzas līdz 3000—3500 rub.

Visadu veidu un saimneecību ēku raksturs ir sekošs: leelako teesu no ēku kopskaita aiznem kūtis un stalnu (23,39%), tad dzīvojamās ēkas (22,17%), šķūni (20,43%), klētis (13,98%), rijas (10,29%) un beidzot dažadas citas ēkas (skat. tuvaku tabeli № 8).

Ēku materials pa leelakai daļai ir koki, kuri līdz šim Latvijā bija preeetami leelā skaitā un par samērā lētu cenu. Gandriz 9/10 vaj 86,84 procenti no visām Latvijas lauku ēkam ir celtas no koka materiala un tikai nepilna 1/10 vaj 9,46 procenti ir ķķmena vaj mūra ēku. Ir atseviški apgabali, kā peemēram Zemgale, kur mūra ēku ir apmēram 2 vaj 3 reizes vairak, nekā pārejā Latvijā; seviški maz mūra ēku ir Latgalē.

Tāpat arī muižas mūra ēku procents ir kreetni augstaks; tur nereti puse no visām muižas ēkam ir celtas no mūra.

Muižu ēku materials 1920. g.

kopā ar pusmužām un citām saimneecīskām veenibam

Aprinka nosaukums	Muižu skaits	Ē k a s							
		mūra		jauktas		koka		kopā	
		skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Rigas.	46	618	44,14	46	3,29	736	52,57	1.400	100,00
Valmeeras	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cēsu	86	1.672	44,84	279	7,48	1.778	47,68	3.729	100,00
Valkas	94	1.849	32,26	423	7,38	3.460	60,36	5.732	100,00
Vidzemē	226	4.139	38,11	748	6,89	5.974	55,00	10.861	100,00
Leppajas	35	1.012	38,76	129	4,94	1.470	56,30	2.611	100,00
Aizputes.	52	1.420	36,27	150	3,83	2.345	59,90	3.915	100,00
Kuldīgas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ventspils	22	779	25,98	158	5,27	2.061	68,75	2.998	100,00
Talsu.	65	1.939	45,55	214	5,03	2.104	49,42	4.257	100,00
Kurzemē	174	5.150	37,37	651	4,72	7.980	57,91	13.781	100,00

Aprinka nosaukums	Muižu skaits	Ē k a s							
		mūra		jauktas		koka		kopā	
		skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Tukuma	53	1.467	48,05	136	4,45	1.450	47,50	3.053	100,00
Jelgavas.	18	335	51,86	27	4,18	284	43,96	646	100,00
Bauskas.	38	975	50,44	100	5,17	858	44,39	1.933	100,00
Jaunjelgavas	17	169	40,72	12	2,89	234	56,39	415	100,00
Ilukstes	17	191	18,91	122	12,08	697	69,01	1.010	100,00
Zemgalē	143	3.137	44,45	397	5,63	3.523	49,92	7.057	100,00
Kurzemē un Zemgalē	317	8.287	39,77	1.048	5,03	11.503	55,20	20.838	100,00
Kopā	543	12.426	39,20	1.796	5,67	17.477	55,13	31.699	100,00

Tikko preeestā tabelē muiža uzlūkota kā ipašums, bet ne kā saimneeciska veeniba. Tadēl pašos muižu centros mūra ēku ir daudz vairak.

No visām aprinkos pilnigi nopostitām (78.278) ēkam leelakā daļa (68.550 ēkas jeb 87,57%) ir no koka, — tas ir drusku vairak, eik procentuali pavism koka ēku Latvijā (86,84%). Jo seviški leels nopostitu koka ēku skaits ir Latgalē (96,03%); videjs tas ir Vidzemē (87,10%) un samērā zems tas ir Kurzemē (81,64%) un Zemgalē (84,23%). Pilsētās un leelakos meestos pilnigi nopostitu koka ēku ir 4.474 vaj tāpat kā uz laukeem 87,31% no visām nopostitām ēkam. Kopejais galīgi nopostito koku ēku kopskaita Latvijā sneeedzas vismaz līdz 73.624.

Mūra resp. akmena ēkas uz laukeem nopostitas veseli 7.345 jeb gandriz 1/10 (9,38%) no pilnigi nopostitām ēkam un pilsētās 524 dzīvojamās ēkas (10,23%), vaj pa visu Latviju kopā vismaz 7.869 mūra ēku. Visleelakais vairums mūra ēku krit uz Zemgali (3.905 vaj ap 13% kopā ar pilsētam un meesteem), ipaši uz Jelgavas apr. (1.895) un uz Vidzemē (2.966), t. i. uz Rīgas aprīaki (2.552 ēkas vaj 10,59%). Skat. tuv. tab. № 6.

Bez tam vēl samērā neleelā skaitā nopostitas ēkas, kas celtas pa daļai no koka un pa daļai no mūra (jauktas). Tādu Latvijas aprinkos ir 2.383 (3,05%) un pilsētās 126 (2,46%) vaj pavism kopā 2.509 (bez vēlak preeveenoteem apvideem).

Visu koka ēku (nopostitu, nenopostitu un pa daļai nopostitu) Latvijā (aprinkos) ir 86,84%, mūra 9,46% un 3,70%. No ta redzam, ka koka ēkas samērā vairak ir ceetušas no pilnigas izpostīšanas, turpretim mūra un seviški jauktas ēkas nav tik augstā mērā pilnigi postitas. Tās, protams, līdz ar citām ēkām veenadi bij padotas kara ugunij un postijumeem, bet pilnigi nopostit, to būvmateriala dēļ, tās tik veegli nebija eespējams. Tomēr vispār dabujam tādu eespaidu, ka tagadejo karu iznicinošā technika neapstājas ēku materialu preeksā: ta grauj un ārda visas ceļā stāvošās ēkas, vis veens, vaj tās ir koka, mūra vaj jauktas.

No pa daļai nopostitām ēkām ir 84,61% (88.481) koka ēku, 11,66% (12.191) mūra ēku un 3,73% (3.904) jaukto ēku uz laukeem un 9,707 koka ēku (81,87%), 1.719 mūra ēku (14,50%) un 430 jauktu ēku pilsētās. Pa daļai nopostitu ēku seviški daudz uzdots Latgalē (46.624), tad Zemgalē (31.714) un Vidzemē (27.857), Kurzemē to turpretim ir samērā maz (10.237).

Pēc sava saimneeciskā rakstura pilnigi nopostītās ēkas sadalas šādi:

Uz laukeem pavisam nopostītas:	No visām nopostītām ēkam %
11.568 dzīvojamas ēkas . . .	14,78
16.680 kūtis un stalli . . .	21,31
7.519 rījas	9,50
8.907 klētis	11,38
23.187 dažadi ūki	29,62
10.417 pārejās ēkas	13,31

Kopā 78.278 dažadas ēkas jeb 100,0%

Bez tam vēl pilsētās un meestos atsevišķi nopostītas 5.124 dzīvojamas ēkas, tāpēc kopejais pilnigi nopostītu dzīvojamu ēku skaits ir vismaz 16,692 (bez velak preeveenoteem apvideem).

Pa atsevišķiem apriakeem nopostītās ēkas pēc sava saimneeciskā rakstura sadalas sekoši:

A p r i a k i.

	Dzīvojamas ēkas	Kūtis un stalli	Rījas	Klētis	Ūki	Pārejās
Rigas	3.852	4.627	1.999	3.087	7.130	3.416
Cēsu	131	259	229	90	1.031	192
Valmeeras	85	179	136	125	286	110
Valkas	52	93	73	47	164	79
Vidzemē	4.120	5.158	2.437	3.349	8.611	3.797
Tukuma	299	528	184	262	366	684
Jelgavas	1.060	1.724	417	777	1.296	1.136
Bauskas	747	1.404	423	605	908	584
Jaunjelgavas	1.738	2.818	1.374	1.746	6.135	1.595
Hukstes (pusapriakis)	258	407	268	237	989	434
Zemgalē	4.102	6.881	2.566	3.627	9.694	4.433
Talsu	118	190	63	103	218	216
Ventspils	117	171	64	125	143	235
Kuldīgas	95	174	125	70	108	115
Aizputes	76	85	74	55	80	70
Leepajas	88	94	60	37	86	64
Kurzemē	494	714	386	390	635	700

A p r i a k i

	Dzīvojamas ēkas	Kūtis un stalli	Rījas	Klētis	Ūki	Pārejās
Rēzeknes	937	1.202	571	370	845	322
Daugavpils	1.219	1.753	1.037	833	2.769	933
Ludzas	696	972	422	338	633	232
Latgalē	2.852	3.927	2.030	1.541	4.247	1.487

Visleelakais pilnigi nopostītu dzīvojamu ēku procents ir Rīgas apriaki, kur galīgi nopostīta gandrīz $\frac{1}{3}$ (29,10%) no visām lauku dzīvojamām ēkam; tāpat augsts šis procents ir arī Jaunjelgavas apriaki (27,19%); viszemaks tas ir Valkas (0,51%) un Cēsu (1,10%) apriakos. Pa daļai nopostītu dzīvojamo ēku procentuali nav vis visvairāk Rīgas apriaki, kas teeši atradās ugunslinijā, bet Jelgavas (35,81%) un Jaunjelgavas (34,25%) apriakos. Jaunjelgavas apriaki nepostītas palikušas tikai drusku vairak, kā $\frac{1}{3}$ (38,56%) no visām dzīvojamām ēkam. Nenopostītu dzīvojamu ēku visā Rīgas apriaki palikuse puse (49,16%), Jelgavas apriaki — 48,81% un visā Zemgalē arī tikai 54,37%. (Skat. tab. № 8).

Ari pilnigi nopostītas kūtis un stalli procentos visvairāk sastopami Jaunjelgavas (37,22%) un Rīgas (35,56%) apr., kur galīgi nopostītas $\frac{1}{3}$ no minētām saimneecibām īoti nepeecešamām ēkam. Pa daļai nopostītas kūtis procentuali, tāpat kā dzīvojamas ēkas, visvairāk atrodas Jelgavas apriaki (33,16%) un Jaunjelgavas apr. (31,81%); Rīgas apriaki šis procents turpretim ir tikai 20,39. Rīgas un Jelgavas apriakos no visām kūtim un staļleem palikuši neaizskārti tikai 44% un Jaunjelgavas apriaki to palicis pat mazak par $\frac{1}{8}$ (30,97%), bet visā Latvijā 75% jeb $\frac{3}{4}$. Atsevišķos pagastos (tab. № 9) starpības ir vēl leelakas.

No visām rījam Rīgas apriaki palikušas pilnigi vaj pa daļai nenopostītas 31,30%, Jelgavas apriaki — 35,65% un Jaunjelgavas apriaki pat 27% vaj $\frac{1}{4}$.

Ēku jautajums arveen ir prasijis daudz pūlu un kapitālu no Latvijas zemkopja. Tagad, sakarā ar kara postijumeem un jaunsaimneecibū eeriķošanu, tas nostājās saimneecisku jautajumu pašā pirmajā veetā. Latvijas lauksaimneecibai, kurai tagad vēl leelā mērā jacees no kara postijumeem un zaudejumeem un līdz ar to jaatrod pareizs tuvakais celš uz zeedošu intenzivu attīstību, vajadzēs daudz pūlu un energijas zeedot preekš ūti jautajuma pareizas nokartošanas.

1920. gads Latvijas lauksaimneecibai daudzā ziņā ir bijis neizdevīgs; vēl visās nozarēs sāpīgi sajūtamas kara teesās vaj neteešās sekas. Eestājoties meerigeem darba un rīzošanas apstākļiem, tomēr pamazām dzīst kara gados sistās brūces.

Tabele № 1.
Tableau № 1.

Aramzeme. Champs.

Aprinki Districts	Apdziyoto veetu skaits Nombre des habitations	Apstrādātās aram- zemes plat. 1920. gada Champs cultivés en 1920	To skaitā Répartition										Aramzemes platība 1914. g. Champs en 1914	Aramzemes pamazināšanās Décroissement des champs				
			sējumi emblavures		āboliās un zāles trèfle et herbe				papuve jachère		desetinās en dēciatines		desetinās en dēciatines					
			desetinās en dēciatines	0/0	desetinās en dēciatines	0/0	1 un 2 gadīgs de 1 à 2 ans	3—5 gadīgs de 3 à 5 ans	kopā ensēble	0/0	desetinās en dēciatines	0/0	desetinās en dēciatines	0/0	desetinās en dēciatines	0/0		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
Vidzeme																		
Rigas apr.	9.261	63.606,36	100,00	41.625,66	65,44	4.261,39	6.483,84	10.745,23	16,89	11.235,47	17,67	115.238,04	51.631,68	44,80	81,17			
Cēsu	9.696	106.063,95	100,00	64.597,18	60,90	13.388,74	12.129,16	25.517,90	24,06	15.948,87	15,64	147.039,07	40.975,12	27,87	38,63			
Valmeeras apr.	5.542	114.856,27	100,00	75.519,93	65,75	14.591,12	4.766,28	19.357,40	16,85	19.978,94	17,40	130.604,24	15.747,97	12,66	13,71			
Valkas	7.651	108.632,28	100,00	66.947,37	61,63	16.307,01	8.405,25	24.712,26	22,75	16.972,65	15,62	137.030,37	28.398,09	20,72	26,14			
Kopā Vidzemē .	32.150	393.158,86	100,00	248.690,14	63,26	48.548,26	31.784,53	80.332,79	20,43	64.135,93	16,31	529.911,72	136.752,86	25,81	34,78			
Kurzeme																		
Leepajas apr.	5.099	48.301,68	100,00	26.483,00	54,83	7.166,08	5.911,02	13.077,10	27,07	8.741,58	18,10	55.078,13	6.776,45	12,30	14,03			
Aizputes	3.356	52.736,41	100,00	28.246,16	53,56	7.264,89	7.316,09	14.580,98	27,65	9.909,27	18,79	64.065,02	11.328,61	17,68	21,48			
Kuldīgas	4.157	63.975,86	100,00	32.831,57	51,32	8.403,28	10.088,06	18.491,34	28,90	12.652,95	19,78	81.788,27	17.812,41	21,78	27,84			
Ventspils	3.543	29.952,55	100,00	17.506,13	58,45	3.557,62	3.038,81	6.596,43	22,02	5.849,99	19,53	32.321,82	2.369,27	7,33	7,91			
Talsu	4.392	57.861,30	100,00	31.217,87	53,95	7.001,90	8.592,36	15.594,26	26,95	11.049,17	19,10	73.000,24	15.138,94	20,74	26,16			
Kopā Kurzemē .	20.547	252.827,80	100,00	136.284,73	53,90	33.393,77	34.946,34	68.340,11	27,03	48.202,96	19,07	306.253,48	53.425,68	17,44	21,43			
Zemgale																		
Tukuma apr.	3.138	45.752,23	100,00	23.890,27	52,22	4.230,13	8.633,43	12.863,56	28,11	8.998,40	19,67	79.577,61	33.825,38	42,51	73,93			
Jelgavas	5.267	62.149,13	100,00	34.193,73	55,02	3.583,99	11.059,05	14.643,04	23,56	13.312,36	21,42	130.465,54	68.316,41	52,36	109,92			
Bauskas	3.387	50.536,81	100,00	28.480,31	56,36	3.463,64	8.215,88	11.679,42	23,11	10.377,08	20,53	70.736,63	20.199,82	28,56	39,97			
Jaunjelgavas apr.	5.300	33.208,96	100,00	21.978,93	66,19	1.253,77	2.529,26	3.783,03	11,39	7.447,00	22,42	72.572,91	39.363,95	54,24	118,53			
Ilukstes	1.540	17.497,43	100,00	9.817,26	56,11	1.624,41	1.636,53	3.260,94	18,64	4.419,23	25,25	24.133,53	6.636,10	26,25	36,21			
Kopā Zemgalē .	18.632	209.144,56	100,00	118.360,50	56,59	14.155,84	32.074,15	46.229,99	22,11	44.554,07	21,30	377.486,22	168.341,66	44,60	80,49			
Kurzemē un Zemgalē kopā.	39.179	461.972,36	100,00	254.645,23	55,12	47.549,61	67.020,49	114.570,10	24,80	92.757,03	20,08	683.739,70	221.767,34	32,43	48,01			
Latgale																		
Daugavpils apr.	25.905	89.878,41	100,00	62.280,60	69,30	1.433,49	1.625,52	3.059,01	3,40	24.538,80	27,30	110.743,51	20.865,10	18,84	23,21			
Rezeknes	22.443	79.058,99	100,00	53.581,26	67,77	2.198,30	1.707,43	3.905,73	4,94	21.572,00	27,29	96.614,68	17.555,69	18,17	22,21			
Ludzas	22.189	81.535,27	100,00	57.466,35	70,48	4.360,15	3.243,81	7.603,96	9,33	16.464,96	20,19	97.877,98	16.342,71	16,70	20,04			
Kopā Latgalē .	70.537	250.472,67	100,00	173.328,21	69,20	7.991,94	6.576,76	14.568,70	5,82	62.575,76	24,98	305.236,17	54.763,50	17,94	21,86			
Kopā Latvijā .	141.866	1.105.603,89	100,00	676.663,58	61,20	104.089,81	105.381,78	209.471,59	18,95	219.468,72	19,85	1.518.887,59	413.283,70	27,21	37,38			

Tabele № 2.

Tableau № 2.

Sējumi. Emblavures.

Aprinki. Districts.	Rudzi Seigle				Kveesi Froment				Meeži Orge		Auzas Avoine		Pāksu augi Plantes à cosses				Griki Sarrasin		Lini Lin		Kartupelei Pommes de terre		Saknaugi (burkani, runkuli un kāposti)		Daži citi sējumi Diverses autres cultures		Kopā desetinās Ensemble en décadiates		
	zeemas d'hiver		vasaras d'été		zeemas d'hiver		vasaras d'été		desetinās en décadiates		desetinās en décadiates		desetinās en décadiates		desetinās en décadiates		Zirni Pois		Pupas Haričots		desetinās en décadiates		desetinās en décadiates		desetinās en décadiates				
	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%	desetinās en décadiates	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Vidzeme																													
Rigas apr.	8.871,38	21,31	655,57	1,57	105,48	0,25	1.020,89	2,45	5.834,18	14,02	2.569,16	6,17	13.058,65	31,37	784,63	1,89	53,28	0,13	433,89	1,04	1.988,58	4,78	3.811,20	9,16	2.057,93	4,94	381,13	0,92	41.625,66
Cēsu	11.837,57	18,33	878,58	1,36	415,23	0,64	833,58	1,29	11.792,02	18,26	3.585,46	5,55	22.627,54	35,03	1.797,61	2,78	54,31	0,08	333,48	0,52	3.516,17	5,44	3.587,37	5,55	2.609,39	4,04	728,87	1,13	64.597,18
Valmeeras apr.	17.391,01	23,03	47,45	0,06	483,16	0,64	682,24	0,90	12.998,32	17,21	4.671,57	6,19	24.452,90	32,38	301,42	0,40	44,33	0,06	761,39	1,01	6.040,91	8,00	4.231,43	5,60	1.997,28	2,64	1.416,52	1,88	75.519,93
Valkas	14.708,68	21,97	112,93	0,17	657,49	0,98	671,23	1,00	12.610,15	18,84	3.222,38	4,81	23.309,24	34,82	998,46	1,49	60,45	0,09	476,79	0,71	3.302,92	4,93	3.780,39	5,65	2.121,88	3,17	914,38	1,37	66.947,37
Kopā Vidzemē.	52.808,64	21,23	1.694,24	0,68	1.661,36	0,67	3.207,94	1,29	43.234,67	17,38	14.048,57	5,65	83.448,33	33,56	3.882,12	1,56	212,37	0,09	2.005,55	0,81	14.848,58	5,97	15.410,39	6,20	8.786,48	3,53	3.440,90	1,38	248.690,14
Kurzeme																													
Leepajas apr.	6.542,14	24,70	181,71	0,69	636,30	2,40	185,34	0,70	2.374,40	8,97	1.034,62	3,91	10.563,37	39,80	495,20	1,87	111,32	0,42	9,00	0,03	510,59	1,93	2.689,95	10,16	721,81	2,72	427,78	1,61	26.483,00
Aizputes	6.548,70	23,18	247,15	0,88	510,61	1,81	445,38	1,58	2.819,55	9,98	1.038,46	3,68	12.938,84	45,80	584,12	2,07	37,31	0,13	28,76	0,10	559,23	1,98	1.793,72	6,35	528,47	1,87	165,86	0,59	28.246,16
Kuldīgas	8.052,09	24,53	107,41	0,33	1.147,31	3,50	401,85	1,22	4.924,07	15,00	2.814,68	8,57	11.089,88	33,78	805,64	2,45	52,89	0,16	44,83	0,14	745,94	2,27	1.610,01	4,90	736,63	2,24	298,84	0,91	32.831,57
Ventspils	4.594,09	26,24	453,44	2,59	302,88	1,73	328,45	1,88	2.240,59	12,80	758,94	4,83	5.725,85	32,71	267,80	1,53	18,34	0,10	4,63	0,03	405,63	2,32	1.876,25	10,71	305,86	1,75	223,38	1,28	17.506,13
Talsu	7.601,05	24,35	437,57	1,40	558,51	1,79	315,12	1,01	4.980,25	15,95	2.185,07	7,00	10.210,72	32,71	571,21	1,83	35,70	0,11	5,67	0,02	639,39	2,05	2.540,73	8,14	630,42	2,02	506,46	1,62	31.217,87
Kopā Kurzemē	33.338,04	24,46	1.427,28	1,05	3.155,61	2,31	1.675,64	1,23	17.338,86	12,72	7.831,77	5,75	50.528,66	37,08	2.723,97	2,00	255,56	0,19	92,89	0,07	2.860,78	2,10	10.510,66	7,71	2.922,69	2,14	1.622,32	1,19	136.284,73
Zemgale																													
Tukuma apr.	6.144,31	25,72	43,74	0,18	801,81	3,36	152,87	0,64	3.819,18	15,98	3.241,25	13,57	6.705,37	28,07	840,24	3,52	53,31	0,22	4,10	0,02	427,15	1,79	915,64	3,83	637,44	2,67	103,86	0,43	23.890,27
Jelgavas	6.796,49	19,88	99,25	0,29	1.757,27	5,14	39,75	0,12	6.561,96	19,19	6.812,64	19,92	6.933,42	20,28	956,82	2,80	50,55	0,15	4,34	0,01	945,78	2,76	1.406,36	4,11	1.053,17	3,08	775,93	2,27	34.193,73
Bauskas	6.254,13	21,96	100,65	0,35	561,46	1,97	146,30	0,51	4.722,10	16,58	4.773,27	16,76	7.356,24	25,83	468,52	1,65	53,49	0,19	4,33	0									

Tabele № 3.
Tableau № 3.

Mājlopi. Animaux domestiques.

Aprinko Districts	Zirgi Chevaux										Leelolopi Bétail à cornes										Aitas Moutons					Cūkas Porcs					Putni Volaille	Bišu saimes Ruches d'abeilles					
	kumeli lidz 1 gad. poulains jusqu'à 1 an		no 1—3 gad. de 1 à 3 ans		no 3—4 gad. de 3 à 4 ans		4 gad. un vecaki de 4 ans et plus		Kopā Ensemble		teli lidz 1 gadam veaux jusqu'à 1 ans		no 1—2 gadeem d'un à 2 ans		2 gadi un vecaki de 2 ans et plus		Kopā Ensemble		jēri lidz 1 gadam agneaux jusqu'à 1 an		aitas un auni brebis et bœliers		Kopā Ensemble		lidz 4 mēnešiem cochons jusqu'à 4 mois		4 mēneši un vecakas cochonnet de 4 mois à 1 an et plus										
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Vidzeme																																					
Rigas apr.	766	4,95	1.160	7,49	944	6,10	12.607	81,46	15.477	100,00	14.899	29,00	8.528	16,60	2.323	4,52	25.173	49,00	451	0,88	51.374	100,00	20.557	51,69	19.214	48,31	39.771	100,00	16.663	60,29	10.973	39,71	27.636	100,00	2.845	61.629	3.799
Cēsu "	1.503	6,22	2.725	11,29	1.704	7,06	18.211	75,43	24.143	100,00	24.921	25,75	15.584	16,10	4.200	4,31	51.288	53,00	792	0,81	96.785	100,00	57.861	51,46	54.578	48,54	112.439	100,00	26.603	64,95	14.354	35,05	40.957	100,00	3.502	80.875	5.455
Valmeeras apr.	1.277	7,01	2.580	14,16	1.371	7,52	12.992	71,31	18.220	100,00	17.047	23,97	10.723	15,07	2.732	3,84	38.843	54,01	1.782	2,51	71.127	100,00	54.008	49,76	54.525	50,24	108.533	100,00	29.667	60,82	19.115	39,19	48.782	100,00	3.41	87.068	4.160
Valkas "	1.309	6,44	2.419	11,90	1.255	6,17	15.349	75,49	20.332	100,00	18.991	22,80	11.864	14,24	3.636	4,36	47.630	57,17	1.189	1,43	83.310	100,00	51.114	48,90	53.415	51,10	104.529	100,00	25.638	56,95	19.378	43,05	45.016	100,00	450	79.679	4.712
Apriakos	4.855	6,21	8.884	11,36	5.274	6,75	59.159	75,68	78.172	100,00	75.858	25,07	46.699	15,43	12.891	4,26	162.934	53,85	4.214	1,39	302.596	100,00	183.540	50,25	181.732	49,75	365.272	100,00	98.571	60,70	63.820	39,30	162.391	100,00	7.138	309.251	18.126
Pilsētās un meestos . . .	48	1,35	118	3,31	227	6,37	3.169	88,97	3.562	100,00	1.634	15,16	783	7,27	78	0,72	8.153	75,67	127	1,18	10.775	100,00	1.238	42,50	1.675	57,50	2.913	100,00	7.066	70,99	2.888	29,01	9.954	100,00	5.856	33.542	713
Visā Vidzēmē . . .	4.903	6,00	9.002	11,01	5.501	6,73	62.328	76,26	81.734	100,00	77.492	24,73	47.482	15,15	12.969	4,14	171.087	54,60	4.341	1,38	313.371	100,00	184.778	50,19	183.407	49,81	368.185	100,00	105.637	61,29	66.708	38,71	172.345	100,00	12.994	342.793	18.839
Kurzeme																																					
Leepajas apr.	779	7,72	1.099	10,88	570	5,65	7.649	75,75	10.097	100,00	6.286	25,37	3.711	14,98	1.052	4,24	13.343	53,85	388	1,56	24.780	100,00	20.813	51,06	19.949	48,94	40.762	100,00	7.168	42,26	9.795	57,74	16.963	100,00	725	29.452	1.852
Aizputes "	896	9,64	1.136	12,22	521	5,60	6.746	72,54	9.299	100,00	6.757	27,35	3.779	15,30	1.031	4,17	12.804	51,83	335	1,35	24.706	100,00	21.091	51,22	20.088	48,78	41.179	100,00	7.512	44,70	9.295	55,36	16.807	100,00	698	28.586	1.828
Kuldīgas "	885	8,58	1.238	12,01	417	4,05	7.769	75,36	10.309	100,00	9.232	27,45	5.285	15,72	1.500	4,46	17.113	50,99	497	1,48	33.627	100,00	27.545	51,26	26.190	48,74	53.735	100,00	10.993	52,98	9.758	47,02	20.751	100,00	679	37.384	2.090
Ventspils "	876	11,12	1.276	16,20	542	6,88	5.183	63,80	7.877	100,00	6.435	27,35	3.970	16,87	1.235	5,25	11.363	48,80	524	2,23	23.527	100,00	17.365	46,61	19.893	53,89	37.258	100,00	5.892	42,86	7.856	57,14	13.748	100,00	508	27.002	1.920
Talsu "	832	8,45	922	9,38	415	4,21	7.679	77,98	9.848	100,00	7.936	28,99	5.031	17,80	1.125	3,98	13.804	48,85	362	1,28	28.258	100,00	25.990	49,43	26.577	100,00	9.731	46,08	11.386	53,92	21.117	100,00	874	38.304	2.407		
Apriakos	4.268	9,00	5.671	11,95	2.465	5,20	35.026	73,85	47.430	100,00																											

Tabele № 4.
Tableau № 4.

Nedzīvais inventars. Inventaire.

Aprinki Districts	Rati Voitures						Ecešas Herses	Arkli Charrues						Lahibas plaujmašinas Faucheuses à blé	Zāles plaujmašinas Faucheuses à herbe	Sējmašinas Semoirs	Kulmašinas Machines à battre le blé	Lokomobiles Locomobiles	Zāgu gateri Porte scies					
	Darba Chariots		Pārejee D'autres		Kopā Ensemble			Spiļu Araires		Veenlemešu à un soc.		Divlemešu à bi-socs		Pārejee D'autres		Kopā Ensemble								
	Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0		Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0	Skaits Nombre	%/0/0							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
Vidzeme																								
Rigas apr.	13.980	80,92	3.297	19,08	17.277	100,00	16.700	9.474	47,13	8.905	44,30	908	4,52	815	4,05	20.102	100,00	1.018	1.271	138	317	167	57	
Cēsu	15.933	76,34	4.939	23,66	20.872	100,00	17.606	9.943	43,99	10.838	47,94	1.019	4,51	805	3,56	22.605	100,00	1.133	439	224	245	235	47	
Valmeeras apr.	18.727	73,54	6.737	26,46	25.464	100,00	24.495	13.179	45,71	12.553	43,54	1.561	5,42	1.535	5,33	28.828	100,00	1.506	2.991	222	662	246	96	
Valkas	15.920	75,36	5.206	24,64	21.126	100,00	19.804	10.999	46,58	10.584	44,82	953	4,04	1.078	4,56	23.614	100,00	1.498	1.481	269	493	258	65	
Kopā Vidzemē .	64.560	76,19	20.179	23,81	84.739	100,00	78.605	43.595	45,82	42.880	45,06	4.441	4,67	4.233	4,45	95.149	100,00	5.155	6.182	853	1.717	906	265	
Kurzeme																								
Leepajas apr.	6.773	84,03	1.287	15,97	8.060	100,00	8.106	4.837	43,99	5.141	46,76	439	3,99	578	5,26	10.995	100,00	333	372	174	389	86	8	
Aizputes	5.908	82,69	1.237	17,31	7.145	100,00	7.301	4.307	43,85	4.522	46,04	374	3,81	619	6,30	9.822	100,00	483	340	181	383	94	24	
Kuldigas	7.900	86,06	1.280	13,94	9.180	100,00	9.502	5.310	43,57	5.879	48,24	349	2,86	650	5,33	12.188	100,00	646	566	331	173	113	22	
Ventspils	5.596	88,75	709	11,25	6.305	100,00	6.840	4.540	51,03	3.842	43,18	221	2,48	294	3,31	8.897	100,00	103	325	100	73	67	22	
Talsu	8.008	84,00	1.525	16,00	9.533	100,00	8.598	5.321	45,96	5.498	47,48	369	3,19	390	3,37	11.578	100,00	393	465	199	154	136	21	
Kopā Kurzemē .	34.185	84,99	6.038	15,01	40.223	100,00	40.347	24.315	54,46	24.882	46,53	1.752	3,28	2.531	4,73	53.480	100,00	1.958	2.068	985	1.172	496	97	
Zemgale																								
Tukuma apr.	6.089	83,92	1.167	16,08	7.256	100,00	8.428	3.622	41,71	4.247	48,90	428	4,93	387	4,46	8.684	100,00	810	666	350	150	147	24	
Jelgavas	9.340	87,35	1.353	12,65	10.693	100,00	12.180	5.592	39,78	6.121	43,54	958	6,81	1.388	9,87	14.059	100,00	1.233	1.206	673	199	174	26	
Bauskas	6.901	89,14	841	10,86	7.742	100,00	8.755	3.724	33,80	5.111	46,11	1.224	11,04	1.025	9,25	11.084	100,00	799	584	350	173	110	18	
Jaunjelgavas apr.	7.065	91,33	671	8,67	7.736	100,00	9.736	4.446	38,57	5.937	51,50	637	5,53	507	4,40	11.527	100,00	420	422	62	300	82	17	
Ilukstes	2.638	91,85	234	8,15	2.872	100,00	4.209	1.621	36,10	2.368	52,73	271	6,03	231	5,14	4.491	100,00	190	148	28	361	20	5	
Kopā Zemgalē .	32.033	88,25	4.266	11,75	36.299	100,00	43.308	19.005	38,13	23.784	47,71	3.518	7,06	3.538	7,10	49.845	100,00	3.452	3.026	1.463	1.183	533	90	
Kurzemē un Zemgalē kopā	66.218	86,54	10.304	13,46	76.522	100,00	83.655	43.320	41,93	48.666	47,10	5.270	5,09	6.069	5,88	103.325	100,00	5.410	5.094	2.448	2.355	1.029	187	
Latgale																								
Daugavpils apr.	22.187	89,77	2.528	10,23	24.715	100,00	23.362	16.211	43,45	17.769	47,63	1.316	3,5	2.010	5,39	37.306	100,00	130	119	99	1.170	25	18	
Rezeknes	18.860	86,95	2.831	13,05	21.691	100,00	19.940	15.678	47,79	15.898	48,46	588	1,79	641	1,96	32.805	100,00	182	129	63	521	26	13	
Ludzas	18.482	85,92	3.028	14,08	21.510	100,00	20.993	14.553	43,11	17.883	52,98	754	2,23	567	1,68	33.757	100,00	155	147	59	625	56	21	
Kopā Latgalē .	59.529	87,65	8.387	12,35	67.916	100,00	64.295	46.442	44,71	51.550	49,63	2.658	2,56</											

Tabele № 5
Tableau № 5

Ēku stāvoklis un raksturs

Aprinki Districts	Nenopostitas ēkas Bâtiments intacts															Nopostitas ēkas							Dzīvojamās Maisons			Kūtis un staldi Etables et écu-ries			
	Dzīvojamās Maisons			Kūtis, staldi Etables et écu-ries			Rijas Granges			Klētis Magasins			Šķūnai Hangars			Pārejās D'autres			Kopā Ensemble			Dzīvojamās Maisons			Kūtis un staldi Etables et écu-ries				
	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0	Skaits Nr.	Nr.	%/0		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Vidzeme																													
Rigas aprinkis	6.506	27,80	5.732	24,50	1.544	6,60	2.995	12,80	3.628	15,50	2.995	12,80	23.400	100,00	3.852	15,98	4.627	19,19	1.999	8,29	3.087	12,80	—	—	—	—	—	—	
Cēsu	11.293	18,01	12.860	20,51	7.033	11,22	9.569	15,26	16.810	26,81	5.136	8,19	62.701	100,00	131	6,78	259	18,41	229	11,85	90	4,66	—	—	—	—	—	—	
Valmeeras	6.946	18,73	8.664	23,37	3.790	10,22	7.754	20,91	5.782	15,59	4.146	11,18	37.082	100,00	85	9,23	179	19,44	136	14,77	125	13,57	—	—	—	—	—	—	
Valkas	9.867	16,98	11.703	20,12	6.151	10,57	9.030	15,52	15.107	25,97	6.320	10,86	58.178	100,00	52	10,24	93	18,31	73	14,37	4	9,25	—	—	—	—	—	—	
Aprinkos .	34.612	19,09	38.959	21,48	18.518	10,21	29.348	16,18	41.327	22,79	18.597	10,25	181.361	100,00	4.120	15,00	5.158	18,78	2.437	8,87	3.349	12,19	—	—	—	—	—	—	
Pilsētas un meestos .	20.602	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.602	—	2.872	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Vidzemē .	55.214	—	38.959	—	18.518	—	29.348	—	41.327	—	18.597	—	201.963	—	6.992	—	5.158	—	2.437	—	3.349	—	—	—	—	—	—	—	—
Kurzeme																													
Leepajas aprinkis	5.359	28,07	4.996	26,17	1.306	6,84	2.280	11,94	2.600	13,62	2.550	13,36	19.091	100,00	88	20,51	94	21,91	60	13,99	37	8,62	—	—	—	—	—	—	
Aizputes	3.769	26,39	3.529	24,70	1.340	9,38	1.911	13,38	2.001	14,01	1.734	12,14	14.284	100,00	76	17,27	85	19,32	74	16,82	55	12,50	—	—	—	—	—	—	
Kuldīgas	4.282	24,09	4.679	26,32	1.957	11,01	2.128	11,97	2.236	12,58	2.493	14,03	17.775	100,00	95	13,83	174	25,33	125	18,19	70	10,19	—	—	—	—	—	—	
Ventspils	3.392	24,18	3.529	25,16	1.112	7,93	1.970	14,05	2.254	16,07	1.768	12,61	14.025	100,00	117	13,68	171	20,00	64	7,49	125	14,62	—	—	—	—	—	—	
Talsu	4.405	25,23	4.413	25,28	1.535	8,79	2.269	13,00	2.762	15,82	2.074	11,88	17.458	100,00	118	13,00	190	20,92	63	6,94	103	11,34	—	—	—	—	—	—	
Aprinkos .	21.207	25,66	21.146	25,59	7.250	8,77	10.558	12,78	11.853	14,35	10.619	12,85	82.633	100,09	494	14,89	714	21,51	386	11,63	390	11,75	—	—	—	—	—	—	
Pilsētas un meestos .	9.246	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.246	—	287	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Kurzemē .	30.453	—	21.146	—	7.250	—	10.558	—	11.853	—	10.619	—	91.879	—	781	—	714	—	386	—	390	—	—	—	—	—	—	—	—
Zemgale																													
Tukuma aprinkis	2.496	22,60	2.692	24,37	926	8,38	1.549	14,03	1.547	14,01	1.834	16,61	11.044	100,00	299	12,87	528	22,73	184	7,92	262	11,28	—	—	—	—	—	—	
Jelgavas	3.364	26,32	3.332	26,07	507	3,97	1.934	15,13	1.807	14,14	1.837	14,37	12.781	100,00	1.060	16,54	1.724	26,90	417	6,50	777	12,12	—	—	—	—	—	—	
Bauskas	2.876	27,29	2.834	26,90	1.005	9,54	1.660	15,75	1.040	9,87	1.122	10,65	10.537	100,00	747	15,99	1.404	30,06	423	9,60	605	12,55	—	—	—	—	—	—	
Ilukstes	1.477	22,67	1.364	20,33	497	7,63	982	15,07	1.425	21,87	771	11,83	6.516	100,00	258	9,95	407	15,70	268	10,33	237	9,14	—	—	—	—	—	—	
Aprinkos .	12.678	25,10	12.567	24,88	3.885	7,69	7.560	14,96	7.454	14,76	6.371	12,61	50.515	100,00	4.102	13,06	6.881	21,91	2.666	8,49	3.627	11,55	—	—	—	—	—	—	
Pilsētas un meestos .	3.892	—																											

Etat des bâtiments en rapport à leur désignation

Bâtiments détruits						Pa dalai nōpostitas ēkas						Bâtiments en partie détruits						Pavisam ēku			Total de bâtiments										
Šķūnai Hangars		Pārejās D'autres		Kopā Ensemble		Dzīvjamās Maison			Kūtis un stalli Étables et écu- ries			Rijas Granges			Klētis Magasins			Šķūnai Hangars			Pārejās D'autres			Nenopostitu Intacts			Nopostitu Détruits			Pa dalai nō- postitu En partie dé- truits	
Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0	Skaitis Nr.	0/0		
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51				
7.130	29,57	3.416	14,17	24.111	100,00	2.878	24,11	2.653	22,23	1.390	11,65	1.657	13,88	1.985	16,63	1.373	11,50	11.936	100,00	23.400	39,36	24.111	40,56	11.936	20,08	59.447	100,00				
1.031	53,36	192	9,94	1.932	100,00	532	11,44	774	16,65	920	19,79	465	10,00	1.591	34,22	367	7,90	4.649	100,00	62.701	90,50	1.932	2,79	4.649	6,71	69.282	100,00				
286	31,05	110	11,94	921	100,00	420	17,07	507	20,61	334	13,58	424	17,24	490	19,92	285	11,58	2.460	100,00	37.082	91,64	921	2,28	2.460	6,08	40.463	100,00				
164	32,28	79	15,55	508	100,00	299	16,45	372	20,46	13	11,72	179	9,84	547	30,09	208	11,44	1.818	100,00	58.178	96,16	508	0,84	1.818	3,00	60.504	100,50				
8.611	31,34	3.797	13,82	27.472	100,00	4.129	19,79	4.306	20,64	2.857	13,70	2.725	13,06	4.613	22,11	2.233	10,70	20.863	100,00	181.361	78,96	27.472	11,96	20.863	9,08	229.696	100,00				
—	—	—	—	2.872	—	6.994	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.994	—	20.602	67,62	2.872	9,42	6.994	22,96	30.468	100,00				
8.611	—	3.797	—	30.344	—	11.123	—	4.306	—	2.857	—	2.725	—	4.613	—	2.233	—	27.857	—	201.963	—	30.344	—	27.857	—	260.164	—				
86	20,05	64	14,92	429	100,00	246	27,77	261	29,46	90	10,46	88	9,93	127	14,33	74	8,35	886	100,00	19.091	93,56	429	2,10	886	4,34	20.406	100,00				
80	18,18	70	15,91	440	100,00	197	25,48	179	23,16	124	16,04	83	10,74	97	12,55	93	12,03	773	100,00	14.284	92,17	440	2,84	773	4,99	15.497	100,00				
108	15,72	115	16,74	687	100,00	452	23,06	559	28,52	296	15,10	209	10,67	167	8,52	277	14,13	1.960	100,00	17.775	87,04	687	3,36	1.960	9,60	20.422	100,00				
143	16,72	235	27,49	855	100,00	648	26,45	613	24,74	204	8,23	410	16,55	342	13,80	261	10,53	2.478	100,00	14.025	80,80	855	4,92	2.478	14,28	17.358	100,00				
218	24,01	216	23,79	908	100,00	773	25,05	802	25,95	311	10,07	451	14,56	401	12,98	352	11,39	3.090	100,00	17.458	81,37	908	4,23	3.090	14,40	21.456	100,00				
635	19,13	700	21,09	3.319	100,00	2.316	25,21	2.414	26,28	1.025	11,16	1.241	13,51	1.134	12,34	1.057	11,50	9.187	100,00	82.633	86,86	3.319	3,48	9.187	9,66	95.139	100,00				
—	—	—	—	287	—	1.050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.050	—	9.246	87,37	287	2,71	1.050	9,92	10.583	100,00				
635	—	700	—	3.606	—	3.366	—	2.414	—	1.025	—	1.241	—	1.134	—	1.057	—	10.237	—	91.879	—	3.606	—	10.237	—	105.722	—				
366	15,76	684	29,44	2.323	100,00	934	24,57	955	25,13	418	11,00	544	14,31	473	12,44	477	12,55	3.801	100,00	11.044	64,33	2.323	13,53	3.801	22,14	17.168	100,00				
1.296	20,22	1.136	17,72	6.410	100,00	2.468	26,07	2.508	26,49	498	5,26	1.419	14,99	1.318	13,92	1.257	13,27	9.468	100,00	12.781	44,60	6.410	22,36	9.468	33,94	28.659	100,00				
908	19,44	584	12,50	4.671	100,00	1.177	22,30	1.523	28,86	707	13,39	881	16,69	549	10,40	441	8,36	5.278	100,00	10.537	51,44	4.671	22,80	5.278	25,76	20.486	100,00				
6.135	39,82	1.595	10,35	15.406	100,00	2.189	22,92	2.409	25,23	1.195	12,52	1.631	17,08	1.494	15,64	631	6,61	9.549	100,00	9.637	27,86	15.406	44,54	9.549	27,60	34.592	100,00				
989	38,14	434	16,74	2.593	100,00	281	15,98	378	21,50	240	13,65	261	14,85	472	26,85	126	7,17	1.758	100,00	6.516	59,96	2.593	23,86	1.758	16,18	10.867	100,00				
9.694	30,87	4.433	14,12	31.403	100,00	7.049	23,61	7.773	26,04	3.058	10,24	4.736	15,86	4.306	14,43	2.932	9,82														

Tabele № 6.
Tableau № 6.

Ēku stāvoklis un materials.
Etat des bâtiments en rapport aux matériaux de construction.

Aprinki Districts	Nenopostitas ēkas Bâtiments intacts								Pilnīgi nopostitas ēkas Bâtiments complètement détruits								Pa daļai nopostitas ēkas Bâtiments en partie détruits							
	Koka De bois		Mūra De pierre		Jauktas Partie de bois, par- tie de pierre		Kopā Ensemble		Koka De bois		Mūra De pierre		Jauktas Partie de bois, par- tie de pierre		Kopā Ensemble		Koka De bois		Mūra De pierre		Jauktas Partie de bois, par- tie de pierre		Kopā Ensemble	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vidzeme																								
Rigas apriakis	19.931	85,47	2.688	11,49	781	3,34	23.400	100,00	20.898	86,67	2.552	10,59	661	2,74	24.111	100,00	9.252	77,51	2.239	18,70	445	3,73	11.936	100,00
Cesu "	53.542	85,39	6.391	10,19	2.768	4,42	62.701	100,00	1.774	91,82	89	4,61	69	3,57	1.932	100,00	4.207	90,49	288	6,20	154	3,31	4.649	100,00
Valmeeras apriakis	30.671	82,71	3.871	10,44	2.540	6,55	37.082	100,00	825	89,58	67	7,27	29	3,15	921	100,00	2.150	87,40	199	8,09	111	4,51	2.460	100,00
Valkas "	52.103	89,56	3.752	6,45	2.323	3,99	58.178	100,00	448	88,19	27	5,31	33	6,50	508	100,00	1.645	90,48	120	6,60	53	2,92	1.818	100,00
Apriakos	156.247	86,15	16.702	9,21	8.412	4,64	181.361	100,00	23.945	87,16	2.735	9,96	792	2,88	27.472	100,00	17.254	82,70	2.846	13,64	763	3,66	20.863	100,00
Pilsētās un meestos	15.393	74,72	4.376	21,24	833	4,04	20.602	100,00	2.581	89,87	231	8,04	60	2,09	2.872	100,00	6.048	86,47	760	10,87	186	2,66	6.994	100,00
Visā Vidzemē	171.640	—	21.078	—	9.245	—	201.963	—	26.526	—	2.966	—	852	—	30.344	—	23.302	—	3.606	—	949	—	27.857	—
Kurzeme																								
Leepajas apriakis	14.788	77,46	2.927	15,33	1.376	7,21	19.091	100,00	335	78,09	59	13,75	35	8,16	429	100,00	693	78,22	125	14,11	68	7,67	886	100,00
Aizputes "	10.139	70,98	3.212	22,49	933	6,53	14.284	100,00	318	72,27	97	22,05	25	5,68	440	100,00	584	75,55	138	17,85	51	6,60	773	100,00
Kuldīgas "	12.581	70,78	3.975	22,36	1.219	6,86	17.775	100,00	538	78,31	108	15,72	41	5,97	687	100,00	1.368	69,79	457	23,32	135	6,89	1.960	100,00
Ventspils "	11.435	81,53	2.005	14,30	585	4,17	14.025	100,00	761	89,01	52	6,08	42	4,91	855	100,00	2.271	91,65	129	5,20	78	3,15	2.478	100,00
Talsu "	11.011	63,07	5.072	29,05	1.375	7,88	17.458	100,00	757	83,37	117	12,89	34	3,74	908	100,00	2.304	74,56	623	20,16	163	5,28	3.090	100,00
Apriakos	59.954	72,55	17.191	20,81	5.488	6,64	82.633	100,00	2.709	81,62	433	13,05	177	5,33	3.319	100,00	7.220	78,59	1.472	16,02	495	5,39	9.187	100,00
Pilsētās un meestos	6.140	69,41	2.314	25,03	792	8,56	9.246	100,00	207	72,12	59	20,56	21	7,32	287	100,00	724	68,95	247	23,52	79	7,53	1.050	100,00
Visā Kurzemē	66.094	—	19.505	—	6.280	—	91.879	—	2.916	—	492	—	198	—	3.606	—	7.944	—	1.719	—	574	—	10.237	—
Zemgale																								
Tukuma apriakis	6.713	60,78	3.459	31,82	872	7,90	11.044	100,00	1.715	73,83	475	20,45	133	5,72	2.323	100,00	2.248	59,14	1.279	33,65	274	7,21	3.801	100,00
Jelgavas "	7.670	60,01	4.129	32,31	982	7,68	12.781	100,00	5.245	81,82	860	13,42	305	4,76	6.410	100,00	6.178	65,25	2.535	26,78	755	7,97	9.468	100,00
Bauskas "	8.048	76,38	2.013	19,10	476	4,52	10.537	100,00	4.070	87,13	492	10,54	109	2,33	4.671	100,00	4.052	76,77	959	18,17	267	5,06	5.278	100,00
Jaunjelgavas apriakis	7.630	79,17	1.534	15,92	473	4,91	9.637	100,00	12.934	83,95	1.895	12,80	577	3,75	15.406	100,00	7.173	75,12	1.786	18,70	590	6,18	9.549	100,00
Ilūkstes "	5.649	86,69	567	8,70	300	4,61	6.516	100,00	2.487	95,91	59	2,28	47	1,81	2.593	100,00	1.558	88,62	119	6,77	81	4,61	1.758	100,00
Apriakos	35.710	70,69	11.702	23,17	3.103	6,14	50.515	100,00	26.451	84,23	3.781	12,04	1.171	3,73	31.403	100,00	21.209	71,04	6.678	22,37	1.967	6,59	29.854	100,00
Pilsētās un meestos	2.752	70,71	830	21,33	310	7,96	3.892	100,00	733	81,99	124	13,87	37	4,14	894	100,00	1.301	69,95	425	22,85	134	7,20	1.860	100,00
Visā Zemgalē	38.462	—	12.532	—	3.413	—	54.407	—	27.184	—	3.905	—	1.208	—	32.297	—								

Tabele № 7.
Tableau № 7.

Ēku raksturs un materials. Répartition des

Apriaki Districts	Koka ēkas Bâtiments en bois															Mūra ēkas Bâtiment													
	Dzīvojamās Maisons				Kūtis un stalli Etables et écuries				Rijas Granges				Klētis Magasins				Šķaii Hangars				Citas D'autres				Dzīvojamās Maisons				
	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %	Skaitis Nr.	Nombrie %			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23							
Vidzeme																													
Rigas apr.	11.132	22,23	9.362	18,69	4.484	8,95	7.091	14,16	12.267	24,50	5.745	11,47	50.081	100,00	1.766	23,61	2.830	37,84	279	3,73	559	7,48							
Cēsu	10.181	17,10	8.331	14,00	7.628	12,82	9.517	15,99	19.048	32,00	4.818	8,09	59.523	100,00	1.323	19,55	3.830	56,59	191	2,82	539	7,96							
Valmeeras apr.	6.238	18,54	5.887	17,50	3.420	10,16	7.788	23,15	6.289	18,69	4.024	11,96	33.646	100,00	977	23,61	1.777	42,95	414	10,01	455	11,00							
Valkas	9.132	16,85	8.633	15,93	6.157	11,36	8.882	16,39	15.459	28,52	5.933	10,95	54.196	100,00	818	20,98	1.962	50,32	161	4,13	315	8,98							
Apriakos .	36.683	18,58	32.213	16,32	21.689	10,99	33.278	16,85	53.063	26,87	20.520	10,39	197.446	100,00	4.884	21,92	10.399	46,67	1.045	4,69	1.868	8,38							
Pilsētās un meestos .	24.022	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.022	—	5.367	—	—	—	—	—	—	—	—						
Visā Vidzemē .	60.705	—	32.213	—	21.689	—	33.278	—	53.063	—	20.520	—	221.468	—	10.251	—	10.399	—	1.045	—	1.868	—							
Kurzeme																													
Leepajas apr.	4.546	28,74	3.417	21,61	1.068	6,75	2.142	13,54	2.420	15,30	2.223	14,06	15.816	100,00	873	28,06	1.316	42,30	191	6,44	218	7,01							
Aizputes	2.720	24,64	2.117	19,17	915	8,29	1.765	15,99	1.853	16,78	1.671	15,13	11.041	100,00	1.104	32,03	1.376	39,92	416	12,07	227	6,58							
Kuldigas	3.538	24,42	2.958	20,42	1.352	9,33	1.931	13,33	2.217	15,31	2.491	17,19	14.487	100,00	1.089	23,99	2.033	44,78	621	13,68	401	8,83							
Ventspils	3.430	23,71	3.263	22,56	1.066	7,37	2.289	15,82	2.512	17,36	1.907	13,18	14.467	100,00	619	28,32	820	37,51	191	8,74	194	8,88							
Talsu	3.372	23,96	2.934	20,85	1.041	7,40	2.232	15,86	2.537	18,03	1.956	13,90	14.072	100,00	1.678	28,87	2.052	35,31	611	10,51	524	9,02							
Apriakos .	17.606	25,19	14.689	21,02	5.442	7,79	10.359	14,82	11.539	16,51	10.248	14,67	69.883	100,00	5.363	28,19	7.597	39,78	2.030	10,63	1.564	8,19							
Pilsētās un meestos .	7.071	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.071	—	2.620	—	—	—	—	—	—	—	—						
Visā Kurzemē .	24.677	—	14.689	—	5.442	—	10.359	—	11.539	—	10.248	—	76.954	—	7.983	—	7.597	—	2.030	—	1.564	—							
Zemgale																													
Tukuma apr.	2.261	21,18	1.775	16,63	928	8,69	1.775	16,63	1.773	16,60	2.164	20,27	10.676	100,00	1.310	25,13	1.979	37,96	417	8,00	504	9,67							
Jelgavas	4.453	23,32	3.767	19,73	950	4,98	3.185	16,68	3.816	19,99	2.922	15,30	19.093	100,00	1.987	26,41	3.179	42,25	333	4,42	766	10,18							
Ilukstes	3.735	23,10	4.182	25,86	1.522	9,41	2.720	16,82	2.323	14,37	1.688	10,44	16.170	100,00	932	26,90	1.270	36,66	451	13,02	370	10,68							
Jaunjelgavas apr.	5.345	19,27	4.363	16,73	2.693	9,71	3.943	14,22	8.785	31,67	2.608	9,40	27.737	100,00	936	17,95	2.496	47,86	426	8,17	790	15,15							
Apriakos .	17.638	21,16	15.582	18,69	7.040	8,44	13.030	15,63	19.469	23,35	10.611	12,73	83.370	100,00	5.318	24,00	9.315	42,03	1.660	7,49	2.495	11,26							
Pilsētās un meestos .	4.786	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.786	—	1.379	—	—	—	—	—	—	—	—						
Visā Zemgalē .	22.424	—	15.582	—	7.040	—	13.030	—	19.469	—	10.																		

bâtiments selon les matériaux de construction.

en pierre										Jauktas ēkas										Bâtiments partie en bois, partie en pierre										Ēku kopskaits				Total général de bâtiments																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Šķūnai Hangars		Citas D'autres		Kopā Ensemble		Dziļojamās Maison				Kūtis un stāhi Etables et ēcuries				Rijas Granges				Klētis Magasins				Šķūnai Hangars				Citas D'autres				Kopā Ensemble				Koka de bois				Mūra de pierre		Jauktas partie en bois partie en pierre		Kopā Ensemble																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%	Skaits Nr.	%																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761

Tabele № 8.
Tableau № 8.

Ēku raksturs. Répartition des

Aprīki Districts	Dzīvojamas ēkas Maisons					Kūtis un stālli Etables et écuries				Rijas Granges				Klētis Magasins			
	Nepositītas Intactes	Nepositītas Détruites	Pa dalaī nepositītas En partie détruites	Kopā Ensemble	Nepositītas Intactes	Nepositītas Détruites	Pa dalaī nepositītas En partie détruites	Kopā En Ensemble	Nepositītas Intactes	Nepositītas Détruites	Pa dalaī nepositītas En partie détruites	Kopā En Ensemble	Nepositītas Intactes	Nepositītas Détruites	Pa dalaī nepositītas En partie détruites	Kopā En Ensemble	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Vidzeme																	
Rigas apr.	6.506 49,16	3.852 29,10	2.878 21,74	13.236 100,00	5.732 44,05	4.627 35,56	2.653 20,39	13.012 100,00	1.544 31,30	1.999 40,52	390 8,18	4.933 100,00	2.995 38,70	3.087 39,89	1.657 21,41	7.739 100,00	
Cēsu „	11.293 94,45	131 1,10	532 4,45	11.956 100,00	12.860 92,57	259 1,86	774 5,57	13.893 100,00	7.033 85,96	229 2,80	20 1,15	8.182 100,00	9.569 94,52	90 0,89	465 4,59	10.124 100,00	
Valmeeras apr.	6.946 93,22	85 1,14	420 5,64	7.451 100,00	8.664 92,66	179 1,92	507 5,42	9.350 100,00	3.790 88,97	136 3,19	33 7,84	4.260 100,00	7.754 93,39	125 1,50	424 5,11	8.303 100,00	
Valkas „	9.867 96,56	52 0,51	299 2,93	10.218 100,00	11.703 96,18	93 0,76	372 3,06	12.168 100,00	6.151 95,56	73 1,13	213 3,31	6.437 100,00	9.030 97,56	47 0,51	179 1,93	9.256 100,00	
Aprīkos	34.612 80,76	4.120 9,61	4.129 9,63	42.861 100,00	38.959 80,46	5.158 10,65	4.306 8,89	48.423 100,00	18.518 77,77	2.437 10,23	2.857 12,00	2.812 8,00	29.348 82,85	3.349 9,46	2.725 7,69	35.422 100,00	
Pilsētas un meestos.	20.602 87,62	2.872 9,43	6.994 22,95	30.468 100,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Vidzemē	55.214 75,30	6.992 9,53	11.123 15,17	73.329 100,00	38.959 93,36	5.158 1,76	4.306 4,88	48.423 100,00	18.518 77,77	2.437 10,23	2.857 12,00	2.812 8,00	29.348 82,85	3.349 9,46	2.725 7,69	35.422 100,00	
Kurzeme																	
Leepajas apr.	5.359 94,13	88 1,55	246 4,32	5.693 100,00	4.996 93,36	94 1,76	261 4,88	5.351 100,00	1.306 89,70	60 4,12	90 6,18	1.456 100,00	280 80	37 1,54	88 3,66	2.405 100,00	
Aizputes „	3.769 93,25	76 1,88	197 4,87	4.042 100,00	3.529 93,04	85 2,24	179 4,72	3.793 100,00	1.340 87,13	74 4,81	124 8,06	1.538 100,00	1.91 93,2	55 2,68	83 4,95	2.049 100,00	
Kuldīgas „	4.282 88,67	95 1,97	452 9,36	4.829 100,00	4.679 86,45	174 3,22	559 10,33	5.412 100,00	1.957 82,30	125 5,25	296 12,45	2.378 100,00	2.128 88,41	70 2,91	209 8,68	2.407 100,00	
Ventspils „	3.392 81,60	117 2,81	648 15,59	4.157 100,00	3.529 81,82	171 3,97	613 14,21	4.313 100,00	1.112 80,58	64 4,64	204 14,78	1.380 100,00	1.970 78,64	125 4,99	410 16,37	2.505 100,00	
Talsu „	4.405 83,18	118 2,23	773 14,59	5.296 100,00	4.413 81,64	190 3,52	802 14,84	5.405 100,00	1.535 80,41	63 3,30	311 16,29	1.909 100,00	2.269 80,37	103 65	451 15,98	2.823 100,00	
Aprīkos	21.207 88,90	494 2,06	2.316 9,64	24.017 100,00	21.146 87,11	714 2,94	2.414 9,95	24.274 100,00	7.250 83,71	386 4,46	1.025 11,83	8.661 100,00	10.558 86,62	30 3,26	1.241 10,18	12.189 100,00	
Pilsētas un meestos.	9.246 87,37	287 2,71	1.050 9,92	10.583 100,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Kurzemē	30.453 88,01	781 2,26	3.366 9,73	34.600 100,00	21.146 25,05	714 2,65	2.414 4,88	24.274 100,00	7.250 78,55	386 4,46	1.025 11,83	8.661 100,00	10.558 86,62	390 3,26	1.241 10,18	12.189 100,00	
Zemgale																	
Tukuma apr.	2.496 66,93	299 8,02	934 25,05	3.729 100,00	2.692 64,48	528 12,65	955 22,87	4.175 100,00	926 60,60	184 12,04	418 27,36	1.528 100,00	1.549 65,77	262 11,13	544 23,10	2.355 100,00	
Jelgavas „	3.364 48,81	1.060 15,38	2.468 35,81	6.892 100,00	3.332 44,05	1.724 22,79	2.508 33,16	7.564 100,00	507 35,65	417 29,33	498 35,02	1.422 100,00	1.934 46,83	777 18,81	1.419 34,36	4.130 100,00	
Bauskas „	2.876 59,92	747 15,56	1.177 24,52	4.800 100,00	2.834 49,19	1.404 24,37	1.523 26,44	5.761 100,00	1.005 47,07	423 19,81	707 33,12	2.135 100,00	1.660 52,77	605 19,23	881 28,00	3.146 100,00	
Jaunjelgavas apr.	2.465 88,56	1.738 27,19	2.189 34,25	6.392 100,00	2.345 30,97	2.818 37,22	2.409 31,81	7.572 100,00	950 27,00	1.374 39,04	1.195 33,96	3.519 100,00	1.435 29,82	1.746 36,28	1.631 33,90	4.812 100,00	
Ilukstes „	1.477 73,26	258 12,80	281 13,94	2.016 100,00	1.364 63,47	407 18,94	378 17,59	2.149 100,00	497 49,45	268 26,67	240 23,88	1.005 100,00	982 66,35	237 16,01	261 17,64	1.480 100,00	
Aprīkos	12.678 53,21	4.102 17,21	7.049 29,58	23.829 100,00	12.567 46,17	6.881 25,28	7.773 28,55	27.221 100,00	3.885 40,43	2.666 27,75	3.058 31,82	9.609 100,00	7.560 47,48	3.627 22,78	4.736 29,74	15.923 100,00	
Pilsētas un meestos.	3.892 59,56	894 13,45	1.860 27,99	6.646 100,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Visā Zemgalē	16.570 54,37	4.996 16,39	8.909 29,24	30.475 100,00	12.567 64,48	6.881 12,65	7.773 22,87	27.221 100,00	3.885 								

bâtiments selon leur désignation.

Šķūni		Hangars			Pārejās			D'autres		Ēku kopskaits			Total général de bâtiments		
Nenopostitas Intačes	Nopostitas Détrutes	Pa dalai nepostitas En partie détruites	Kopā Ensemble	Nenopostitas Intačes	Nopostitas Détrutes	Pa dalai nepostitas En partie détruites	Kopā Ensemble	Dzīvojamās Maison.	Kūtis un stālli Etables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķūni Hangars	Citas D'autres	Kopā Ensemble	
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
3.628 28,47	7.130 55,95	1.985 15,58	12.743 100,00	2.995 38,48	3.416 43,88	1.373 17,64	7.784 100,00	13.236 22,28	13.012 21,59	4.933 8,30	7.739 13,02	12.743 21,44	7.784 13,09	59.447 100,00	
16.810 86,51	1.031 5,30	1.591 8,19	19.432 100,00	5.136 90,19	192 3,37	367 6,44	5.695 100,00	11.956 17,26	13.893 20,05	8.182 11,81	10.124 14,61	19.432 28,05	5.695 8,22	69.282 100,00	
5.782 88,17	286 4,36	490 7,47	6.558 100,00	4.146 91,30	110 2,42	285 6,28	4.541 100,00	7.451 18,41	9.350 23,11	4.260 10,53	8.303 20,52	6.558 16,21	4.541 11,22	40.463 100,00	
15.107 95,50	164 1,04	547 3,46	15.818 100,00	6.320 95,66	79 1,19	208 3,15	6.607 100,00	10.218 16,89	12.168 20,11	6.437 10,64	9.256 15,30	15.818 26,14	6.607 10,92	60.504 100,00	
41.327 75,76	8.611 15,78	4.613 8,46	54.551 100,00	18.597 75,51	3.797 15,42	2.233 9,07	24.627 100,00	42.861 18,86	48.423 21,08	23.812 10,37	35.422 15,42	54.551 23,75	24.627 10,72	229.696 100,00	
—	—	—	—	—	—	—	—	30.468	—	—	—	—	—	30.468	
41.327	8.611	4.613	54.551	18.597	3.797	2.233	24.627	73.329	48.423	23.812	35.422	54.551	24.627	260.164	
2.600 92,43	86 3,06	127 4,51	2.813 100,00	2.550 91,87	64 2,38	74 2,75	2.688 100,00	5.693 27,90	5.351 26,22	1.456 7,13	2.405 11,79	2.813 13,79	2.688 13,17	20.406 100,00	
2.001 91,87	80 3,67	97 4,46	2.178 100,00	1.734 91,41	70 3,69	93 4,90	1.897 100,00	4.042 26,09	3.793 24,48	1.538 9,92	2.049 13,22	2.178 14,06	1.897 12,24	15.497 100,00	
2.236 89,05	108 4,30	167 6,65	2.511 100,00	2.493 86,41	115 3,99	277 9,60	2.885 100,00	4.829 23,65	5.412 26,50	2.378 11,84	2.407 11,79	2.511 12,29	2.885 14,13	20.422 100,00	
2.254 82,29	143 5,22	342 12,49	2.739 100,00	1.768 78,09	235 10,38	261 11,53	2.264 100,00	4.157 23,95	4.313 24,85	1.380 7,95	2.505 14,48	2.789 15,78	2.264 13,04	17.358 100,00	
2.762 81,69	218 6,45	401 11,86	3.381 100,00	2.074 78,50	216 8,18	352 13,32	2.642 100,00	5.296 24,68	5.405 25,19	1.909 8,90	2.823 13,16	3.381 15,76	2.642 12,31	21.456 100,00	
11.853 87,01	635 4,66	1.134 8,33	13.622 100,00	10.619 85,80	700 5,66	1.057 8,54	12.376 100,00	24.017 25,24	24.274 25,52	8.661 9,10	12.189 12,81	13.622 14,32	12.376 13,01	95.139 100,00	
—	—	—	—	—	—	—	—	10.583	—	—	—	—	—	10.583	
11.853	635	1.134	13.622	10.619	700	1.057	12.376	34.600	24.274	8.661	12.189	13.622	12.376	105.722	
1.547 64,94	366 15,34	473 19,82	2.386 100,00	1.834 61,23	684 22,84	477 15,93	2.995 100,00	3.729 21,72	4.175 24,32	1.528 8,90	2.355 13,72	2.386 13,90	2.995 17,44	17.168 100,00	
1.807 40,87	1.296 29,32	1.318 29,81	4.421 100,00	1.837 43,43	1.136 26,85	1.257 29,72	4.230 100,00	6.892 24,05	7.564 26,39	1.422 4,96	4.130 14,41	4.421 15,43	4.230 14,76	28.659 100,00	
1.040 41,65	908 36,36	549 21,99	2.497 100,00	1.122 52,26	584 27,20	441 20,54	2.147 100,00	4.800 23,43	5.761 28,12	2.135 10,42	3.146 15,36	2.497 12,19	2.147 10,48	20.486 100,00	
1.635 17,65	6.135 66,22	1.494 16,13	9.264 100,00	807 26,61	1.595 52,59	631 20,80	3.033 100,00	6.392 18,48	7.572 21,89	3.519 10,17	4.812 13,91	9.264 26,78	3.033 8,77	34.592 100,00	
1.425 49,38	989 3127	472 16,35	2.886 100,00	771 57,92	434 32,61	126 9,47	1.331 100,00	2.016 18,55	2.149 19,77	1.005 9,25	1.480 13,62	2.886 26,56	1.331 12,25	10.867 100,00	
7.454 34,74	9.694 45,19	4.306 20,07	21.454 100,00	6.371 46,38	4.433 32,27	2.932 21,35	13.736 100,00	23.829 21,32	27.221 24,35	9.609 8,60	15.923 14,25	21.454 19,19	13.736 12,29	111.772 100,00	
—	—	—	—	—	—	—	—	6.646	—	—	—	—	—	6.646	
7.454	9.694	4.306	21.454	6.371	4.433	2.932	13.736	30.475	27.221	9.609	15.923	21.454	13.736	118.418	
19.307 55,04	10.329 29,45	5.440 15,51	35.076 100,00	16.990 65,06	5.133 19,66	3.989 15,28	26.112 100,00	65.075 29,03	51.495 22,98	18.270 8,15	28.112 12,54	35.076 15,65	26.112 11,65	224.140 100,00	
18.702 76,76	2.769 11,86	2.895 11,88	24.366 100,00	7.030 79,96	933 10,61	829 9,43	8.792 100,00	26.778 24,28	26.013 23,59	10.666 9,67	13.661 12,39	24.366 22,10	8.792 7,97	110.276 100,00	
14.047 77,57	845 4,66	3.219 17,77	18.111 100,00	5.596 79,60	322 4,58	1.112 15,82	7.030 100,00	24.217 25,66	22.412 23,75	10.939 11,59	11.667 12,36	18.111 19,19	7.030 7,45	94.376 100,00	
16.250 81,86	633 3,19	2.968 14,95	19.851 100,00	5.268 83,98	232 3,70	773 12,32	6.273 100,00	23.210 22,65	25.590 24,97	12.451 12,15	15.098 14,74	19.851 19,37	6.273 6,12	102.473 100,00	
48.999 78,61	4.247 6,82	9.082 14,57	62.328 100,00	17.894 80,99	1.487 6,73	2.714 12,28	22.095 100,00	74.205 24,16	74.015 24,10	34.056 11,09	40.426 13,16	62.328 20,30	22.095 7,19	307.125 100,00	
—	—	—	—	—	—	—	—	13.240	—	—	—	—	—	1	

Tabele № 9.
Tableau № 9.

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem. Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Rigas un Cēsu apriņķi Districts de Riga et de Zehs

Tabele № 9. Tableau № 9.

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem. Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Cēsu, Valmeeras un Valkas aprinki Districts de Zehsis, de Walmeera et de Walk

Districts de Zehsis, de Walmeera et de Walka																														
N° péc kārtas Nr. № d'ordre	Pagasti Communes rurales		Atmata 1920. g. Champs non cultivés en 1920.		Aramzeme 1920. g. Champs en 1920.		Majlopi		Ékas		Bâtiments		Pagasti Communes rurales																	
			Aramzeme 1914. g. Champs en 1914.		Pārveetas En pourvêtes		Animaux domestiques		Nenopostitas		Intactes		Nopostitas		Détruites															
			Pārveetas En pourvêtes		Sejumi Emblavnes		Abolišan zales		Leelopi Bêtes a cornes		Kopā Ensemble		Kopā Ensemble		Kopā Ensemble															
			Pārveetas En pourvêtes		Papuve Jachēre		Zirgi Chevaux		Cikas Porcs		Altas Montons		Kazas un āži Čievres et boucs		Bisu saimes Ruches d'abeilles		Dzirjomas Maisons		Kūlis un stāli Etables et écuries		Rības Grainges		Klētis Magazines		Šķūbi Hangars		Dzirjanas Maisons			
			Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes					
			Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes		Pārveetas En pourvêtes					
63	Cēsu pils pagasts . . .	4,528,88	1,022,45	22,58	2,327,26	494,67	684,50	4,528,88	199	764	376	882	37	48	115	112	42	94	50	43	456	3	8	1	18	5	43	68	567	
64	Cesvaines . . .	6,633,36	1,753,22	26,43	2,897,64	1,276,50	6,633,36	362	1,583	615	1,946	112	153	156	152	88	123	319	71	909	1	—	1	6	8	44	961			
65	Cirstu . . .	1,805,74	694,78	38,48	718,19	203,69	189,08	1,805,74	123	473	197	399	50	21	45	47	28	42	78	22	262	—	—	10	—	10	92	364		
	Kopā pagastos . . .	432,294,88	121,184,37	28,03	189,915,73	75,022,65	46,889,66	433,012,41	24,143	96,785	40,957	112,439	3,502	5,455	11,293	12,860	7,033	9,569	16,810	5,136	62,701	131	259	229	90	1,031	192	1,932	4,649	69,282
	Desetinās . . .	147,039,07	41,219,17	28,03	64,597,18	25,517,90	15,948,87	147,283,12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Cēsis . . .	—	—	—	—	—	—	—	177	308	859	111	384	44	667	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Desetinās
	Pils-Rauna . . .	—	—	—	—	—	—	—	12	33	50	16	9	23	—	—	—	—	—	—	667	10	—	—	—	10	86	763	Cēsis	
	Birži . . .	—	—	—	—	—	—	—	10	33	47	23	7	11	55	—	—	—	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	Pils-Rauna	
	Kopā pilsētas un meestos . . .	—	—	—	—	—	—	—	199	374	956	150	400	55	745	—	—	—	—	—	—	745	10	—	—	—	10	87	842	Kopā pilsētas un meestos
	Kopā aprinkī . . .	432,294,88	121,184,37	28,03	189,915,73	75,022,65	46,889,66	433,012,41	24,342	97,159	41,913	112,589	3,902	5,510	12,038	12,860	7,033	9,569	16,810	5,136	63,446	141	259	229	90	1,031	192	1,942	4,736	70,124
	Desetinās . . .	147,039,07	41,219,17	28,03	64,597,18	25,517,90	15,948,87	147,283,12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Desetinās	
	Valmeeras aprinkis . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Valmeeras aprinkis	
1	Ainažu pagasts . . .	3,551,48	954,91	26,89	1,682,72	226,75	329,00	3,193,38	228	722	516	862	—	72	72	89	38	75	17	45	336	6	12	5	9	4	8	44	91	471
2	Arakstes . . .	3,549,28	195,93	5,52	1,980,75	867,00	507,50	3,551,18	145	654	448	1,100	—	26	57	74	34	66	70	37	338	1	—	1	1	2	1	341	Arakstes	
3	Augstrozes . . .	3,168,62	553,23	17,46	1,760,35	349,16	507,88	3,170,57	130	590	388	975	2	38	41	50	29	49	18	27	214	3	1	1	2	2	2	221	Augstrozes	
4	Baunu . . .	10,098,57	639,01	6,33	6,221,81	1,716,69	1,564,50	10,142,01	453	1,849	1,327	2,639	5	94	178	255	99	238	155	134	1,059	4	1	2	1	1	1	149	Baunu	
5	Breslavas . . .	4,107,60	375,75	9,15	2,502,41	623,00	619,00	4,120,14	191	734	559	1,306	7	38	61	84	32	71	53	46	347	1	4	1	4	1	4	357	Breslavas	
6	Burtneeku . . .	10,848,07	337,57	3,11	6,926,42	1,843,50	1,751,08	10,859,07	531	2,378	1,000	3,573	8	92	234	359	161	364	303	208	1,629	2	8	6	9	6	8	1,419	Burtneeku	
7	Dauguļu . . .	7,092,24	1,433,51	20,21	3,929,58	772,50	981,00	7,116,59	277	1,042	953	1,862	17	79	76	125	57	96	54	61	469	—	—	6	480	5	480	Daugulu		
8	Dikļu . . .	9,577,80	1,412,51	14,75	5,502,79	1,197,00	1,446,00	9,578,30	378	1,633	1,343	2,780	7	90	146	154	78	142	84	51	655	—	—	9	7</td					

Tabele № 9. Tableau № 9.

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem. Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Valkas, Leepajas, Aizputes un Kuldigas apr. Districts de Walka, de Leepaja, d'Aispute et de Kuldiga

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem.

Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Ventspils, Talsu, Tukuma un Jelgavas apr.
Districts de Wentspile, de Talsi, de Tukum et de Jelgawa

N ^o N ^o pēc kārtas N ^o d'ordre		Pagasti Communes rurales		Atmata 1920. g. Champs non cultivés en 1920.		Aramzeme 1920. g. Champs en 1920.		Majlopi Animaux domestiques								Ekas Bâtiments												Pagasti Communes rurales																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
								Platiha Extendue						Sējumi Emblavures						Nenopostitas Intactes						Nopostitas Détruites																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
								desetinas en décétaines	%	Abolīšan zales Trèfle et herbe	desetinas en décétaines	Papuve Jachere	Koja Ensemble	Zīgi Chevaux	Leelopi Bécs à cornes	Cūkas Porcs	Aitis Montons	Kazas un āzi Chevretibous	Bīsu saimes Ruches d'abeilles	Dzīvejanas Maison	Kutis un stalli Etables et écuries	Rijas Grangos	Klēis Masains	Šķūni Hangars	Otas Dautres	Daiļojamas Maisons	Kūtis un stalli Etables et écuries	Rijas Grangos	Klēis Magasins	Šķūni Hangars	Otas D'autres	Kopā Ensemble	Pa dala nepostitas En partie détruites	Kopā Ensemble																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691</

1930-1931. — 1 —

Champs, animaux domestiques et batiments.

Districts de Wentspile, de Talsi, de Tukum et de Jelgawa

Tabele № 9.
Tableau № 9.

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem.

Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Jelgavas, Bauskas, Jaunelgavas, Ilukstes un Daugavpils apriki.
Districts de Jelgawa, de Bauska, de Jaunelgawa, d'Ilukste et de Daugawpils.

N. N. d'ordre	Pagasti Communes rurales	Aramzeme 1914. Champs en 1914.	Atmata 1920. g. Champs non cultivés en 1920.		Aramzeme 1920. g. Champs en 1920.					Mājlopi Animaux domestiques					Ēkas Bâtiments										Pagasti Communes rurales									
			desetinas en décadienes		Plānila Elevée	desetinas en décadienes	Sejumi Emblavures	Aholis un zales Trēte et hercē	Papave Jachēre	Kopā Ensemble	Zirgi Chevaux	Lelopi Bêtes à cornes	Gūķas Porcs	Atlas Moutons	Kazas un āži Chevrebœufs	Biuš saines	Dzīvojamās Maison	Kūlis un stali Étables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķiņi Hangars	Citas D'autres	Dzīvojamās Maison	Kūlis un stali Étables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķiņi Hangars	Citas D'autres	Dzīvojamās Maison	Kūlis un stali Étables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķiņi Hangars	Citas D'autres
			3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
8	Šķibes pagasts . . .	4.059,67	2.873,18	70,77	651,69	261,16	271,69	4.057,69	257	697	492	816	43	69	84	112	6	82	65	56	405	2	13	11	13	6	4	49	195	649	Šķibes pagasts			
9	Tetelmindes pagasts . . .	903,64	620,96	72,61	228,70	16,92	17,96	909,54	125	251	223	70	93	11	5	5	—	1	1	13	52	75	9	40	87	53	316	409	738	Tetelmindes pagasts				
10	Vee-Svirlakas . . .	1.376,72	727,21	52,82	539,94	37,67	159,56	1.464,88	199	568	495	197	139	53	68	44	3	27	31	35	208	9	14	5	10	16	16	70	364	642	Vee-Svirlakas . . .			
11	Vilces . . .	5.543,61	3.165,66	57,10	1.641,49	222,98	523,54	402	949	761	1.315	117	92	145	124	47	65	88	75	544	2	2	1	3	3	2	13	38	595	Vilces . . .				
12	Volgundes . . .	1.371,60	936,64	68,24	374,77	4,70	62,54	1.378,62	229	690	403	211	86	165	113	96	1	23	61	45	339	90	120	28	28	142	81	489	397	1.295	Volgundes . . .			
13	Kopā pagastos . . .	130.465,54	69.147,46	63,00	34.193,73	14.643,64	13.312,36	131.296,59	10.416	26.293	21.627	26.082	3.794	2.733	3.364	3.332	507	1.934	1.807	1.837	12.781	1.060	1.724	417	777	1.296	1.136	6.410	9.468	28.659	Kopā pagastos			
14	Jelgava	—	—	—	—	—	—	—	432	1.128	1.364	62	753	45	1.785	—	—	—	—	—	—	—	1.785	242	—	—	—	—	242	620	2.847	Jelgava		
15	Dobele	—	—	—	—	—	—	—	28	67	158	44	82	9	119	—	—	—	—	—	—	—	119	3	—	—	—	—	3	40	162	Dobele		
16	Džūkste	—	—	—	—	—	—	—	13	25	40	43	20	—	61	—	—	—	—	—	—	—	61	—	—	—	—	—	4	65	Džūkste			
17	Kopā pilsētas un meestos	—	—	—	—	—	—	—	473	1.220	1.562	149	855	54	1.965	—	—	—	—	—	—	—	1.965	245	—	—	—	—	—	245	664	2.874	Kopā pilsētas un meestos	
18	Kopā aprīki	130.465,54	69.147,46	53,00	34.193,73	14.643,64	13.312,36	131.296,59	10.889	27.513	23.189	26.231	4.649	2.787	5.329	3.332	507	1.934	1.807	1.837	14.746	1.305	1.724	417	777	1.296	1.136	6.655	10.132	31.533	Kopā aprīki			
19	Bauskas aprīkis																																Bauskas aprīkis	
20	Barbeles pagasts	2.796,54	781,27	27,91	1.185,10	406,83	423,12	2.796,77	482	1.155	1.089	1.020	31	161	232	251	113	152	103	98	949	8	30	* 8	12	15	3	76	105	1.130	Bärbeles pagasts			
21	Baldones pag. ar meestu	1.495,43	712,32	47,63	559,30	26,65	197,18	1.495,75	300	818	562	396	96	151	249	210	42	90	22	46	659	52	98	21	35	90	57	353	208	1.220	Baldones pag. ar meestu			
22	Bauskas pagasts	4.881,71	798,95	16,37	2.187,01	1.099,87	829,20	4.915,14	523	1.249	1.291	1.550	63	121	226	215	59	101	99	54	754	18	37	17	12	37	17	138	196	1.088	Bauskas pagasts			
23	Bornsmindes	3.702,00	229,58	6,20	1.983,06	827,77	667,00	3.707,41	432	947	1.213	1.319	82	137	117	98	52	75	57	84	483	1	9	10	4	7	35	163	681	Bornsmindes				
24	Brūnkalns	1.764,04	808,01	17,40	835,72	273,63	322,77	1.740,15	259	597	567	876	9	66	73	66	34	52	34	28	287	10	11	9	7	10	51	146	484	Brūnkalns				
25	Greenvaldes	3.452,54	1.930,42	55,92	963,41	258,52	284,73	3.437,08	419	1.013	878	605	117	120	138	140	36	68	25	49	476	78	177	38	82	55	59	459	438	1.403	Greenvaldes			
26	Jaunsaules	3.284,31	1.137,27	34,63	1.143,24	570,89	326,97	3.296,17	363	797	977	1.295	28	86	146	159	54	73	53	72	557	19	49	22	25	26	17	158	47	762	Jaunsaules			
27	Kronamissas	1.979,06	612,00	33,63	725,61	202,04	299,54	1.999,28	284	706	563	723	49	90	124</td																			

Tabele № 9.
Tēau № 9.

Aramzeme, mājlopi un ēkas pa pagasteem.

Champs, animaux domestiques et bâtiments.

Rezeknes un Ludzas aprinki.
Districts de Résecne et de Loudsa.

Nº N° pēc kārtas. Nº N° d'ordre	Pagasti Communes rurales	Aramzeme 1914. Champs en 1914.	Atmata 1920. g. Champs non cultivés en 1920.		Aramzeme 1920. g. Champs en 1920.					Majlopi Animaux domestiques					Ēkas					Bâtiments					Pagasti Communes rurales						
			Platība desetinās en déciatines	Ētendue des champs en 1914	Sējumi Emblavures	Aboliaš un zāles Trēle et herbe	Papūre Jachière	Kopā Ensemble	Zirgi Chevaux	Leellopi Bêtes à cornes	Gūķas Porcs	Aitas Moutons	Kazas un āži Chèvres et boues	Bīsu saimes Ruches d'abeilles	Dzīvojamās Maison	Kūtis un staldi Étables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķīri Hangars	Citas D'autres	Kopā Ensemble	Dzīvojamās Maison	Kūtis un staldi Étables et écuries	Rijas Granges	Klētis Magasins	Šķīri Hangars	Citas D'autres	Kopā Ensemble			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	31		
Rezeknes aprinkis																														Rezeknes aprinkis	
1	Atašines pagasts . . .	2.222,53	655,31	29,48	1.284,13	136,28	308,53	2.384,25	685	1.698	1.117	2.392	35	34	482	448	315	301	360	70	1.976	16	15	25	9	17	2	84	336	2.306	
2	Biržgala	5.222,80	3.501,62	67,05	2.962,05	194,09	1.278,25	7.936,01	1.129	2.907	1.601	4.877	13	64	972	898	427	588	738	203	3.826	44	60	24	1	17	32	6	183	944	4.953
3	Bikavas	2.626,89	545,65	20,57	1.533,90	20,84	562,53	2.662,92	711	2.072	1.328	2.478	5	26	618	654	391	426	557	248	2.894	3	4	1	1	1	1	10	337	3.241	Bikavas . . . . .
4	Borkavas	6.179,82	3.090,18	50,00	2.231,33	560,53	525,42	6.407,48	988	3.686	1.971	5.298	4	129	839	783	443	396	505	160	3.126	54	51	48	26	41	15	235	592	3.958	Borkavas . . . . .
5	Dričau	3.777,29	1.300,04	34,42	1.923,33	209,09	795,36	4.227,87	764	2.273	1.150	3.088	5	89	440	388	215	222	335	130	1.730	60	80	22	50	13	265	1.232	3.227	Dričau	
6	Kaunatas	6.965,85	1.183,85	16,99	4.173,75	76,58	1.930,51	7.364,69	1.606	3.489	1.840	5.460	13	67	1.224	1.194	431	528	901	276	4.554	81	101	49	23	67	28	349	1.511	6.414	Kaunatas . . . . .
7	Makašāu	4.654,05	929,98	30,89	82,99	1.131,10	1.244	2.902	1.582	4.338	20	68	1.159	1.011	578	599	889	503	4.739	79	77	44	25	69	47	341	1.550	6.630	Makašāu		
8	Ondrupines	7.113,68	2.699,88	37,95	3.140,78	107,70	1.545,53	7.493,84	1.471	2.657	1.654	4.448	3	33	1.228	1.098	474	611	943	262	4.616	68	97	27	15	62	14	283	1.590	6.489	Ondrupines . . . . .
9	Ozolmužas	3.141,77	400,62	12,75	1.792,08	59,46	870,45	3.122,61	654	1.481	790	1.868	7	20	786	636	289	330	480	288	2.809	15	6	8	2	2	1	34	52	2.895	Ozolmužas . . . . .
10	Rudzētu	2.171,40	818,88	13,71	1.138,90	331,94	430,16	466	1.014	747	1.408	4	83	313	354	206	211	307	127	1.518	2	5	4	2	10	3	26	5	1.549	Rudzētu	
11	Rozentuižas	7.458,63	2.174,68	29,16	4.059,30	220,17	1.811,03	8.265,16	1.456	3.093	1.609	4.861	19	83	1.384	1.268	433	573	984	329	4.971	94	88	36	23	74	20	335	898	6.204	Rozentuižas . . . . .
12	Rozentovas	5.380,54	1.409,28	26,19	3.319,69	892,43	1.331,68	6.953,08	1.306	2.436	1.434	3.138	11	91	1.344	1.116	366	568	904	533	4.831	19	29	22	7	23	4	104	498	5.433	Rozentovas . . . . .
13	Ruzinovas	5.513,07	1.434,11	26,01	2.639,43	15,96	1.499,48	5.588,61	947	2.167	1.221	2.154	6	58	952	698	381	582	404	3.405	94	103	24	60	71	33	385	1.009	4.799	Ruzinovas	
14	Sakstagala	5.026,38	1.336,88	26,60	2.982,89	91,03	1.005,08	5.415,86	1.208	2.854	1.656	4.304	8	48	1.113	949	557	605	813	424	4.461	48	76	35	19	42	11	231	1.141	5.833	Sakstagala . . . . .
15	Silajānu	6.151,41	1.359,43	22,10	3.793,95	164,18	1.848,22	7.164,88	1.589	2.934	1.905	3.919	6	51	1.297	1.024	443	571	933	395	4.663	36	62	35	10	32	22	197	998	5.858	Silajānu . . . . .
16	Stirneenes	1.977,15	828,40	41,33	38,93	257,87	1.981,70	450	1.048	824	1.631	6	45	400	385	268	233	329	45	1.660	5	6	1	4	12	1	29	33	1.722	Stirneenes	
17	Vaivodu	5.344,24	1.332,01	24,92	2.767,35	27,05	1.314,69	5.441,10	1.186	2.030	1.370	3.687	18	44	1.023	1.011	402	480	790	250	3.956	62	100	59	38	80	27	366	887	5.209	Vaivodu . . . . .
18	Varklou	5.400,71	779,00	14,42	3.506,30	255,26	918,35	5.458,91	1.546	4.527	3.385	6.267	5	112	1.354	1.152	811	735	1												

Valsts Statistiskās Pārvaldes izdevumi

- 1) Latvijas zemes īpašumi. Vidzeme.
- 2) " " " Kurzeme.
Sastādījis cand. oec. J. Bokalders.
- 3) Latvijas bezzemneeku registracijas rezultati. Sakopojis cand. oec. J. Bokalders.
- 4) Résultates de la régistration des personnes désirant de la terre en Latvia.
- 5) Latvijas Satversmes Sapulces vēlešanu iznākumi. Ar M. Skujeneeka preešvārdu.
- 6) M. Skujeneeks. Latvija. Zeme un eedzivotaji. Ar J. Bokaldera rakstu par Latvijas lauksaimneecibu.
- 7) Latvijas pirmās tautas skaitīšanas rezultati. 1920. gads. II. Lauksaimneeciba.
Pirma daļa. Cand. oec. J. Bokaldera eevads un redakcija.

Atrodas drukā:

- 8) Latvijas statistiskā gada grāmata. 1920. gads.

